

CĂLĂUZA
BIBLIOTECARULUI

The title is rendered in large, white, sans-serif capital letters. A circular seal of the University of Medicine and Pharmacy 'George Emil Parhon' Cluj-Napoca is overlaid on the text. The seal features a central sunburst and eagle emblem, with the text 'UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ, FARMACIE ȘI ȘTIINȚE DE ÎNFRĂȘINĂRI' around the perimeter.

4

1965

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

ANUL XVIII

S U M A R

C. MOCANU : <i>Opera lui Lenin în România</i>	193
V. St. MĂRIU : <i>Organizarea bibliotecilor pe șantierele de construcții</i>	196
Dumitru NEGREANU : <i>Proporție și calitate în completarea colecțiilor</i>	200
Ion STOICA : <i>Realizări și cerințe în activitatea bibliografică</i>	204
Al. DUȚU : <i>Considerații despre recenzare</i>	208
Gh. PALL : <i>Literatura agricolă în sprijinul producției</i>	210
Const. COMOROVSKI : <i>Metode și procedee moderne în tehnica de bibliotecă. Mecanizarea operațiilor de împrumut</i>	215

Coșca CRETU : <i>Caseta pentru stasuri și tipărituri pe foi volante (Sfaturi practice)</i>	217
--	-----

Accesul liber la raft. Părerii și observații	219
M. T. : <i>Sesiune de bibliologie și documentare la Cluj</i>	221

NOTE, ȘTIRI, COMENTARII

<i>Rezultate semnificative</i>	224
Costache OLAREANU : <i>Cartea agrozootehnică la Șivița</i>	227
Ionella ALEXANDRESCU : <i>Ingineri și tehnicieni-propagandiști ai cărții</i>	230
NAGY Ioan : <i>Indrumarea bibliotecilor afiliate</i>	232
Știri	233
De vorbă cu...	234

Livia BACIRU : <i>Bibliotecile din Franța</i>	235
---	-----

Aniversări, comemorări. <i>Panaït Istrati. 1884—1935; Emile Zola. 1840—1902; Aristofan. 450—385 î.e.n.; Alphonse Daudet. 1840—1897</i>	241
Lucrări de specialitate (Popescu, Paul D. <i>Istoria Regiunii Ploiești; Ein Wegbereiter sozialistischer bibliotheksarbeit. Erich Schröter zum 70. Geburtstag; Editarea anastatică în plină dezvoltare la Torino.</i>)	246
Fișier. (<i>Limbă și literatură. vol. VIII; Proza umoristică română; Anghel Paul. Arpegii la Siret — Itinerar moldav; Sempun, Jorge. Marea călătorie; Camus, Albert. Ciurma; Aldington, Richard. Moartea unui erou.</i>)	249

APRILIE

Nr. 4 1965

41 000

REDACȚIA : Str. BIS. AMZEI 5-7 — București — Telefon 13.94.04

Biblioteca LIMEST

Opera lui LENIN în ROMÂNIA

Opera lui Lenin se înscrie pe multe coordonate ale vieții social-istorice încât pentru a studia profunda înfruire a acestei opere de geniu în practica revoluționară, transformatoare, sînt necesare cunoștințe multiple și de un vast orizont de gîndire. Aceste rînduri sînt doar o relatare, o enunțare a unor momente din editarea operei lui Lenin în românește, pînă acum, la împlinirea a 95 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici.

Numele lui *Ulianov* a fost cunoscut în România, cum rezultă din ultimele cercetări, încă din 1897. În ziua de 6 aprilie — anul menționat, revista *Mișcarea socială* insera în coloanele ei o notă despre un exil în Siberia. Între condamnați, Ulianoff. Pe fondul cunoașterii marxismului, în tezele lui fundamentale mai ales, încep să pătrundă treptat și idei leniniste. În această perioadă, în presa românească este menționat de mai multe ori numele lui Ulianov. În aprilie 1908 a apărut pentru prima oară în *Viața românească* și noțiunea leninienă. Prima lucrare a lui Lenin tipărită în românește, după cum se cunoaște, datează din 1911. Numărul din 22 decembrie 1911 al ziarului *România muncitoare* cuprindea lucrarea *Despre fracțiunea social-democrată din Duma a II-a. O expunere completă a problemei*. După cîteva luni, la 15 martie anul următor, va apare în aceeași publicație, *Raportul prezentat Biroului Socialist Internațional în legătură cu Conferința generală a P.M.S.D.R.* (din 1912). Tocmai în această etapă, mișcarea muncitorească din România, cunoscînd mai mult leninismul, s-a apropiat evident de conținutul lui, fapt ilustrat și prin apropierea de stînga zimmerwaldină.

În legătură cu problema primului război mondial, se publică mai multe lucrări ale lui Lenin, printre care *Social-democrația și războiul (Lupta zilnică, 7 februarie 1916)*, *Războiul și îndatoririle muncitorimii*, cuvîntare rostită de Lenin la mitingul internațional de la Berna din 8 februarie 1916 (*Lupta zilnică, 13 februarie 1918*). Cele mai multe traduceri din operele lui Lenin, făcute la București, erau cunoscute și în Transilvania.

Starea creată de războiul mondial, în care România a intrat din august 1916 (Transilvania era angrenată în acest război din iulie 1914), a împiedecat tipărirea în același ritm a lucrărilor lui Lenin. Cu toate acestea, ideile leniniste se răspîndesc fără încetare, sînt înțelese, aprofundate.

Creșterea avîntului revoluționar în țară, stimulată de înfruirea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917, a constituit temelul — mult mai amplu, și mai profund, pentru lărgirea activității de editare în românește a operei lui Lenin, fie prin traduceri în ziare, în broșuri, fie prin numeroase materiale din presă care prelucrau și prezentau comoara învățăturii marxist-leniniste, a cărei cunoaștere era cerută de înseși necesitățile în creștere ale mișcării muncitorești din România.

Perioada avîntului revoluționar, în cursul căreia s-a plămădit și s-a format partidul de tip nou, marxist-leninist, cunoaște o întinsă răspîndire a lucrărilor leniniste. *Lupta*, organul partidului socialist, publică o primă prezentare biografică a conducătorului mării revoluții proletare în articolul *Lenin*, iar la 13 noiembrie 1917 dă un fragment din apelul prin radio al lui V. I. Lenin *Către toate comitetele de regiment, divizii, corp de armată și alte comitete, către toți soldații armatei revoluționare și matrozii flotei revoluționare*. În luna noiembrie a aceluiași an, au fost larg cunoscute pe întinsul patriei noastre *Decretul asupra păcii și Drepturile poporului muncitor și exploatat*. Ziarul *Lupta* — principala publicație a mișcării muncitorești din perioada respectivă — publica la 16 noiembrie *Apelul adre-*

sat de Lenin către soldații tuturor țărilor beligerante, iar la 9 decembrie 1917 Cuvîntarea rostită de V. I. Lenin la primul Congres general al flotei militare din 22 noiembrie (5 decembrie) 1917.

Cunoașterea învățăturii leniniste în România, după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, se realizează deocamdată tot prin traduceri în coloanele ziarelor; în împrejurările de atunci, presa avea o circulație mai largă și un număr incontestabil mai mare de cititori decît cărțile. Din 1918 — după datele existente pînă acum — lucrările lui Lenin încep să fie tipărite în românește integral, în broșuri. În anul 1918, apare în *Biblioteca Comunistă* o broșură cuprinzînd *Cuvîntarea lui Lenin la închiderea Congresului al III-lea al sovietelor din toată Rusia, 18—31 ianuarie 1918*.

Din bogata literatură leninistă apărută pînă la crearea Partidului Comunist Român, enumerăm doar cîteva lucrări: *Teze și raport despre democrația burgheză și dictatura proletariatului* (*Socialismul*, 24, 25, 26 august 1919 precum și în broșură în 1919, apoi în 1920), *Cuvîntarea rostită la prima Consfătuire pe întreaga Rusie în legătură cu munca de partid la țară* (*Socialismul*, 30 decembrie 1919), *Cu privire la politica internă și externă a republicii* (*Chemarea*, 5 mai 1920), *Sarcinile imediate ale puterii sovietice* (*Nădejdea*, nr. 2, 10 din iunie 1920), fragment din *Stingismul — boala copilăriei comunismului* (*Federațiunea*, februarie 1920), paragraful 2 din cap. V al lucrării *Statul și revoluția* (*Lupta de clasă*, iulie 1920) și multe alte traduceri, recenzii, prelucrări sau anunțuri (în presa socialistă au fost menționate: *Materialism și empiriocriticism*, *Dezvoltarea capitalismului în Rusia*, *Imperialismul — stadiul cel mai înaintat al capitalismului etc.*). Alături de acestea, în 1919, și mai ales în 1920, se tipăresc mai multe broșuri: *Despre democrație și dictatură*, *Sarcinile imediate ale puterii sovietice*, *Internaționala a III-a și rolul ei în istorie*, *Condițiile de primire în Internaționala Comunistă*, *Menirea tineretului comunist* (reproducerea discursului lui Vladimir Ilici Lenin la Congresul al III-lea al Comsolului).

„Crearea Partidului Comunist din România — subliniază tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — a însemnat victoria istorică a leninismului asupra oportunistului și reformismului în mișcarea muncitorească din țara noastră”. Făurirea partidului comunist a fost un rezultat necesar al maturizării clasei muncitoare. Întemeierea partidului a determinat ridicarea pe o treaptă nouă a mișcării revoluționare.

În anii grei ai luptei ilegale, editarea de texte leniniste era mult îngreunată. Și totuși, în perioada aceasta, marcată de studierea din ce în ce mai intensă a operei lui Lenin, au fost tipărite multe dintre lucrările sale în broșuri și culegeri.

În 1924, cînd întreaga omenire muncitoare era îndoliată de moartea lui Lenin, au fost publicate *Statul și revoluția* (fragment), (*Tineretul socialist*, 20 februarie), *Cele două democrații și Despre stat* (în februarie, în *Socialismul*, care pînă în 1924 a fost organul central de presă al partidului). În anii următori, s-au adăugat *Lichidarea lichidatorismului* (fragment, în *Lupta de clasă*, 1926), *Una din problemele fundamentale ale revoluției* (*Cultura proletară*, 1926, revistă legală inițiată de P.C.R.).

În 1931, în culegerile *Chestia agrară*, *Chestia națională*, *Chestia organizatorică*, au fost cuprinse o seamă de lucrări ale lui Lenin, integral sau în fragmente: *Socialismul mic-burghez și socialismul proletar*, *Programul agrar al social-democrației în revoluția rusă din 1905—1907*. *Ce-i de făcut?*, *Stingismul — boala copilăriei comunismului*, *Scrisoare către un tovarăș despre sarcinile noastre organizatorice*.

În anii luptei împotriva fascismului, zăgăzuit pentru un timp de eroicele lupte din 1933, în anii luptei împotriva dictaturii militar-fasciste și a războiului criminal în care a fost zvirlită țara, răspîndirea ideilor leniniste a continuat, în ciuda împrejurărilor vitrege. Alături de lucrările traduse în românește (*Proletariatul revoluționar și dreptul națiunilor la autodeterminare*, 1933, 1935; apoi ediții de *Opere*, mai ales în preajma războiului), s-au publicat articole de preluare și recenzare în presa comunistă, inclusiv în cea democrată, antifascistă, în măsura în care era posibil acest lucru. În această acțiune, un rol de frunte a avut *Știința*, organul central al P.C.R. Între zidurile Doftanei, pe care deținuții comuniști au transformat-o într-o „universitate comunistă” precum și în alte închisori și lagăre, sau în afară, în ilegalitate, erau studiate opere ale lui Lenin, uneori erau copiate mărunt de tot pe foițe de țigară.

Revoluția populară, care a început o dată cu insurecția antifascistă din august 1944, a deschis o epocă nouă în istoria poporului român. Opera lui Lenin, ca și aceea a lui Marx și Engels și a celorlalți gânditori ai mișcării progresiste și revoluționare, a început să fie răspîndită cu amploare, în strînsă legătură cu înseși sarcinile novatoare, profund transformatoare, ale luptei poporului condus de Partidul Muncitoresc Român pe parcursul celor două decenii care au trecut de atunci.

Cităm numai cîteva dintre lucrările lui V. I. Lenin tipărite în românește, după 23 August 1944, consemnînd doar prima ediție: *Imperialismul — stadiul cel mai înaintat al capitalismului*, *Despre impozitul în natură* (1945), *Cei de făcut?*, *Două tactici ale social-democrației în revoluția democratică*, *Statul și revoluția*, „*Stîngismul*“ — *boala copilăriei comunismului*, *Caiete filozofice* (1946), *Tezele din aprilie*, *Revoluția proletară și renegatul Kautsky* (1947), *Despre cooperație*, *Marea inițiativă*, *Cum trebuie organizată întrecerea?* (1948) ș.a.m.d., fără a mai vorbi de *Culegeri* pe diferite teme și mai ales de mulțimea de prezentări, de studii. Din 1949, s-a trecut la editarea seriei de *Opere*, iar în 1960 — *Opere complete*, care a ajuns pînă acum la al 31-lea volum. În perioada 1944—1965, în țara noastră s-au editat 150 de titluri — din opera lui Lenin, într-un tiraj total de peste 6 000 000 exemplare.

Dacă la sfîrșitul secolului trecut, despre Ulianov exista la noi doar o scurtă informație inserată într-un ziar, în prezent, în țara noastră există o amplă documentație cu privire la viața și activitatea lui Vladimir Ilici Lenin, teoretician genial și conducător al mișcării muncitorești mondiale. Opera sa a străbătut deceniile și va străbate, în continuare, veacurile.

C. MOCANU

ORGANIZAREA BIBLIOTECILOR PE ȘANTIERELE DE CONSTRUCȚII

În mod firesc, acolo unde se înfiripă o uzină, un șantier, o instituție, se pun și bazele uneia sau mai multor biblioteci. Dezvoltarea lor urmează drumul dezvoltării unităților pe care le deservește. O atenție specială se acordă bibliotecilor de pe marile șantiere, chemate să contribuie la pregătirea profesională, la formarea și la dezvoltarea conștiinței socialiste a constructorilor, care, prin munca lor, ridică obiective de o uriașă importanță în înflorirea economiei naționale. Prin grija partidului și a statului, bibliotecile de pe șantiere au la dispoziție o bază materială solidă, necesară organizării și desfășurării unei activități corespunzătoare. Dar, în condițiile șantierei, munca bibliotecilor are un specific deosebit. Ele se adresează unor categorii de cititori (care, adesea, însumează zeci de mii) dintre cele mai eterogene ca profesie, nivel de cultură, preferințe de carte. Aici lucrează specialiști cu o înaltă pregătire, dar și muncitori necalificați, care au venit, poate pentru prima oară pe un șantier. Raza teritorială pe care sînt răspîndiți constructorii, organizarea lor pe șantiere, loturi, brigăzi etc., cazarea unui însemnat număr de muncitori în dormitoare comune, unde își petrec o bună parte din timpul liber, presupun o organizare corespunzătoare a rețelei de biblioteci, care să apropie cât mai mult cartea de cititor, de locul său de muncă, lucru esențial în condițiile șantierei.

Ca de altfel în toate fabricile și uzinele, pe marile șantiere funcționează două categorii de biblioteci: biblioteca sindicatului și biblioteca tehnică. La Combinatul siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” din Galați, organizarea bibliotecilor sindicatelor și a celor tehnice urmează structura organizatorică a complexului de

întreprinderi. În fiecare întreprindere (de construcții metalurgice și siderurgice; de utilaj siderurgic și construcții metalice; de construcții orășenești; I.P.R.O.M.E.T. și altele), funcționează o bibliotecă a sindicatului și o bibliotecă tehnică. Ca rezultat, în cadrul Combinatului există o mulțime de biblioteci ale sindicatelor și ale cabinetelor tehnice.

În majoritatea lor, aceste biblioteci cunosc o anumită afluență de public. Manifestările cultural-artistice sub varietate forme inițiate de comitetele sindicatelor (expuneri pe teme profesionale, informări din presă, scurte programe artistice susținute de formații restrinse etc.) favorizează și stimulează activitatea bibliotecilor de pe șantiere, frecventarea lor de către un număr crescînd de cititori. La întreprinderea de construcții orășenești Galați din cadrul Combinatului siderurgic, biblioteca sindicatului organizează, după un program bine întocmit, prezentări de cărți, recenzii, seri literare, consfătuiri cu cititorii, concursuri literare. În fiecare dormitor are loc, săptămînal, cel puțin o acțiune cu cartea, care urmărește popularizarea și dezbaterea literaturii din diverse domenii, sînt prezentate nou-tățile tehnice sosite la biblioteca sindicatului. De curînd, biblioteca a organizat o consfătuire asupra *Cărții betonistului* la care au participat 150 de constructori. Într-un număr de dormitoare, a fost organizat concursul literar *Din opera clasicii noastre — Eminescu și Coșbuc*, montajul literar-muzical *Compozitori de opere românești*, pregătit în colaborare cu biblioteca regională și cu teatrul muzical, o consfătuire pe tema cărții *Prietenie, dragoste, tovărășie*. Se inițiază acțiuni cu cartea și la dormitoarele altor șantiere ale Combinatului, bucurîndu-se de popularitate în rîndurile constructorilor.

Cu toate progresele cunoscute, propaganda și difuzarea cărții pe marile șantiere nu se ridică la nivelul pretențiilor masei de cititori, deși condițiile oferă din plin această posibilitate. Una dintre cauzele fundamentale o formează paralelismele în înființarea de biblioteci, ceea ce duce la fărâmițarea alocațiilor bănești, la dispersarea colecțiilor, la risipirea forțelor afectate muncii bibliotecare. Se cumpără multe cărți pe șantiere; lipsește însă o concepție unitară în modul de achiziționare și de repartizare între diferite biblioteci. Numeroase materiale de informare și propagandă tehnică — trimise la timp și în cantități însemnate de către organele tutelare ale întreprinderilor constructoare și de alte instituții centrale — nu ajung în toate bibliotecile sindicatelor. Nu toți lucrătorii șantiereilor frecventează și bibliotecile tehnice. De aceea, lipsa materialelor de propagandă tehnică în bibliotecile sindicatelor îngreuiază informarea operativă a cititorilor asupra noilor realizări ale tehnicii.

Dacă la bibliotecile tehnice se află colecții de materiale de informare, ele nu sînt totdeauna complete. De pildă, unele stasuri care lipsesc din bibliotecă tehnică a întreprinderii de construcții metalice și siderurgice (I.C.M.S.) Galați (cea mai bună din cadrul Combinatului) se află la întreprinderea de utilaj siderurgic și construcții metalice (I.U.S.C.M.) sau invers. În majoritatea locurilor, materialele de informare tehnică sînt distribuite numai șefilor de șantier, loturi, secții, linii etc., ceea ce limitează circulația și accesibilitatea lor.

Paralelismele în înființarea de biblioteci s-au răsfrînt și asupra organizării, amplasării și ținutei bibliotecilor mobile. La Combinatul siderurgic Galați și la Combinatul chimic Craiova, bibliotecile mobile au fost amplasate mai ales la serviciile administrative ale șantiereilor. Constructorii frecventează, în majoritatea locurilor, aceste mici unități, care sînt deservite de cei mai buni cititori, recrutați din rîndurile constructorilor și ale altor salariați cu pregătire medie sau superioară. Amplasarea bibliotecilor la aceste servicii nu este însă cea mai judicioasă. De altfel, aceste unități, lipsite de o îndrumare anume, au, în multe locuri, o

existență formală. Spre exemplu, bibliotecă mobilă a complexului de dormitoare de la Ișalnița (Combinatul chimic Craiova) consta, în urmă cu cîteva luni, din 40—50 de volume, adăpostite în camera de locuit a bibliotecarei cu muncă obștească și așezate pe capacul claviaturii unui pian, deși, în magazie, exista un dulap cu vitrină rezervat bibliotecii mobile.

Lipsa unei îndrumări și coordonări a activității bibliotecilor mobile se resimte mai întîi pe planul înzestrării și împropătării colecțiilor de publicații ale acestora, de unde și slaba circulație a multor cărți. De obicei, în bibliotecile mobile, lipsesc lucrările tehnice de nivel mediu și elementar, mult mai accesibile în aceste unități decît în bibliotecile tehnice, frecventate, în special, de ingineri, tehnicieni, maștri, și numai de un mic număr de muncitori. Bibliotecile sindicatelor fie că nu achiziționează literatură tehnică (Ișalnița), fie că achiziționează foarte puțină (I.C.M.S. Galați). Nici bibliotecile tehnice nu contribuie la asigurarea bibliotecilor mobile cu publicații tehnice, deși au o asemenea posibilitate. Abia în urmă cu puțin timp, bibliotecă tehnică de la Șantierul Combinatului chimic Craiova a început să trimită bibliotecilor mobile literatură tehnică de nivel mediu. Cabinetul tehnic de la I.C.M.S. Galați a stabilit ca bibliotecile mobile să păstreze cite un exemplar din materialele de informare trimise de ministere în cantități masive. Sînt începuturi bune, care trebuie continuate.

Bibliotecarii de la bibliotecile sindicatelor nu urmăresc îndeaproape starea bibliotecilor mobile, făcînd doar oficiul de predare și prelucrare mecanică a publicațiilor, de înregistrare periodică a indicatorilor de activitate. Numai în rare cazuri bibliotecarul cu muncă obștească este ajutat în orientarea lecturii cititorilor, în propaganda cărților. Se mai consideră, pe alocuri, că fondurile bibliotecilor mobile ar trebui reimprospătate numai la cererea bibliotecarului obștesc, fără ca bibliotecile centrale să intervină ori de cîte ori e nevoie pentru înlocuirea cărților citite sau a celor care nu prezintă interes pentru constructorii.

O asemenea practică a făcut ca bibliotecarii din bibliotecile centrale să nu cunoască cititorii bibliotecilor mobile, preferințele și cerințele lor de lectură, să nu intervină mai direct în îndrumarea lecturii, în informarea lor asupra celor mai reprezentative cărți din variate domenii de cunoștințe.

Marile șantiere sînt obiective de uriașă însemnătate pentru propășirea economiei naționale. Așa cum există o concepție unitară și o coordonare în ansamblul muncii de construcții, în munca politică și culturală desfășurată sub îndrumarea organizațiilor de partid, tot astfel ar trebui să existe o concepție unitară și o viziune de perspectivă privind ansamblul propagandei cărții.

Aspectele aici relatate, cit și altele conduc spre ideea că închegarea unei rețele de biblioteci bine structurate, care să fie dirijate de o bibliotecă mare, poate contribui la îmbunătățirea activității cu cartea pe șantierele de construcții. La nivelul combinatelor, activează un consiliu al sindicatelor, care coordonează activitatea tuturor comitetelor sindicatelor de întreprindere. Urmînd această organizare, este foarte lesne ca, la nivelul întregului Combinat, să fie întemeiată o bibliotecă centrală a sindicatelor tuturor întreprinderilor, organizată după cele mai înalte cerințe și dotată cu colecții cuprinzătoare de cărți, reviste și ziare, cu materiale de informare și propagandă tehnică, la îndemîna cititorilor. Acestora trebuie să li se adauge și colecții ale tuturor materialelor de informare (buletine de informare tehnică, liste bibliografice, prezentări de cărți tehnice etc.), redactate de cabinetul tehnic și biblioteca tehnică a Combinatului. Biblioteca sindicatului poate organiza aceste colecții și, în general, materialele tehnice de referință, în rafturi speciale. Baza materială pentru procurarea cărților și pentru salarizarea personalului de specialitate, centralizată la nivelul Consiliului, ar putea fi asigurată și prin cote părți puse la dispoziție de comitetele sindicatelor de întreprindere. S-ar constitui în felul acesta o bibliotecă centrală cu colecții corespunzătoare, s-ar forma un personal specializat în munca de bibliotecă pe marile șantiere. La înche-

ierea lucrărilor de construire a obiectivului respectiv, o asemenea bibliotecă ar fi mutată acolo unde se deschid alte șantiere și unde pleacă, de regulă, cea mai mare parte a constructorilor. Noile șantiere de construcții ar beneficia, încă de la început de biblioteci mari, cu colecții bogate și complete.

Sarcinile bibliotecii centrale ar consta în satisfacerea largă a nevoilor de lectură ale constructorilor de la toate întreprinderile unui combinat, în propagandă și răspîndirea cărții pe toate șantierele unui obiectiv. Avîndu-se în vedere că bibliotecile mobile fărîmițează colecțiile și le imobilizează pentru un timp uneori destul de îndelungat, biblioteca centrală ar putea organiza — acolo unde e strictă nevoie — biblioteci filiale și mobile, care să asigure circulația ritmică a unei părți din colecțiile de publicații ale bibliotecii centrale și ale bibliotecii tehnice, accesibile masei de constructori. Aceste biblioteci mici și-ar găsi locul cel mai potrivit la unele loturi sau brigăzi de producție, în sălile pentru manifestări cultural-artistice, cit și la complexele de dormitoare sau la pavilioanele mai mari. Astfel de săli (exceptînd cluburile și cinematografele) există în număr mare pe șantiere. De regulă, ele sînt înzestrate cu aparate de radio, televizoare, jocuri de șah și cu alte materiale de practică culturală. Activitățile cultural-artistice organizate aici atrag mulți constructori. Există, deci, toate condițiile pentru a se adăuga lectura unor cărți, ziare și reviste, pentru informarea cititorilor asupra noutăților literare dintr-un domeniu sau altul. Bibliotecile filiale și mobile ar urma să fie deservite de unii bibliotecari salariați ai bibliotecii centrale, care și-ar putea împărți atribuțiile (organizarea și activitatea bibliotecilor filiale, deservirea lor cu cărți, activitatea cu cartea pe grupuri de șantiere etc.). Săptămînal, bibliotecarii salariați ar putea lucra nemijlocit la fiecare bibliotecă filială (îndrumarea lecturii, informarea cititorilor, pregătirea și organizarea acțiunilor de masă, organizarea și evidența activității, improspătarea publicațiilor în funcție de cerințele concrete ale cititorilor).

La dotarea bibliotecilor filiale și mobile, trebuie să se țină seama efectiv de cerințele constructorilor. Pe lângă cărți și broșuri, aceste unități trebuie să posede literatură tehnică de nivel mediu și elementar, precum și colecții ale unor periodice (ziarele centrale, ziarul regional, gazeta șantierului și diferite reviste).

Specificul muncii pe șantierele de construcții impune ca, acolo unde nu a apărut absolut necesară înființarea de biblioteci filiale sau mobile, deservirea cu cărți a constructorilor la locul de muncă să fie asigurată de către biblioteca centrală prin intermediul unei biblioteci circulante instalate într-un microbuz sau furgon. La o asemenea bibliotecă circulantă ar urma să lucreze un bibliotecar al bibliotecii centrale a șantierului, care să se ocupe calificat de propagandă și răspândirea cărții, de orientarea lecturii cititorilor. Pentru popularizarea operativă a publicațiilor sosite la biblioteca centrală, ar putea fi întocmite și multiplicare la șapirograf liste ale noilor cărți, care să fie difuzate operativ la toate unitățile șantiereleor.

Urmărirea circulației cărții, element atât de important în orientarea propagandei desfășurate de bibliotecă și a îndrumării lecturii cititorilor, în stabilirea judicioasă a planului de achiziții, trebuie să formeze obiectul preocupărilor și la bibliotecile de pe șantiere.

Restructurarea și organizarea bibliotecilor sindicatelor de la șantiere într-o rețea încheată ar favoriza o

colaborare largă și reală între bibliotecile sindicatelor și cele tehnice.

De altfel, comitetele sindicatelor și conducerile întreprinderilor sînt preocupate de această problemă și au inițiat acțiuni în direcția coordonării.

Ideea de bază a colaborării constă în desfășurarea în comun a unei cit mai susținute propagande a literaturii tehnice în rîndul maselor de muncitori, în informarea tehnică operativă, pe căi multiple și accesibile, a inginerilor, muncitorilor și tehnicienilor, în procurarea și punerea la îndemina acestora a publicațiilor. Bibliotecile tehnice dispun, în general, de publicații și documente necesare pregătirii profesionale a cititorilor, iar bibliotecile sindicatelor au acumulat o experiență mai mare în organizarea acțiunilor de masă, sînt mai accesibile celor mai largi și mai diverse mase de muncitori, au mari posibilități de extindere a activității în rîndurile constructorilor. Completîndu-se și ajutîndu-se reciproc, organizat, aceste biblioteci pot servi cit mai deplin țelul de a contribui efectiv la ridicarea calificării muncitorilor, la introducerea tehnicii avansate. Bibliotecile tehnice trebuie să se ocupe de mobilizarea specialiștilor — ingineri și tehnicieni — la organizarea și desfășurarea propagandei cărții tehnice în bibliotecile sindicatelor și în cele tehnice. Cu ajutorul lor, conținutul manifestărilor cu cartea tehnică, operativitatea și calitatea informării vor deveni mai eficiente.

V. ȘI. MĂRIU

Proportie și calitate în completarea colecțiilor_____

Fondurile de publicații ale bibliotecilor comunale și, în parte, ale unor biblioteci sătești sînt capabile să satisfacă în bună măsură majoritatea cererilor cititorilor. Din datele Direcției Centrale de Statistică, rezultă că, la începutul anului 1964, bibliotecile publice din mediul rural dispuneau de 19 871 682 de volume, din care 4 068 571 broșuri, revenind 1,6 volume pentru un locuitor. Cifra este reprezentativă pentru acțiunea de culturalizare a maselor întreprinsă în anii puterii populare.

„Fondul de aur“ al bibliotecilor publice de la sate cuprinde numeroase lucrări valoroase. Cele mai multe biblioteci comunale și sătești posedă operele clasicilor marxism-leninismului, literatură agrotehnică de bună calitate, opere ale scriitorilor clasici și contemporani români sau străini. Media de 1580 de volume la 1000 de locuitori din mediul rural pe care o realizează bibliotecile din rețeaua așezămintelor culturale, în unele regiuni a fost depășită: Banat — 2855; Iași — 2468; Maramureș — 1634.

Cu toate acestea, posibilitățile fondurilor de publicații de a face față cerințelor se plafonează.

Diferențierile existente între fondurile de publicații ale bibliotecilor comunale și sătești se datoresc mai ales faptului că normele bugetare pentru completarea colecțiilor, stabilite în 1954 și reactualizate în 1957, care au avut un rol stimulatîv pentru dezvoltarea rețelei de biblioteci în perioada respectivă, sînt depășite de cerințele și sarcinile bibliotecilor, de

producția editorială, de interesele de lectură ale cititorilor. Tocmai de aceea, în cele mai multe regiuni, prevederile bugetare au crescut față de normele existente.

La stabilirea fondurilor bănești destinate achizițiilor de cărți pentru biblioteci, sfaturile populare regionale tîn seama de execuția bugetului pe anii precedenți, acordînd, în limitele posibilităților, sume în plus. Articolul 7 a fost suplimentat în 1963 în Regiunea Crișana cu 205 000 de lei, în Regiunea Iași cu 208 000 de lei, iar în Regiunea Dobrogea cu 220 000 de lei. În 1963, alocațiile bugetare pentru bibliotecile comunale din Regiunile Crișana, Iași și Dobrogea au fost cuprinse, în medie, între 2 500 și 5 000 de lei. În unele regiuni aceste alocații au fost sub normele amintite. Așa, de pildă, în regiunile Oltenia, București, Brașov și Mureș-Autonomă Maghiară ele erau cuprinse între 1 185 și 1 850 de lei. Alocațiile acordate bibliotecilor sătești au depășit, în majoritatea regiunilor norma de 500 de lei.

În unele regiuni, au existat preocupări, încercări de a lua în considerare cele mai echilibrate criterii de repartizare a alocațiilor bugetare, urmărindu-se asigurarea în mod diferențiat a bibliotecilor cu necesarul de carte, în funcție de numărul populației, de fondul de publicații existent, de specificul economic etc. Dar repartizarea alocațiilor bugetare pentru completarea colecțiilor din bibliotecile de la sate și execuția acestor bugete se realizează diferit de la o regiune la alta, în funcție de viziunea organelor financiare, de modul în care bibliotecile

regionale și raionale înțeleg să urmărească această acțiune.

În regiunile în care alocațiile de la articolul 7 au fost descentralizate la raioane, comitetele regionale de cultură și artă, ca și bibliotecile regionale nu se ocupă de defalcarea judicioasă a sumelor, corespunzător numărului și categoriilor de biblioteci, volumului și razei lor de activitate etc. Din această cauză, se întîlnesc următoarele situații: în 1964, cele 23 de biblioteci comunale din Raionul Negrești (Regiunea Iași) au primit 167 000 de lei, față de numai 69 000 de lei acordați celor 18 unități din Raionul Hîrlău. În anul 1963, media alocațiilor pentru bibliotecile sătești din Regiunea Crișana a fost de: 1 100 de lei în raioanele Gurahonț, Aleșd, Criș și de 2 600 de lei în raioanele Beiuș și Oradea. În 1964, situația acestor alocații era și mai curioasă: 14 biblioteci sătești din Raionul Șimleu au primit 20 000 de lei, 34 de biblioteci sătești din Raionul Oradea tot 20 000 de lei, în timp ce bibliotecilor sătești din Raionul Beiuș nu le-a mai fost alocat nici un leu.

Asigurarea unui număr corespunzător de ziare și reviste, care reprezintă un material de prim ordin este tot așa de importantă ca și procurarea cărților. Stabilirea unui echilibru just între cheltuielile pentru achiziții de cărți și cele pentru publicații periodice este o problemă care necesită o atenție mai mare din partea bibliotecilor. În cazul cînd fondurile bugetare sînt descentralizate, repartizarea alocațiilor trebuie făcută în baza unui studiu temeinic al numărului populației din localitățile deservite de biblioteci, a cunoașterii numărului unităților, a discuțiilor cu bibliotecarii comunali și raionali.

Un caracter plin de neprevăzut îl are asigurarea cu cărți a bibliotecilor de la sate din alte surse decît cele din bugetul de stat (fondurile extra-bugetare ale căminelor culturale, fondul cultural al cooperației, al cooperativelor agricole de producție, al sindicatelor). Cu toate că instrucțiunile și normativele în vigoare prevăd folosirea acestor surse și în scopul procurării de cărți pentru biblioteci, aici hotărâsc prea mult factorii subiectivi țînînd de aprecierea celui care dispune de fonduri, de autoritatea bibliotecarului etc. Procentul care ar tre-

bui afectat achizițiilor de cărți nefiînd cunoscut nici măcar în principiu, sumele obținute uneori nu pot fi coordonate cu bugetul. Aceasta este încă una dintre cauzele paralelismului în completarea fondurilor de publicații ale bibliotecilor, una dintre sursele înmulțirii dubletelor etc.

Deficiențele provocate de normele de finanțare a achizițiilor sînt cel puțin la fel de numeroase și de influente ca și cele aparținînd modalităților de realizare a completării colecțiilor bibliotecilor. Observația că fondurile de cărți și periodice ale bibliotecilor comunale sînt în stare să satisfacă în cea mai mare parte populația din mediul rural, să răspundă cu destulă promptitudine celor mai diverse cerințe, se demonstrează prin creșterea procentului de atragere și de permanentizare a cititorilor prin numărul și varietatea cărților solicitate.

Cu toate acestea, nu sînt rare cazurile în care întîlnim aspecte negative ale activității de completare a colecțiilor bibliotecilor de la sate. Primul aspect se referă la *proporționarea fondurilor de cărți în raport cu numărul populației*.

Edificator pentru discuția noastră este tabelul de la p. 202—203, care oglindește situația fondurilor din bibliotecile comunale și sătești la începutul anului 1964, după numărul volumelor.

Observăm că, dintre bibliotecile comunale, numai 8, adică 0,02%, au un fond de publicații sub 1 000 de volume (unități înființate în preajma datei de 1 ianuarie 1964). Marea majoritate a bibliotecilor comunale dețin peste 2 000 de volume, iar 45,5% dintre ele între 5 001 și 10 000 de volume. Dintre bibliotecile sătești, 41% posedă sub 1 000 de volume. Majoritatea lor însă au fonduri care ajung între 1 000 și 5 000 de volume.

Trecînd la amănunțirea acestor date, la confruntarea lor cu unele aspecte concrete, constatăm disproporții surprinzătoare. La începutul anului 1963, în comuna Mădăraș (Regiunea Crișana), cu o populație de 1 530 de locuitori, biblioteca avea un fond de 4 130 de volume, mai mare decît fondul bibliotecii comunale din Gepiu (3 741 volume), care trebuia să deservască o populație de peste 3 100 de locuitori. Biblioteca comunală din Pungești

BIBLIOTEC	Nr.	Sub 260 vol. (in- clusiv)	% 3/2	251- 500	% 5/2	501- 750	% 7/2	751- 1000	% 9/2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Comunale	2810	—	—	—	—	1	—	7	—
Sătești	3523	106	3	313	8	483	13	601	17

(Raionul Vaslui, Regiunea Iași), destinată unui număr de 3 158 de locuitori, posedă 8 200 de volume, în timp ce biblioteca sătească din Coșești, același raion, servind unui număr de 345 de locuitori, deținea 4 394 de volume.

Componența fondurilor este grav afectată și de defecțiunile tehnicii de completare, unele pornind chiar de la Centrala Editurilor și Difuzării Cărții. În multe cazuri, tirajele sînt inferioare pînă și volumului precomenzilor bibliotecilor. În plus, defalcarea tirajelor fiecărui titlu editat — pentru cooperare și unitățile regionale ale C.L.D.C. — sporește dificultățile unei completări judicioase. De regulă, precomenzile colecturilor regionale sînt micșorate în favoarea cooperăției. Astfel, din cele 13 000 de exemplare ale lucrării *Imbinarea rațională a ramurilor de producție în G.A.C.* (precomandă pe țară — 14 165 de exemplare) au fost repartizate cooperăției 10 000 de exemplare (față de 8 000 precomandate), iar cele 14 colecturi regionale au primit numai 1965 de exemplare din cele 5 310 precomandate. Din lucrarea *Experiența noastră în obținerea unor recolte mari de sfeclă de zahăr*, apărută într-un tiraj de 24 270 de exemplare (superior precomenzilor pe țară), au intrat în colecturile regionale numai 1 500 de exemplare, față de 6 640 precomandate, iar cooperăției i-au fost repartizate 22 500 de exemplare, față de 18 000 precomandate. O lucrare deosebit de utilă cum este *Calculator pentru stabilirea drepturilor în bani și produse convenite colectivităților*, editată în 31 000 de exemplare, a fost repartizată în întregime cooperăției.

Alte modificări nedorite ale repartiției producției editoriale sînt influențate de ritmicitatea realizării planurilor de desfacere de către unitățile C.L.D.C. regionale. De multe ori, repartizarea pentru fondul „pieții” (desfacerea prin librării) și pentru fondul „afara pieții” (colecturi) este „re-

zolvată” în favoarea celui dintîi. Din această cauză, multe titluri apărute într-un tiraj restrîns intră în bibliotecile personale, în timp ce bibliotecile publice, care le-ar putea asigura o circulație mare, primesc un număr insuficient de exemplare sau nu primesc de loc. Satisfacerea precomenzilor colecturilor cu precădere în funcție de vandabilitatea cărților pe piață îngreunează realizarea unui fond de publicații valoros și diferențiat în bibliotecă, potrivit gustului și necesităților masei de cititori.

Unele titluri care prezintă interes pentru un public larg au ajuns în puține biblioteci de la sate. În Regiunea Dobrogea, volumul *Cinzece pentru tîneret* a fost trimis în numai 53 de biblioteci comunale; *Istoria marilor descoperiri geografice* de Jules Verne în 66 de biblioteci; *Eminescu de Zoe Dumitrescu-Bușulenga* în 53 de biblioteci; *Făt-Frumos cînd era mic* de Octav Pancu-Iași în 28 de biblioteci etc. În Regiunea Iași, abia s-a reușit să se asigure bibliotecilor comunale cite un exemplar din titlurile: *Cum a crescut producția de lapte de vacă în gospodăriile agricole colective din Regiunea Iași* și *Experiența noastră în obținerea de producții sporite la floarea-soarelui*, care tratează despre experiența obținută în aceste domenii în agricultura Regiunii Iași.

În bibliotecile de la sate, se simte și lipsa unor lucrări pentru gospodine, de educație sanitară și estetică a femeilor, a cărților de pedagogie pentru cadrele didactice. Comparînd existentul din biblioteci cu programele școlare, constatăm că reapare problema asigurării în suficiente exemplare a tuturor titlurilor prevăzute în programa analitică și chiar a unor titluri din bibliografia Concursului „Iubiți cartea”.

Desigur, repartizarea judicioasă pentru bibliotecă a noutăților editoriale este o muncă plină de răspundere.

1001- 1 250	1 251- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 3 000	3 001- 5 000	5 001- 10 000	10 001- 20 000	20 001- 50 000
11	12	13	14	15	16	17	18
13	14	78	285	981	1280	146	5
568	485	532	296	107	32	—	—

La rîndul lor, metodiștii unor biblioteci regionale care se ocupă de problemele completării îi fac față cu desulă inconsecvență. Din această cauză, anumite lucrări din literatura social-politică, tehnică de nivel mediu, agrotehnică, literatură pentru copii nu se găsesc în bibliotecile comunale și sătești.

În schimb, o seamă de lucrări abundă în registrele inventar. La Deleni, în Regiunea Iași, sînt 34 exemplare din volumul *Rătăcirii pe aceeași cale falsă* și 23 de exemplare din *Balada unui greier mic*. La Nușfalău, în Regiunea Crișana, *Rătăcirii pe aceeași cale falsă* se află în 10 exemplare, oricum mai puțin decît broșura *Gripa*, care numără aici 22 de exemplare (?). La Biblioteca comunală din Brîncoveni (Raionul Reghin, Regiunea Mureș-Autonoma Maghiară) sînt 7 exemplare din romanul *Căzar Biroteau*, 5 exemplare din *Dulăii*, 5 exemplare din *Bîlciul deșertăciunilor* (lucrare în 2 volume).

Biblioteca din Monor, același raion, are 5 exemplare din volumul I al *Operele alese* de V. I. Lenin, 3 exemplare din volumul al doilea, în timp ce din seria de *Opere complete* lipsesc numeroase volume. De altfel, la categoria titlurilor seriale, situația este aproximativ aceeași în multe biblioteci din mediul rural.

În urma unui studiu efectuat de către Biblioteca Centrală de Stat în primul trimestru al anului 1964, au fost constatate grave erori în completarea colecțiilor, cu atît mai regretabile cu cît bibliotecile analizate erau tocmai

cele fruntașe pe regiuni la sfîrșitul celui de-al II-lea concurs bienal.

Profund politic, mesajul bibliotecii trebuie să corespundă sarcinilor importante pe care construcția socialismului le pune în fața oamenilor muncii, cititorii noștri. Producția editorială din țara noastră asigură în fiecare an apariția unui număr însemnat de cărți valoroase. Ceea ce intră în bibliotecă depinde în mare măsură de viziunea bibliotecarilor asupra necesităților cititorilor și de justa colaborare cu colecțiile. În ultimă instanță, bibliotecile regionale și raionale, care stabilesc, aprobă și urmăresc precomenzile poartă răspunderea pentru cartea ce intră în bibliotecă. Acolo unde se mai întîlnesc abuzuri ale colecturilor, e necesar să fie instruiți bibliotecarii în legătură cu procedura de restituire către colecturi a cărților care nu se încadrează în profilul bibliotecii comunale sau sătești. Asigurarea bibliotecilor din mediul rural cu cele mai valoroase titluri, într-un număr corespunzător de exemplare, presupune o largă cooperare între toate forurile interesate. Pînă la definitivarea noilor instrucțiuni privind completarea fondurilor de publicații ale bibliotecilor, directorii bibliotecilor regionale și raionale trebuie să studieze posibilitățile existente în fiecare regiune și raion în parte pentru satisfacerea rațională a necesităților de carte ale bibliotecilor, antrenînd în această acțiune conducerea C.L.D.C., secțiile de învățămînt, organele cooperației, consiliile agricole.

Dumitru NEGREANU

Realizări și cerințe în activitatea bibliografică

Activitatea bibliografică cunoaște în țara noastră o dezvoltare însemnată, îmbrățișând an de an tot mai multe teme de cercetare și pătrunzând în toate sectoarele de activitate. Ultimii doi ani au marcat apariția unor lucrări valoroase și în același timp o extindere a preocupărilor bibliografice. Din ce în ce mai multe biblioteci, instituții și întreprinderi acordă o importanță sporită întocmirii și folosirii materialelor bibliografice. Majoritatea ziarelor și revistelor noastre au consacrat rubrici permanente bibliografiei de recomandare a noilor apariții. Informarea bibliografică e tot mai promptă și diferențiată, implicând o selecție de pe poziții științifice.

Lăsând la o parte bibliografia comercială de anticipare (planuri editoriale, prospecte etc.) ne vom ocupa de câteva aspecte ale activității bibliografice post-editoriale.

Apariția în continuare a celor două serii ale *Bibliografiei R.P.R.*, editată de Biblioteca Centrală de Stat, dovedește trănicia cu care a fost organizată această acțiune de importanță națională. *Bibliografia R.P.R.* are la bază o concepție modernă, științifică, înregistrând aproape toate genurile de produse de tipar. Ceea ce nu s-a realizat nici în ultimii doi ani de către editorii *Bibliografiei R.P.R.* este însă operativitatea. Nu se poate accepta ca o permanență faptul că această publicație ne informează despre producția editorială cu peste un an întârziere. Pentru ca singura noastră publicație bibliografică completă să pătrundă până la cele mai mici biblioteci, Biblioteca Centrală de Stat ar trebui să aibă în vedere și mărirea tirajului, iar adăugarea unui indice de autori ar ușura consultarea.

Bibliografia informativă a cunoscut o dezvoltare impetuoasă. Toate marile biblioteci editează cataloage, repertorii, buletine bibliografice de creștere a colecțiilor, astfel încît, la prima vedere, informația pare diferențiată și completă. Centrul de Documentare Științifică al Academiei R.P.R., Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R., Biblioteca Academiei R.P.R., toate bibliotecile universitare mai mari, Institutul de Documentare Tehnică și centrele de documentare departamentale sînt angajate parcă într-o competiție în care obiectivul nr. 1 este informarea cît mai cuprinzătoare a cercetătorilor. Și, într-o măsură apreciabilă, obiectivul este atins. Zelul editorial este lăudabil, dar cel care trebuie să fie în primul rînd orientat, cititorul este pus în fața unui noian de buletine informative în care se descurcă cu greu. Să examinăm, de pildă, felul cum sînt informații specialiștii de prezența cărților străine noi în bibliotecile din țara noastră.

Anual, Biblioteca Centrală de Stat editează *Catalogul colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din R.P.R.* Dacă se ține seama de faptul că despre cărțile intrate în ianuarie 1965 — să zicem — cercetătorul află, în cel mai bun caz, abia în trimestrul al II-lea al anului 1966 și de faptul că de la apariția cărții pînă la achiziționarea ei mai trece de asemenea o perioadă uneori destul de lungă, rezultă un interval de timp considerabil de la momentul editorial pînă la momentul informativ. Situația este, aproape identică, la Biblioteca Academiei R.P.R. Publicația trimestrială *Creșterea colecțiilor*, publicație valoroasă întrucît, pe lîngă cărțile străine, înregistrează și creșterea cabinetelor de colecții speciale — manuscrise, docu-

mente, stampe, hărți, muzică, numismatică, — apare de asemenea cu o întârziere de 4—5 trimestre. Din aceste motive unele din cărțile înregistrate nu mai trezesc decât un interes scăzut în momentul semnalării lor, conținând date care au fost deja depășite de progresele rapide ale științei și tehnicii.

Încercînd să suplinaască această lacună, Biblioteca Centrală Universitară „Mihail Eminescu” din Iași a trecut la editarea unui buletin lunar al cărților străine intrate în principalele biblioteci din orașul Iași. Această laudabilă acțiune nu rezolvă însă decât parțial cerințele de informare ale cercetătorilor ieșeni cu privire la cartea străină, deoarece nu le comunică materialele existente în alte biblioteci din țară.

Extinzînd aria de cuprindere, Biblioteca Centrală Universitară București editează buletinul *Cărți străine intrate în bibliotecile de învățămînt superior din țară*, care rămîne util pentru cunoașterea achizițiilor de carte străină ale bibliotecilor de învățămînt superior, dar neincluzînd cărțile intrate în alte rețele de biblioteci, nu oferă totuși un cîmp suficient de larg de informare.

În aceste condiții, numărul mare de buletine informative constituie mai degrabă un motiv de îngrijorare de la care ar trebui să se pornească pentru a se găsi soluții raționale. Biblioteca Centrală de Stat dispune de toate condițiile (dovadă operativitatea cu care se lucrează fișele informative cu privire la bibliologie) pentru a organiza apariția în intervale mai scurte a unui buletin bibliografic al cărților străine, răspunzînd astfel necesităților tuturor rețelelor de biblioteci.

Dacă diversele repertorii și cataloage care au apărut în ultimii doi ani, constituie un adaos prețios la instrumentația bibliografică deja existentă, indexurile pe materii și alfabete ale unor reviste mai vechi sau mai noi, apărute în acest rîstimp, trebuie consemnate ca niște realizări care îmbogățesc mijloacele de cercetare într-o direcție în care bibliografia are încă un material imens de prelucrat. Astfel: *Indexul pe materii și alfabetic al revistei Contemporanul — 1881—1891*, *Indexul pe materii și alfabetic al revistei Dacia literară — 1840 și al revistei Propășirea — 1848* ambele editate de B.C.U. — Iași, *Indexul revistei Transilvania — editat de B.C.U. Cluj*, ca și *Indexul analitic al revistei Scri-*

sul bănațean — 1963 publicat de Biblioteca regională Banat, sînt lucrări de certă valoare care scurtează timpul de cercetare și pe care le-am vrea urmate de altele asemenea.

În perioada de care ne ocupăm au apărut o seamă de lucrări bibliografice propriu-zise, cu o arie tematică destul de largă. Amintim: Georgescu, Titu și Ioanid, Mircea. *Presă P.C.R. și a organizațiilor sale de masă*. 1921—1944. Editura științifică, 1963; Crăciun, I. și Iliescu, A. *Repertoriul manuscriselor de cronici interne, secolul XV—XVIII, privind istoria României*. Editura Academiei R.P.R., 1963; Cucu, R. și Roșu, Alex. *Bibliografia geografică, 1944—1964*. România. ESIP, 1964 etc.

Prezența unor specialiști printre autorii acestor cărți arată că bibliografia nu mai este numai o preocupare a lucrătorilor din biblioteci. Dar, dacă în ce privește bogăția materialului și certitudinea datelor lucrările de mai sus satisfac exigențe înalte, în ce privește prezentarea mai rămîne încă de adus unele îmbunătățiri. De pildă, în *Bibliografia geografică 1944—1964* nu se menționează numărul de pagini al lucrărilor incluse, atunci cînd ele sînt independente și nici la ce pagină se află atunci cînd sînt publicate în periodice. Exemple s-ar mai putea da.

Bibliografia de recomandare a fost și ea bine reprezentată în acești doi ani. Ca și în anii precedenți, cel mai mare producător de bibliografii de recomandare a fost Biblioteca Centrală de Stat, care a îmbrățișat teme utile și de mare varietate. *30 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din Februarie 1933*, *În întîmpinarea alegerilor, Pe cărările științei, Ghid de documentare agricolă, În sprijinul învățămîntului agrozootehnic de masă, A. S. Pușkin 1799-1837, St. O. Iosif 1875-1913*, sînt cîteva din titlurile bibliografiilor publicate. În perioada la care ne referim este de remarcat faptul că bibliografiile editate de Biblioteca Centrală de Stat nu mai ancorează doar în domeniul agricol, ci se extind spre teme de o mai mare diversitate.

Bibliografia de recomandare concentrează un mare volum de muncă, fiind sectorul la care se apelează cel mai mult datorită operativității și eficienței sale. Practica muncii bibliotecilor arată că, în afară de lucrările multiplicat într-o formă sau alta, un număr cu mult mai mare de bibliografii de recomandare au o circulație

foarte restrînsă sau rămîn în birourile bibliografiilor. Parcurea *Repertoriului bibliografiilor nepublicate* pe 1963, editat de Biblioteca Centrală de Stat, evidențiază o serie de aspecte concludente. Mai întîi, publicarea acestui repertoriu nu satisface în deplină măsură cerințe de informare cît mai operativă cu ultimele lucrări bibliografice întocmite de biblioteci. Apariția anuală a repertoriului (și aici este vorba de termenul planificat, nu de cel real) întîrzie cunoașterea unor lucrări, iar în alte cazuri duce la semnarea unor bibliografii care la acea dată sînt deja perimate. Din vîna bibliotecilor sau din vîna editurilor, un număr însemnat de bibliografii nu este cuprins în repertoriu și, astfel, el nu reflectă ansamblul de lucrări și de teme bibliografice care preocupă bibliotecile. Analiza atentă a repertoriului este edificatoare și în ce privește frecvența temelor, caracterul bibliografiilor și nivelul lor științific. Bibliografiile despre morala comunistă s-au lucrat atît de către Biblioteca Centrală Universitară Cluj cît și de către Biblioteca Centrală Universitară București și Biblioteca regională Iași. Ele cuprind aproape același număr de titluri de cărți și articole, apărute în aceeași perioadă. Despre dezvoltarea fării noastre după instaurarea Republicii, s-au lucrat bibliografii atît la Biblioteca Centrală Universitară Iași cît și la Biblioteca Centrală Universitară Timișoara și la Biblioteca regională Iași. Pe tema *Figuri de eroi ai clasei muncitoare* s-au lucrat bibliografii atît la Biblioteca Centrală de Stat cît și la Biblioteca Institutului agronomic București. Amintim încă: *Despre satiră* — B.C.U. Timișoara și B.C.U. Iași; *Clădiri de biblioteci* — Biblioteca Centrală de Documentare pentru construcții, arhitectură și sistematizare, Biblioteca Institutului de arhitectură București și Biblioteca Institutului de construcții București; *Moșoare cu ardere internă* — Biblioteca Institutului politehnic Iași și Biblioteca Institutului politehnic Cluj; *Acțiunea radiațiilor asupra plantelor* — Biblioteca Institutului agronomic București și Biblioteca Institutului agronomic Cluj.

Dacă se mai ține seama de faptul că o parte din lucrări rămîn neanunțate de biblioteci (în repertoriu, cu excepția Bibliotecii regionale Iași, nu e prezentă nici o altă bibliotecă regională, ceea ce nu poate în nici un caz

însemna că în cadrul acestora nu s-au întocmit bibliografii), devin și mai evidente neajunsurile pe care le creează activitatea bibliografică dispartă, neajunsuri care sînt oricum întreținute de întîrzierea cu care sînt semnalate bibliografiile nepublicate în repertoriul de care vorbim.

Bibliografia de recomandare pune probleme importante și atunci cînd este vorba de alegerea temelor. Se manifestă încă preferința pentru teme ușor abordabile și care nu creează nici un fel de dificultăți bibliografiilor, dar care nu mai trezesc interes. Se mai așază încă alături lucrări valoroase cu lucrări lipsite de valoare și se apelează uneori la un număr de izvoare destul de limitat. Nu mai poate interesa pe nimeni o bibliografie redusă la cîteva titluri îndeobște cunoscute. O discuție largă în legătură cu bibliografia de recomandare considerăm că ar fi primită cu interes de toți bibliografii.

Ultimii doi ani au marcat o extindere a preocupărilor bibliografice și în coloanele presei din țara noastră. Noile apariții sînt semnalate și comentate cu promptitudine în rubrici permanente (uneori, însă, nediferențiate). Unele periodice publică chiar scurte bibliografii necesare pentru cunoașterea unor probleme actuale. În cadrul *Dicționarului de istorie literară contemporană* revista *Luceafărul* a publicat scurte bibliografii ale scriitorilor comentați, înlesnind astfel orientarea în opere pentru care, uneori, istoria literară încă n-a stabilit jaloane ferme. Anual, o serie de reviste, printre care: *Revista de folclor*, *Limba română*, *Călușa bibliotecarului* și altele, întocmesc indici bibliografici pentru materialele pe care le-au publicat, împlinind o obligație pe care ar trebui s-o respecte toate revistele care apar în țara noastră.

Pe linia extinderii preocupărilor bibliografice se înscriu și bibliografiile inserate în interiorul sau în anexa unor lucrări științifice (așa-numitele „bibliografii ascunse”). Ele marchează aria de documentare a autorului, contribuind atît la ridicarea nivelului științific al lucrării cît și la fundamentarea investigației în acest domeniu. Astfel: bibliografia inclusă în volumele apărute ale *Tratatului de istorie a României* sau bibliografia cuprinsă în *Tratatul de istorie a literaturii române*. Editura Academiei R.P.R., 1964, cea anexată la: Călinescu, G. *Viața lui Mihail Eminescu*. E.P.L.A.,

1964, sau la : Cornea, P. *Anton Pann*. E.P.L.A., 1964, pentru a da numai câteva exemple, sînt instrumente prețioase atît pentru aprecierea valorii lucrării, cît și pentru extinderea cercetării.

Privită în ansamblu activitatea bibliografică din ultima vreme se impune ca un domeniu în plină dezvoltare. De o mare importanță este activitatea desfășurată în această direcție de Institutul de Documentare Tehnică și Centrul de Documentare Științifică al Academiei R.P.R. Considerăm însă că realizările acestora, prin amploarea lor, comportă o discuție mai adîncită, care depășește cadrul preocupărilor noastre.

Pornind de la aspectele pe care le-am avut în vedere se desprind unele observații izvorite din nevoia firească de a raționaliza și îmbunătăți.

Sînt necesare măsuri care să conducă la o unificare a metodelor de muncă, pentru ca lucrările elaborate să nu ceară fiecare eforturi de acomodare din partea cititorului.

Cei care întocmesc bibliografii într-un anumit domeniu, trebuie să folosească experiența acumulată și instrumentele create pentru a continua bibliografia temei. Temele întrerupte (exemplu Biblioteca Academiei R.P.R. *Bibliografia științelor agricole 1944-1958*), creează goluri care sînt umplute cu greu.

Începuturile încurajatoare realizate de bibliotecile institutelor de învățămînt superior nou create și de bibliotecile regionale și raionale, trebuie stimulate (vezi bibliografia *Eminescu în Banat* întocmită de Biblioteca regională Banat). Biblioteca Centrală de Stat ar putea relua practica organizării discuțiilor în jurul planului bibliografic anual, care în 1959 a fost destul de mult îmbunătățit în acest fel.

Ceea ce se desprinde ca o primă necesitate din această succintă trecere în revistă, este crearea neapărată a unor mijloace de cunoaștere a producției bibliografice. Nu este vorba numai

de cunoașterea lucrărilor după ce ele au fost tipărite sau multiplicare într-un fel. Există lucrări de mai mare durată, care ar putea deveni accesibile celor interesați, încă din fazele incipiente; există cercetări bibliografice care din diferite motive nu sînt multiplicare și rămîn sub formă de fișe; există instrumente bibliografice (cataloge tematiche, indexuri etc.) pe care nu le folosesc decît bibliotecile care le-au întocmit, ca să nu mai amintim marea număr de „bibliografii ascunse” care rămîn necunoscute. Trebuie găsite forme operative de informare cu privire la toate aceste activități.

Dacă nu toate lucrările pot fi încredințate tiparului, trebuie totuși folosite forme simple de multiplicare care să asigure pătrunderea lor în toate bibliotecile.

Bibliografiile din ultimii doi ani se înscriu pe o linie ascendentă în ce privește calitatea. În această privință este însă mereu ceva de făcut. Unele lucrări încă se mai prezintă ca simple însiruri de referințe, nu transpare un punct de vedere, o anumită poziție a bibliografului.

Ceea ce este de asemenea de combătut în activitatea bibliografică este tendința de izolare, de închidere în cercuri strîmte, pe care o manifestă unele instituții care au preocupări bibliografice. Se ajunge astfel la un paralelism care sărăcește activitatea și o scumpește în același timp. Este necesar să se găsească forme superioare de coordonare în această activitate, pornindu-se de la legăturile de colaborare deja existente între biblioteci.

Comisiei bibliotecilor îi revine în această direcție un rol deosebit. Atît coordonarea activității bibliografice pe plan național cît și semnalarea rezultatelor acestei activități prin editarea bibliografiei de bibliografii sînt probleme de cea mai stringentă necesitate, care reclamă o rezolvare neîntîrziată.

Ion STOICA

Considerații despre recenzare

Vizitînd o librărie sau o bibliotecă, parcurgînd paginile cotidienele și ale săptămînalelor, sau ascultînd emisiunile radiofonice, cititorul întîlnește astăzi numeroase semnale luminoase sau auditive, care îi atrag atenția asupra noilor tipărituri. Dornic să afle mai multe date, el găsește în ziare sau în revistele de specialitate însemnări bibliografice, recenzii sau chiar cronici mai ample, literare sau științifice.

Nu numai prin proporțiile sale, dar și prin natura sa, recenzia se situează între nota sau însemnarea bibliografică și cronică amplu analitică; de la prima păstrează cerința semnălării elementului nou, interesant, de la cea de-a doua, scrisă de obicei după apariția recenziilor, preocuparea spre analiză, rezultată dintr-o mai adîncă aprofundare a tematicii cărții. Dacă în nota bibliografică, criticul se mulțumește cu sublinierea cîtorva aspecte mai importante ale cărții prezentate, în recenzie, autorul său trebuie să ofere cititorului elemente mai ample și mai numeroase privitoare la tema cărții, la autorul acesteia, la principalele probleme ale cărții, în conexiune cu motiul literar, genul în care se încadrează lucrarea supusă discuției.

Abordînd aceste aspecte, recenzentul întreprinde, în proporții reduse, dar importante, o critică științifică și ca atare argumentele sale trebuie să fie competente și convingătoare. Fie că semnaleză primul o lucrare sau că menține atenția cititorului asupra unei publicații, revenind asupra ei cu noi date sau noi considerații, recenzentul trebuie să știe că participă la viața cărții, pe care o poate îndruma spre o cale mai lungă sau mai scurtă, dacă nu cumva o îneacă sub balastul unor fraze convenționale. Oricine își reamîntește de meritul care revine unor critici de a fi descoperit scriitori care au devenit, mai apoi, adevărați clasici, sau de a fi „desființat” epigoni și simpli consumatori de hirtie, mai înainte să fi devenit un pericol public! Cît despre recenzii convenționale, pe acestea nu le reține nici istoria literară și, ce-i mai grav, nici contemporanii care au pierdut frazele banale ale recenzentului — printr-un ungher al memoriei: „Parcă a mai scris cineva, ceva...” Viața cărților se desfășoară independent de asemenea momente indifereente, ce pot fi asemănaate clipelor din viața umană consacrate gesturilor de rutină, mecanice.

În mod obișnuit, cel care încheind lectura unei cărți, se hotărăște să scrie o recenzie, este determinat de impulsul de a comunica ceva: o observație, o constatare ce i-a fost suscitată de lucrare. Recenzentul comunică datele apărute în timpul lecturii cu convingerea că pot stîrni interesul cititorilor și acesta este motivul evident pentru care nu oricine scrie despre orice, ci ca urmare a unei duble selecții: autorul scrie despre ceea ce cunoaște mai bine, din impresionanta masă de tipărituri ce apar săptămînal în librării, iar dintre lucrările mai bine cunoscute, pe acelea care merită a fi supuse discuției publice. Dacă hotărîrea a fost luată, noile întrebări ce stau în calea compoziției menite să edifice și să dezvăluie lucruri ce nu pot fi trecute cu vederea sînt cam acestea: cui mă adresez? despre ce este vorba în carte? cine este autorul? de ce m-am oprit la această carte?

Fie că recenzia va fi vorbită, fie că va fi scrisă, autorul ei are viitorul său public de partea cealaltă a mesei de scris. Într-un fel va redacta rîndurile sale dacă le va citi la o seară literară, altfel dacă le va prezenta la un cerc mai redus de specialiști, după cum într-un fel va scrie pentru revista ce se adresează unui public larg și altfel pentru revista de specialitate. În general, recenzia vorbită cere o mai mare cursivitate și o mai mare grijă pentru elementele ce pot capta atenția; autorul va comunica rîndurile sale o singură dată și în acel interval de

timp el știe că nu trebuie să lase ochii auditorului său să se abată în altă parte. Dacă publicul său va fi format din oameni cu pregătire variată, va citări cu grijă cuvintele și va vorbi „pe înțelesul tuturor”, satisfăcând pe cei mai pretențioși prin câteva observații mai ample sau mai pline de sugestii. În cazul unei reviste lunare sau săptăminală de interes general, dozarea este de obicei mai puțin plăcută, balanța inclinand în favoarea constatărilor mai profunde, aceasta și pentru motivul că cititorul mai poate reveni, o dată sau de mai multe ori, asupra cuvintelor tipărite. În revista de specialitate, cum este și Căzuza bibliotecarului, autorul are datoria să se oprească asupra acelor date care sînt utile specialistului, bibliotecarului, remarcînd acele aspecte care slujesc popularizării cărții sau contribuie la progresul biblioteconomiei.

Ajuns la acel moment al recenziei, care aduce la cunoștință cititorilor problematica lucrării, autorul nu trebuie să recurgă la manevra, am spune clasică, de a povesti cartea; în felul acesta află toată lumea despre ce este vorba și fiecare se descurcă apoi cum poate... În cazul cărților literare obligația de a nu relata subiectul este o regulă, asemănătoare celei care-i interzice cronicarului cinematografic sau teatral să povestească filmul sau piesa, și aceasta pentru motivul că lipsește de emoție pe cel care nu a fost încă la spectacol și pîctisește pe cel care a fost și care ar putea, eventual, povesti subiectul mai bine. În cazul cărților științifice, recenzentul nu va putea niciodată să redea cu aceeași claritate datele problemei expuse de însuși autorul lucrării. Ceea ce se cere, așadar, este caracterizarea cărții și aceasta se realizează prin definirea tematicii, prin precizarea genului, prin relevarea unor episoade esențiale, și a unor personaje caracteristice sau prin sublinierea ideilor principale ce se degajează din lucrare. Într-o revistă de specialitate datele caracterizării trebuie să fie mai numeroase ca într-o recenzie publicată într-un periodic destinat publicului larg: dacă opera este în proză trebuie arătat genul literar, tematica, epoca în care se plasează acțiunea, semnificația acordată de autor narațiunii, figurile sale centrale și trăsăturile lor; la versuri, observațiile stilistice și, în general, de ordin estetic se impun. În cazul unei lucrări de critică trebuie să se indice la ce anume fenomen s-a oprit autorul cărții, metoda folosită de el, concluziile sale principale. Întreaga operă trebuie, apoi, plasată în epoca respectivă și notarea influențelor primite și a celor exercitate asupra posterității, ca și compararea cu opere similare, sînt date strict necesare. Cititorul recenziei este dornic să afle fie înainte, fie după lectura cărții, cadrul mai larg al acesteia și de aceea referirile la operele similare, la genul literar în care se încadrează respectiva carte sînt deosebit de utile. Amănunțele pot fi multiplicat, în acest sens, dar ceea ce apare ca esențial este faptul că autorul recenziei are obligația să explice apariția și semnificația cărții, dacă nu va voi să meargă și mai departe, interpretînd trăsăturile majore ale acesteia. Dacă însemnarea bibliografică nu descrie cartea (nu istorisește conținutul ei), cu atît mai puțin va face acest lucru recenzia, care trebuie să fie și mai mult impregnată de spirit critic, desigur nu în măsura în care îl dezvoltă cronică literară. Acest spirit critic relevă aspectele estetice, de ordinul istoriei literare ce se impun atenției de la prima lectură, considerațiile mai ample urmînd a fi lăsate pe seama cronicii literare, a studiului de exegeză, în care explicația face loc interpretării.

Cine este autorul, este o întrebare la care răspunsul recenzentului diferă de la un caz la altul: dacă autorul este un debutant, va semnală prin ce se impune creația sa atenției cititorilor, dacă este un scriitor afirmat, va releva ce loc ocupă opera nouă în creația sa, dacă este un scriitor consacrat, va sublinia noul din procedeele sale artistice, măiestria sa.

Autorul recenziei nu trebuie, desigur, să-și justifice contribuția sa critică, explicînd motivele care l-au determinat să scrie, dar el va sublinia interesul semnalării sale arătînd semnificația pe care o are, după aprecierea sa, cartea în viața intelectuală. Dar pentru a face asemenea aprecieri, pozitive sau negative, el are datoria să strîngă informații suplimentare asupra cărții, atît în ceea ce privește creatorul, cit și opera în sine; el va ajunge, astfel, să cunoască în ansamblu problema care este individualizată în carte, stadiul prezentărilor de acest gen și modalitățile lor. Cu toate aceste elemente va fi construit cadrul cărții pe care dorește să-l afle orice cititor cînd parcurge o recenzie; mai mult decît atît, cadrul acesta va îndruma pe cititor nu numai spre o mai completă înțelegere a operei respective, dar și spre o mai deplină cunoaștere a creației autorului prezentat sau a genului sau tematicii semnalate. În acest fel, recenzia va lămuri lectura și o va dezvolta, scop principal al său.

O problemă de maximă importanță este aceea a poziției ideologice a recenzentului, a atitudinii critice a acestuia față de lucrarea în discuție. În cazul cărților ce ridică probleme ideologice și al lucrărilor de științele naturii, autorul recenziei trebuie să manifeste o grijă deosebită. Lucrările respective trebuie interpretate just, recenzentul avînd datoria să emită aprecieri de pe poziții partinice, să arate în ce măsură aceste cărți corespund țelurilor ideologice promovate de partid.

Nu ne oprim asupra aspectelor referitoare la concizia și precizia limbajului folosit de recenzent, care într-un spațiu restrîns nu-și poate permite să noteze constatări vagi (poetul „vibrează“, „seva sa lirică circulă prin multe poezii“, cum s-a remarcat, într-un număr recent din Contemporanul, că se scrie uneori), sau observații ce nu depășesc sfera impresiilor personale. Nu ne oprim, pentru că am vrea să mai semnalăm o trăsătură esențială a recenzării (despre care se mai pot face numeroase alte considerații), cea notă distinctivă a criticului-om de știință: obiectivitatea sa, (ce nu trebuie confundată cu obiectivismul) dedusă dintr-un înalt simț de răspundere, care-l face să prețuiască adevărul mai mult decît pe prietenii săi. În această privință, sfatul maestrului Argezei este util și recenzentului: „Cînd începi să minjești hirtia pură, gîndește-te bine ce faci. Te-ai angajat pe viață“.

AL. DUȚU

Literatura agricolă în sprijinul producției

Creșterea continuă a producției vegetale și animale, este obiectivul fundamental al agriculturii noastre socialiste, către care converg totalitatea măsurilor ce se iau cu privire la introducerea și generalizarea celor mai noi și avansate metode agrotehnice. Una dintre condițiile principale de care depinde reușita aplicării complexului de metode agrotehnice, o constituie ridicarea nivelului de cunoștințe de specialitate a tuturor lucrătorilor din agricultură.

Pe această linie se înscrie importanța deosebită a literaturii agricole, al cărei rol s-a dovedit a fi esențial pentru formarea și pregătirea cadrelor, pentru generalizarea cuceririlor științei și practicii înaintate în rîndul inginerilor, tehnicienilor și a masei largi de lucrători din cooperativele agricole de producție, din G.A.S. și S.M.T. Editarea literaturii de specialitate în toate domeniile științelor agricole, a cunoscut o amploare deosebită. Numai între anii 1960 și 1964, au văzut lumina tiparului 1190 titluri în peste 20 de milioane de exemplare. Prin temele abordate, prin nivelul de tratare, conținutul și calitatea lor, lucrările editate au venit an de an în sprijinul lucrătorilor din agricultură, contribuind tot mai mult la îmbogățirea cunoștințelor tehnico-profesionale ale acestora.

În totalul titlurilor din literatura agricolă publicate în perioada menționată, o mare pondere au lucrările privind cultura plantelor de cîmp. Literatura privind creșterea și apărarea sănătății animalelor, a fost de asemenea bine reprezentată prin lucrări valoroase. Un loc important l-au ocupat lucrările privind creșterea diferitelor specii de animale și problemele de alimentație, igienă, biologie și producție. O atenție sporită s-a acordat problemelor mecanizării lucrărilor agricole, folosirii mijloacelor mecanizate și utilizării întregii lor capacități, sporirii productivității mașinilor și reducerii prețului de cost al lucrărilor mecanizate. S-au editat numeroase lucrări de popularizare a rezultatelor obținute de gospodăriile agricole de stat și de cooperativele agricole de producție frunțașe.

Pentru ridicarea nivelului de cunoștințe tehnice a masei largi de lucrători din cooperativele agricole de producție, G.A.S. și S.M.T. s-au publicat pînă

în prezent 40 de manuale pentru învățământul agrozootehnic de masă într-un tiraj total de peste 1 800 000 de exemplare.

Dezvoltarea mereu ascendentă a literaturii agricole în ansamblu, rod al unei activități editoriale susținute, este axată în principal pe probleme legate de specializarea și profilarea producției în funcție de interesele economiei naționale și de condițiile economico-naturale concrete, pe realizările importante obținute în științele agricole și pe experiența bogată acumulată de unitățile agricole socialiste fruntașe. O mare parte din lucrările apărute au un pronunțat caracter tehnic aplicativ. Alături de monografiile de lucrări de sinteză și îndrumătoare pe profesii adresate cadrelor de specialiști din producție și cercetare, și respectiv, tehnicienilor cu pregătire medie, un loc de seamă în cadrul literaturii agricole îl ocupă literatura de popularizare, destinată îndrumării maselor de cititori de la sate. Numai între anii 1960—1964 au văzut lumina tiparului 272 titluri în 5 911 000 exemplare, în afară de manualele pentru învățământul agrozootehnic de masă.

Literatura agricolă de popularizare apărută până în prezent, s-a dovedit a fi valoroasă prin varietatea și importanța temelor abordate. În mare măsură această literatură are un caracter de „îndrumător practic”. Alături de lucrările de nivel superior și mediu ea contribuie la generalizarea celor mai înaintate metode agrotehnice și recomandă folosirea unei game largi de mijloace și resurse locale în vederea ridicării producției pe o treaptă superioară. Aceste atribute însoțesc marea majoritate a lucrărilor agricole de popularizare apărute în ultima vreme la Editura agrosilvică.

Bibliotecile comunale și raionale, în baza cunoașterii temeinice a necesităților de carte a cititorilor din sectorul respectiv, trebuie să facă cele mai utile recomandări. În acest scop de un real folos în munca lor este *Catalogul tip pentru bibliotecile comunale și raionale* apărut în anul 1964, sub egida Consiliului Așezămintelor Culturale, care înserează fondul principal de lucrări agrozootehnice și oferă o viziune de ansamblu asupra lucrărilor celor mai valoroase pentru informare și documentare.

În vederea ridicării nivelului de cunoștințe a masei largi de cititori de la sate, pe lângă o serie de lucrări cuprinse în catalogul menționat, în atenția imediată a bibliotecilor respective, va trebui să stea și propaganda lucrărilor apărute în cadrul Editurii agrosilvice în anul 1964 și primul trimestru al anului 1965. Numai în 1964 Editura agrosilvică a publicat 51 lucrări de popularizare în 857 000 de exemplare. Tematica acestor lucrări este axată pe necesitățile stringente ale diferitelor sectoare din agricultură.

Dintre lucrările apărute în 1964 și în primul trimestru al anului 1965, care pot fi de real sprijin bunei desfășurări a campaniilor agricole din 1965, se pot face următoarele recomandări:

I. CULTURA PLANTELOR

1. Velican, V., Ciorlăuș, At., Salunțai, A. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura cerealelor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 117 p.

În lucrare sînt abordate aspectele de bază ale culturii grîului, porumbului, secarei, orzului, ovăzului și sorgului, tratîndu-se cu precădere probleme legate de raionarea celor mai bune soiuri de cereale, condițiile pedoclimatice, rotația culturilor, influența îngrășămintelor, agrotehnica grîului în lumina ultimelor cercetări.

2. Nistor, Marcela. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura legumelor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 125 p.

Cultura legumelor ca ramură a producției agricole capătă o tot mai mare dezvoltare.

Lucrarea menționată, prin varietatea întrebărilor și răspunsurilor scurte și cuprinzătoare, figurile, schemele și tabelele extrem de sugestive, are un pronunțat caracter de „îndrumător practic”. Legumele sînt cunoscute, în general, ca plante pretențioase față de condițiile de cultură. Pentru a obține producții mari și de calitate superioară, cultivatorii trebuie să cunoască temeinic pretențiile acestor plante față de sol și îngrășămintele, față de apă și căldură, față de lumină și aer. O deosebită importanță are aplicarea cu pri-

cepere a măsurilor agrotehnice înaintate, prevenirea și combaterea dăunătorilor. Legumele dau recolte mari numai dacă se ține seama de toți factorii care pot determina o creștere și dezvoltare bună. Tocmai de aceea, în primul rând, este necesar ca acești factori să fie bine cunoscuți de către lucrătorii din sectorul legumicol. În vederea desfășurării în bune condiții a campaniei agricole din 1965 referitoare la cultura legumelor, lucrarea prezentată, valoroasă prin conținutul ei, corespunde pe deplin cerințelor practicii, fapt pentru care se recomandă a fi citită și studiată de cât mai mulți lucrători din sectorul legumicol.

3. Stănescu, Z., Berindei, M., Popovici, I., Doucet, M. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura plantelor tehnice*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 109 p.

În broșură se dă rezolvarea unor probleme referitoare la cultura cartofului, sfeclei de zahăr, florii-soarelui, rapiței, ricinului, inului de fibre și de ulei, cînepei și tutunului. Cu toate că în această lucrare răspunsurile sînt în general prea lungi și conține unii termeni de specialitate peste nivelul de înțelegere a cititorilor, metodele agrotehnice pe care le abordează sînt bine prezentate. Lucrarea cuprinde aspectele de bază din cultura diferitelor plante tehnice, contribuind la generalizarea unor metode agrotehnice avansate, corespunzătoare noilor sarcini care stau în fața sectorului respectiv.

4. Ghena, N. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura pomilor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 152 p.

Autorul prezintă cele mai importante și eficiente măsuri agrotehnice și organizatorice în vederea obținerii de producții sporite de fructe.

Broșura nu epuizează toată gama de probleme ce se ivesc pe teren și are unele omisiuni cum ar fi tăierile pomilor în diferite stadii de creștere și dezvoltare, lucrările necesare prevenirii căderii fructelor în luna iunie, fenomen ce produce mari pagube livezilor, și metodele de prevenire a periodicității de rodire etc. Totuși, ea reușește să sintetizeze aspectele importante ale temei propuse și contribuie considerabil la ridicarea nivelului de cunoștințe a cititorilor, cărora le dă o orientare generală cu privire la problemele de pomicultură.

5. Oprea, D. D., Dvornic, V. *100 întrebări și răspunsuri privind cultura viței de vie*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 138 p.

Sarcinile deosebit de importante ale viticulturii din țara noastră (înființarea de noi plantații de vițe altoite, introducerea de sortimente noi pe direcții de specializare, aplicarea celor mai moderne metode agrotehnice în viile roditoare ș.a.), impun o permanentă pregătire a lucrătorilor din acest sector. Pe această linie se înscrie inițiativa Editurii agrosilvice de a populariza cunoștințele de viticultură. Lucrarea prezintă un deosebit interes pentru viticultori, marea masă de lucrători din sectorul respectiv, șefii de echipă, brigadieri și tehnicieni, care găsesc operativ răspunsul la întrebările ridicate de practica viticolă.

6. Rafailă, C., Lefter, Gh. *Combaterea bolilor și dăunătorilor viței de vie și pomilor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 53 p. (Biblioteca agricolă).

În broșură se redă pe înțelesul țăranilor cooperatori și a lucrătorilor din G.A.S., atît unele aspecte de manifestare ale diferitelor atacuri ale bolilor cît și modul de combatere. Sînt menționați cei mai frecvenți dăunători animali și vegetali ai viței de vie și ai diferitelor specii pomice, momentul aproximativ al apariției lor, organele atacate și tratamentul respectiv. Aspectul de îndrumător practic este întregit de calendarul orientativ pentru aplicarea tratamentelor anexat la sfîrșitul lucrării.

Pe lîngă lucrările din această grupă tematică prezentate mai sus se mai recomandă următoarele:

Sfaturi privind tehnica altoitului la pomi și vița de vie. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 61 p. (Consiliul Superior al Agriculturii).

Cultura căpșunului. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 31 p. (Consiliul Superior al Agriculturii).

Lemeni, V., Baicu, T. *Bolile și dăunătorii legumelor și combaterea lor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 46 p.

Hulea, A., Hristofi, C. *Combaterea bolilor și dăunătorilor plantelor de câmp*. Buc., Editura agrosilvică, 1965. 56 p.

Mihăilescu, G. *Cum am obținut producții mari de piersici la hectar*. Buc., Editura agrosilvică, 1965. 92 p.

II. CREȘTEREA ANIMALELOR

1. Nicoliciu, Sv., Dumitrescu, A. *100 întrebări și răspunsuri privind apărarea sănătății animalelor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 122 p.

Prima parte a lucrării se referă la noțiunile generale privind îmbolnăvirea animalelor cu expunerea principalelor caracteristici ale bolilor ce se întâlnesc mai frecvent în fermele zootehnice; tot aici sînt arătate și cauzele care determină diferitele îmbolnăviri.

În partea a doua sînt expuse măsurile ce trebuie luate pentru prevenirea și combaterea bolilor.

În partea a treia sînt enumerate bolile ce se pot transmite de la animale la om, și se dau cunoștințele privitoare la apărarea sănătății oamenilor care lucrează în sectorul zootehnic.

Lucrarea este utilă deoarece pune la îndemîna celor ce lucrează în sectorul creșterii animalelor importante cunoștințe privitoare la măsurile ce trebuie luate pentru apărarea sănătății animalelor, respectiv pentru prevenirea și combaterea bolilor mai frecvente. Tratatul problemelor sub formă de întrebări și răspunsuri face ca lucrarea să fie atractivă și ușor de urmărit, constituind în același timp un îndrumător practic deosebit de valoros.

Lucrarea se adresează îngrijitorilor de animale, iar cunoștințele respective sînt redată la nivelul corespunzător pregătirii acestora.

2. Temișan, V. *Cartea îngrijitorului de vaci*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 275 p.

Printre altele, în lucrare se tratează regulile de întreținere a vacilor de lapte în diferite anotimpuri ale anului, insistîndu-se asupra problemei adăposturilor și a igienei acestora. Se arată care sînt sarcinile îngrijitorului-mulgător, rolul acestuia în sporirea producției și factorii care influențează producția de lapte a vacilor, regulile privind sporirea efectivelor de vaci etc.

Lucrarea este bine sistematizată, cu o succesiune logică a diferitelor părți care o compun, cu un mod de expunere atrăgător.

Din punctul de vedere al conținutului, trebuie subliniată certitudinea datelor folosite, recomandate ca îndreptar, ca și faptul că se ține seama de condițiile concrete în care se lucrează, propunîndu-se soluții de lucru realizabile.

Lucrarea constituie un îndreptar prețios pentru lucrătorii din cooperativele agricole de producție.

Mai recomandăm :

Ciolca, N., Raicu, Laura, Olăhuș Gr. *Experiența Gospodăriei agricole de stat Zalău în sporirea producției de lînă fină*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 65 p.

Prevenirea și combaterea sterilității la animale. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 42 p. (Consiliul Superior al Agriculturii).

Sirbu, E. *Cum se pot obține piei de calitate superioară la animale*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 47 p.

Sfaturi practice privind creșterea păsărilor. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 69 p. (Consiliul Superior al Agriculturii și Consiliul Național al Femeilor din R.P.R.)

Cadanțu, L. *Folosirea rațională a pășunilor naturale și cultivate*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 94 p.

Ionită, M. *100 întrebări și răspunsuri privind producerea nutrețurilor*. Buc., Editura agrosilvică, 1965. 120 p.

Intoxicația animalelor cu plante otrăvitoare. Buc., Editura agrosilvică, 1965. 128 p.

III. MECANIZAREA

1. Nicolau, Cezar, Winkler, Paul. *100 întrebări și răspunsuri pentru mecanicii terasieri*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 146 p.

2. *Noi mașini și instalații agricole*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 128 p. (Consiliul Superior al Agriculturii).

IV. PROBLEMELE ÎNTĂRIRII ECONOMICO-ORGANIZATORICE A ÎNTRINDERILOR AGRICOLE SOCIALISTE

1. Hartia, S. *Cum se pot asigura cu regularitate avansuri bănești țăranilor cooperatori*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 62 p.

2. Ciocoiu, Fl. *Intocmirea și îndeplinirea programului de lucru în creșterea animalelor*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 77 p.

3. Baghinschi, V., Ageu, I. *Cum a devenit G.A.S. Variaș o unitate fruntașă*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 54 p.

4. Popovici, V. *Din experiența cooperativelor agricole de producție în retribuirea suplimentară a țăranilor cooperatori din brigăzile de cimp*. Buc., Editura agrosilvică, 1965. 56 p.

5. Atanasescu, Radu. *La G.A.S. Variaș, producții mari de carne și lapte*. Buc., Editura agrosilvică, 1964. 62 p.

În afară de lucrările menționate, o deosebită importanță o au lucrările intitulate *Recomandări* apărute în anul 1964 și trim. I. 1965, sub egida Consiliului Superior al Agriculturii.

Aceste lucrări se referă la sfaturi și recomandări privind: cultura grâului de toamnă, a porumbului, a ovăzului, a florii-soarelui, a fasolei și a mazarei, a sfeclei de zahăr, a viței de vie și a pomilor pe terenurile în pantă amenajate, cultura viței de vie în forme înalte, păstrarea și folosirea îngrășămintelor, creșterea și îngrășarea porcilor, creșterea păsărilor, folosirea rațională a furajelor.

Prin conținutul lor, aceste lucrări vin cu îndrumări practice în sprijinul bunei desfășurări a activității concrete a diferitelor sectoare din agricultură.

Cu toate că se adresează inginerilor din producție, ele pot fi de real folos și cadrelor de tehnicieni și brigadieri. De aceea se recomandă ca bibliotecile raionale și comunale prin consiliile agricole regionale și raionale să obțină un număr satisfăcător de exemplare care să fie puse la îndemina cititorilor.

Gheorghe PALL

Metode

și procedee moderne în tehnica de bibliotecă

MECANIZAREA OPERAȚIILOR DE ÎMPRUMUT

În multe biblioteci de peste hotare s-au introdus în ultimii ani metode noi de efectuare a împrumutului cărților, menite să simplifice operațiile ce revin cu această ocazie cititorului pe de o parte și bibliotecarului pe de altă parte. Unele din aceste metode se bazează pe utilizarea fișei de control, care cunoaște o răspîndire tot mai mare datorită faptului că oferă posibilități variate de mecanizare a efectuării evidenței împrumutului cărților.

Fișa de control nu cuprinde, în principiu, decît un singur element: un număr de ordine, care este atribuit unei cărți în momentul împrumutării ei. Totuși, uneori pe fișă figurează și termenul împrumutului.

Bibliotecarul care efectuează împrumuturile dispune de un stoc de fișe de control, în ordine numerică, și le introduce la rînd, fără a sări nici un număr, în buzunarul cărților, pe măsura împrumutării lor. La restituirea unei cărți, fișele sînt scoase din buzunar și intercalate din nou în ordine numerică. Dacă toate cărțile împrumutate într-o zi au același termen de restituire, la împlinirea acestui termen seria numerică a fișelor lor de control trebuie să fie completă. Bibliotecarul verifică aceasta cu ușurință, iar numerele lipsă indică volumele nerestituite, pentru care trebuiesc luate măsuri de recuperare.

În loc să intercaleze numeric fișele de control, bibliotecarul poate să bifeze numerele celor revenite într-un tabel și apoi să le arunce. Pozițiile nebite vor reprezenta numerele cărților nerestituite.

Fișa de control e numai unul din elementele unui sistem de evidență a împrumuturilor, dar ea ajută la identificarea rapidă a cărților nerestituite la termenul convenit. Un alt avantaj al ei constă în aceea că bibliotecarul,

știind cu ce număr de ordine a început împrumutul la o anumită dată și la ce număr a ajuns în prezent, poate să afle de îndată totalul cărților împrumutate în perioada respectivă.

Dacă evidența împrumutului se efectuează manual, numărul de ordine al fiecărui împrumut este transcris de pe fișa de control și pe formularul de împrumut completat de cititor, care servește la identificarea împrumutătorului fiecărei cărți. Mecanizarea evidenței împrumutului are ca prim scop să dispenseze pe cititori de completarea acestui formular, ceea ce se poate realiza pe mai multe căi.

Multe biblioteci practică înregistrarea împrumuturilor pe microfilm. În buzunarul fiecărei cărți se află un formular (fișa cărții) cuprinzînd datele de descriere necesare pentru identificare. La împrumutarea cărții, se introduc simultan în aparatul de microfilmare formularul, fișa de control și legitimația cititorului. Imaginea luată astfel cuprinde toate datele care se găsesc în formularele de împrumut tradiționale, completate manual. După microfilmare, fișa de control și formularul se pun în buzunarul cărții iar cartea este înmînată cititorului împreună cu legitimația lui. Ordinea imaginilor pe microfilm corespunde cu numerotarea împrumuturilor, potrivit fișelor de control. Menționăm că unele biblioteci nu folosesc nici fișa cărții, ci în aparatul de microfilmare se introduce însăși cartea, deschisă la foaia de titlu.

După scurgerea termenului de împrumut, bibliotecarul care verifică seria fișelor de control înapoiate constată ce numere lipsesc și caută în rîlourile de microfilme, numerotate și ele, imaginile corespunzătoare. Pe baza lor, el completează somațiile de restituire ce vor fi expediate cititorilor. Uneori

aceste somații cuprind și o fotografie mărită a imaginii microfilmate care a înregistrat împrumutul, ceea ce scutește pe bibliotecar de copierea datelor și constituie și o dovadă a împrumutului.

Am arătat că prin utilizarea fișelor de control se cunoaște în orice moment cifra globală a împrumuturilor. O statistică mai detaliată, care să arate numărul cititorilor, eventual pe grupe de vârstă sau de profesioni, categoriile de cărți împrumutate etc. nu se poate face decât prin extragerea datelor din microfilme, operație mai dificilă dar care trebuie efectuată din când în când, prin sondaj, pe o anumită perioadă.

În locul microfilmului se pot întrebuința și alte forme de reproducere, care constau în suprapunerea pe o hîrtie specială a documentelor ce trebuie multiplicat (în cazul de față legitimația cititorului, fișa de control și formularul cărții). În această categorie intră aparatele „Brodac”, unde reproducerea se obține prin încălzire (procedeu termografic), precum și așa numitul „Bookamatic charging system”, care presupune confecționarea din masă plastică a formularelor de carte și a legitimațiilor de cititor. Operațiile de evidență se desfășoară după același sistem ca în cazul microfilmării.

Mai ieftină decât toate aceste metode de evidență și de aceea preferată de bibliotecile mici, este înregistrarea sonoră cu ajutorul magnetofonului sau a dictafonului. Bibliotecarul citește la microfon numărul fișei de control, numele și adresa cititorului și titlul cărții. Ulterior, pentru identificarea cărților nerestituite se ascultă banda de

magnetofon pînă se ajunge la numărul fișei de control lipsă și se notează datele în formularul de somație.

În unele biblioteci, înregistrarea împrumuturilor se face cu ajutorul fișelor perforate. Perforatorul este mînuit chiar de bibliotecar, care trebuie să cunoască bine codul adoptat. El marchează, prin perforarea unor despărțituri ale fișei, numărul de ordine al împrumutului (conform fișei de control), numărul de inventar sau cota cărții, în sfîrșit numărul legitimației cititorului.

Spre deosebire de sistemele expuse înainte, înregistrarea pe fișe perforate permite să se afe repede cine a împrumutat o anumită carte sau ce cărți au fost împrumutate de un anumit cititor. În acest scop, se introduce întregul stoc de fișe în dispozitivul sau mașina de sortat și se sortează fișele ale căror perforații corespund cu numărul de inventar sau cota cărții căutate, respectiv cu numărul legitimației cititorului.

Înregistrarea sonoră a împrumuturilor și cea cu fișe perforate se dovedesc intrucîtva mai anevoioase pentru bibliotecar decît celelalte sisteme. Toate aceste metode de mecanizare simplifică însă considerabil împrumutarea cărților. Pentru înregistrarea împrumutului sau pentru restituirea unei cărți, cititorului nu i se răpesc, în medie, decît 3 pînă la 6 secunde. La un volum mare de lucrări aceste procedee se dovedesc și rentabile, deoarece costul utilajului este compensat cu prisosință de economia de muncă obținută.

Const. COMOROVSKI

Caseta pentru stasuri și tipărituri pe foi volante

Pentru păstrarea diferitelor stasuri și tipărituri mici sau foi volante este recomandabilă o casetă a cărei confecționare e descrisă mai jos.

Materialele necesare sînt:

O coală de carton de 1 mm grosime pe formatul de 70×100 cm, o bucată de pînză subțire pe formatul 10×70 cm pe care o vom apreta cu Apretol pentru a o putea lucra mai ușor și o coală de hîrtie de tipul celei de desen.

Ca material de lipit vom folosi cleiul de oase și amidonul pe care îl vom prepara din făină de grîu după rețeta din nr. 11 al revistei din 1964.

Ca ustensile avem nevoie de un cuțit cu virful bine ascuțit, foarfecă mare, o pensulă lată, o linie gradată de minimum 50 cm și un creion.

Dimensiunile casetei pe care ne propunem să o executăm vor fi de: 21 cm în lățime, 30 cm în lungime și 6 cm în înălțime.

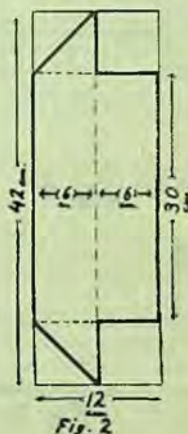
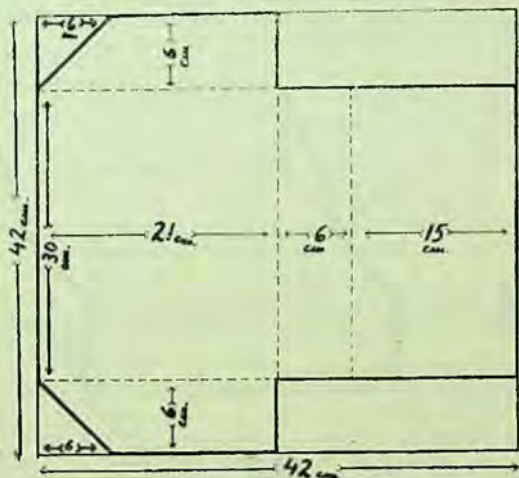
Din coala de carton vom decupa cinci bucăți după cum urmează:

O bucată pe formatul 42×42 cm (fig. 1), a doua bucată pe format 12×42 cm (vezi fig. 2), două bucăți pe format 6×21 cm (vezi fig. 3) și o bucată pe format de 6×30 cm (vezi fig. 4).

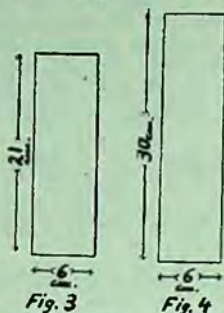
Este de preferat ca decuparea cartoanelor să se facă cu virful unui cuțit bine ascuțit pe care îl vom ghida în timpul tăierii cu ajutorul unei linii.

Pe prima bucată de carton de format 42×42 cm vom trasa cu virful cuțitului două linii paralele situate la 6 cm de marginea de sus și de jos (vezi fig. 1). De reținut că adîncimea cusăturilor nu trebuie să depășească jumătate din grosimea cartonului.

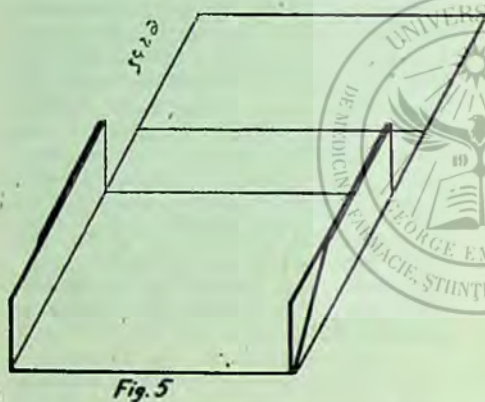
Celelalte două creștături le vom executa perpendicular pe bucata de carton măsurînd 21 cm de la marginea din dreapta. A doua creștătură o vom trasa la 6 cm distanță de prima. Vom îndoi apoi cartonul pe liniile de creștătură întîi în lungime și pe urmă în lățime. Îndoirea o vom face după ce am așezat cartonul cu fața în jos. Înlăturăm plusul de material prin tăiere de la colțurile din stînga și sîușitele din dreapta sus și jos. În final, dacă operațiile au fost executate corect vom avea în față o bucată de carton cu conturul arătat de linia groasă din fig. nr. 1.

La fel vom proceda și cu bucata a doua de carton de format 12×42 cm pe care o creștăm și tăiem după cum se vede în fig. 2 linia groasă. Aceasta va fi capacul casetei.

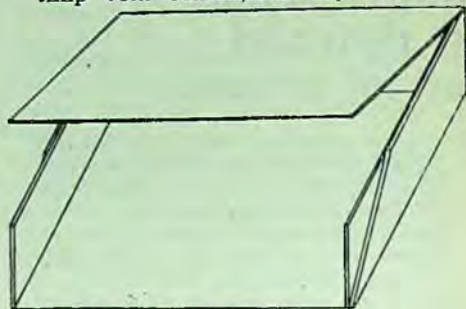

Caseta propriu-zisă este prima bucată de carton ale cărei margini laterale le vom îndoi și pe partea interioară vom aplica două strașuri de carton care vor avea formatul 6×21

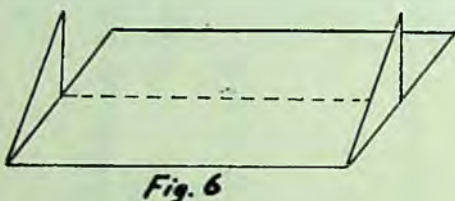
cm, unse cu clei, așa cum se vede în fig. 5.

După ce s-a uscat timp de o jumătate de oră ungem cu clei marginile cartonului și închidem caseta așa cum se vede în fig. 8. Peste caseta astfel închisă punem o planșetă cu o greutate deasupra pentru a se usca. Între timp vom confecționa capacul case-

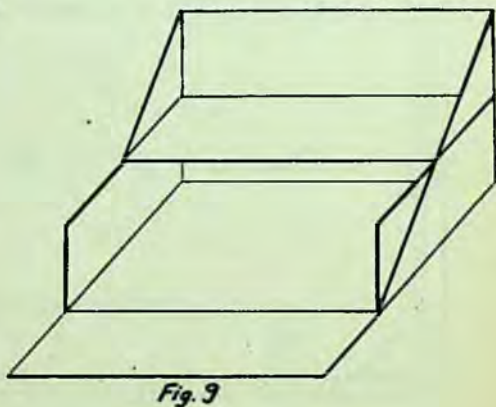
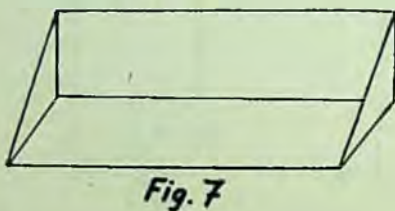

tei. Bucata de carton decupată și creștată după cum se vede în fig. 2, o vom îndoi, întâi marginile laterale (fig. 6) pe care le vom unge cu clei și apoi vom ridica partea din spate a cartonului care se va lipi de margini. Capacul gata se vede în fig. 7. După ce s-a uscat tăiem două șuvițe de pânză late de 2 cm și lungi de 30 cm pe care le vom unge cu clei și prin intermediul lor vom aplica la casetă cartonul pe care l-am tăiat pentru partea din față (vezi fig. 4) și capacul casetei.

Caseta complet asamblată o vedem în fig. 9. După ce s-a uscat complet vom îmbrăca întreaga casetă în hirtie de desen pe care o vom unge cu amidon.

Coșca Crețu

Accesul liber la raft

Tot despre aranjarea cărților

Secția de împrumut a Bibliotecii regionale Brașov a introdus accesul liber la raft în urmă cu doi ani. Pentru început, am experimentat „raftul liber parțial”, aranjând cărțile potrivit tabelii prescurtate, în ordinea următoare: 1, 1M, 2, 3, 5, 6, 9, 91. Cît privește beletristica, aceasta a fost așezată nu după genuri literare, ci pe limbi (română, germană, maghiară), corespunzător cerințelor cititorilor care se adresează bibliotecii noastre. Totodată, am organizat două rafturi cu literatură universală în diverse limbi.

În aprilie 1964, am trecut la o nouă organizare, mai sistematică, a raftului liber în sala de împrumut, deși nu aveam indicații teoretice precise. Toate cărțile aparținînd grupelor 1, 2, 3 au fost transferate secției cu lucrări social-politice, proaspăt înființate, încît secția de împrumut a cîștigat mai mult spațiu pentru expunerea cărților. Totuși, acest spațiu — pe care am căutat să-l folosim la maximum și în mod rațional — nu este suficient, ceea ce a făcut ca grupele să nu poată fi așezate în ordine, de la 0 la 9, iar fondul inclus la raftul liber să rămînă restrîns (6 000 de volume din cele 50 000 existente în depozit).

În așezare, am pornit de la grupa 9, cu toate subdiviziunile și în toate limbile. Am continuat cu grupa 91, 91R etc.; urmează 8R, 894.511(R), 82/89, în ordinea alfabetică și în toate limbile. La grupa 82/89, am așezat literaturile: germană, franceză, rusă și sovietică, engleză, americană, italiană și o grupă denumită *Alte literaturi* (în care am inclus literatura Americii Centrale, literaturile greacă, poloneză, cehă, bulgară, iugoslavă etc.).

După grupa 82/89, am așezat grupa 5, cu toate subdiviziunile, grupa 61, 6, 7 și un raft cu literatură pentru tineret.

Toate grupele sînt delimitate prin indicatoare de metal. Deasupra rafturilor, se găsesc indicatoare din carton colorat, care mărcheză grupele mai mari.

Prin așezarea la un loc a literaturii beletristice în toate limbile (de exemplu, *Opere* de Mihail Sadoveanu în limbile română, germană, maghiară), am întîmpinat la început mari greutăți, fiindcă cititorii erau obișnuiți să găsească titlul căutat în sectorul limbii în care doresc să citească. Sperăm că, pe parcurs, se vor obișnui și ei cu noul sistem de aranjare la raftul liber.

În noua formă de organizare a secției de împrumut, s-a dovedit foarte necesară îndrumarea competență a cititorilor. În acest sens, colectivul secției împrumut a depus o muncă perseverentă, a îndrumat la raft cititorii nou înscriși, i-a ajutat să găsească titlurile în catalog și apoi la raft, le-a recomandat și alte cărți apropiate din punct de vedere tematic. De multe ori, la temele fără bibliografie, cărțile sînt căutate de către bibliotecari.

Pentru popularizarea literaturii, folosim și vitrina secției, unde organizăm din două în două săptămîni expoziții tematice și vitrine cu noutăți. Prin expunerea în mod atractiv a publicațiilor, venim de asemenea în ajutorul cititorilor.

Desigur, așezarea fondului în sala de împrumut nu este nici în momentul de față cea mai corespunzătoare. Din lipsă de indicații precise, noi am aranjat cărțile după posibilitățile interne (spațiu), căutînd să le facem cit mai accesibile cititorilor.

Materialele din revista noastră în legătură cu accesul liber la raft au ridicat cîteva probleme referitoare la așezarea fondului, care ar putea servi la elaborarea unei linii unice pentru toate bibliotecile publice. Între altele, ar putea fi realizată apropierea unor diviziuni și subdiviziuni care privesc aspectele aceleiași probleme, cum ar fi: *Educația comunistă* [grupele 1M, 17C, 37, cu subdiviziunii]; *Transport* [338T, 625, 629.1, 656]; *Construcții* [621, 624, 69], așezarea subdiviziunii 333 la înce-

putul grupei 63 și altele. Apropierile trebuie marcate prin trimiteri, fără schimbarea cotei și a grupării fișelor în catalog. Toate biografiile ar putea fi incluse la grupa 92. Printr-o astfel de contopire, am stîmni interesul unor cititori obișnuiți numai cu literatură beletristică să consulte și cărți din această grupă. Observînd o carte despre un renumit om de știință sau artă și citînd-o, el prinde gustul și curiozitatea față de acest gen de literatură, împrumută și alte cărți din domeniul în care a activat persoana a cărei biografie a citit-o.

Aurelia BIBO

Instrumentele de informare și îndrumare a lecturii

Accesul liber la raft impune modificarea schemei de așezare sistematic alfabetică a cărților. De aceea, gruparea cărților aparținînd unor domenii înrudite, abordată cu insistență în lucrarea *Unele aspecte ale aplicării accesului liber la raft*, trebuie să preocupe bibliotecile care aplică acest sistem. Este logic să stea alături economia agrară și agricultura, după cum tot așa de logică este apropierea economiei industriale de tehnică. Nu văd de ce apropierea grupelor ar crea neconcordanță între raft și catalog, așa cum se susține în articolul: *Raftul liber în actualitate*. De vreme ce în clasificare și, mai ales, în cota cărților nu intervine nici o schimbare, nu pot apare nici discordanțe. Catalogul îl trimite pe cititor la grupa precisă și această grupă se găsește în raft într-un singur loc, pe care cititorul îl află ușor cu ajutorul divizionarelor de raft. Avînd în vedere că fișele din catalogul sistematic trebuie să respecte o ordine logică, este normal ca apropierile de grupe operate în raft să fie reflectate și în catalog.

Cu totul altfel stau lucrurile cînd e vorba de așezarea operelor clasicilor marxism-leninismului. Dacă, în principiu, așezarea în ordine alfabetică a cărților beletristice ale unui autor contribuie la orientarea rapidă a cititorului și la lărgirea orizontului lui chiar dacă nu ține seama de genuri, „împrăștierea“ operelor clasicilor marxism-leninismului, la diversele grupe nu face decît să deruteze pe cititor și chiar pe bibliotecar. Este binecunoscut că aceste lucrări pot avea numeroase clasificări. Bibliotecarul ar trebui oare să cumpere un număr de exemplare corespunzător numărului clasificărilor? Se ridică apoi o altă problemă — aceea a cotei. Se știe că un titlu de carte nu poate avea decît o singură cotă. Ce facem atunci cu o lucrare care trebuie clasificată în șase locuri? Ii fixăm șase cote? Aici nu intră în discuție apropierea de grupe, ci încadrarea cărții în grupa respectivă, adică fixarea unei cote pentru acea carte. Ca practicant, consider că gruparea operelor clasicilor marxism-leninismului așa cum o cunoaștem din manualul de clasificare zecimală este mult mai avantajoasă decît gruparea propusă în broșura *Unele aspecte ale aplicării accesului liber la raft*. Așezarea tuturor lucrărilor clasicilor marxism-leninismului la un loc, într-o ordine clară, îl vor orienta pe cititor. Catalogul sistematic îndrumă perfect pe oricine asupra diverselor probleme pe care le tratează fiecare lucrare.

Așezarea tuturor biografiilor într-un raft separat, în ordinea domeniilor în care au activat persoanele biografiate, este cea mai firească. La Biblioteca raională „N. Bălcescu“ din Capitală, au fost încercate, în decurs de cîțiva ani, trei sisteme de așezare în raft a biografiilor. Sistemul menționat mai sus îl folosim de un an și rezultatele sînt mulțumitoare. Așezarea la un loc, în raftul denumit: *Oameni de seamă*, a matematicienilor, chimiștilor, muzicienilor, a oamenilor de literatură (pe literatură) contribuie la lărgirea orizontului cititorului.

Pe lângă așezarea fondului de cărți, raftul liber impune încă alte elemente fără de care rezultatele muncii nu ar putea fi cele scontate. Este vorba de cataloage rigurose întocmite și cit mai la îndemîna cititorilor. În nici un caz nu poate fi acceptată părerea potrivit căreia raftul liber fiind o mare expoziție de cărți, ar reduce la minimum utilitatea cataloagelor. Dimpotrivă, însemnătatea lor crește. Sînt necesare, de asemenea, materiale bibliografice bine întocmite, care să țină pasul întotdeauna cu noul, să faciliteze îndrumarea lecturii cititorului. În sala de împrumut a bibliotecii noastre, există, pe lângă cataloagele alfabetic și sistematic, alte cîteva instrumente de informare: *Index alfabetic al Operelor complete de V. I. Lenin*; *Index alfabetic al operelor lui Marx și Engels*, un fișier al lucrărilor

destinate elevilor mari, pe clase și în cadrul acestora pe categorii de literaturi, caiete bibliografice (de exemplu: *Presa zilei despre cărți și scriitori*) etc.

Rezolvarea problemelor menționate până acum se va răsfrînge pozitiv asupra îndrumării cititorilor. Totuși, fără o îndrumare competentă a acestora de către bibliotecar, accesul liber la raft și-ar pierde mult din valoare. Fiecare dintre noi a fost curios să observe ce cărți își aleg singuri cititorii. Surprizele nu au lipsit. Unii au restituit cărțile fără să le citească.

Dar bibliotecarul trebuie să procedeze cu mult tact. „Rețete” nu se pot da. Cum cititorii bibliotecilor au înclinații, preocupări și nivele de pregătire diferite, și problemele pe care le ridică îndrumarea lor sînt diferite. În biblioteca noastră, sînt utilizate și fișe de observație. După ce, prin acest mijloc, reușim să cunoaștem mai în detaliu cititorii, procedăm la îndrumarea fiecăruia dintre ei. Pentru unii, întocmim liste de recomandare și în funcție de ele ne orientăm în îndrumare. Aceasta nu înseamnă că tutelăm cititorii, listele reflectînd cerințele, dorințele, dar și posibilitățile acestora. Am folosit fișele de observație pentru cititorii care, după părerea noastră, au absolută nevoie de îndrumare specială și numai pînă în momentul cînd am considerat că ei pot discerne în privința alegerii cărților.

Am avut în vedere și simplificarea unor operații de evidență, încît bibliotecarii să poată discuta mai pe larg cu cititorii. Fișa cititorului a fost transformată în „plicul cititorului”, în care introducem fișa cărții împrumutate. Pentru a nu renunța definitiv la evidența lecturii cititorului, folosim o foaie ordonată, pe care o introducem în plicul cititorului împreună cu fișele de carte. Această foaie cuprinde rubricile: autorul, titlul cărții, data împrumutului, pe care cititorul le completează singur.

Sevastița STRECHE

Sesiune de bibliologie și documentare la Cluj

Filiala din Cluj a Academiei R.P.R. a organizat o sesiune de comunicări științifice, în cadrul căreia a fost inclusă și o secțiune de bibliologie și documentare. Lucrările acestei secțiuni au stîrnit interes și s-au bucurat de o largă participare din partea cadrelor clujene de specialitate, precum și din partea Bibliotecii Academiei R.P.R. și a Centrului de documentare științifică al Academiei R.P.R. din București.

În programul secțiunii, au fost înscrise zece comunicări cu o tematică variată: cerințe actuale în biblioteconomie și documentare; conținutul și metodologia elaborării bibliografiilor literare; începuturile tipăriturilor românești; valorificarea unor materiale păstrate în Biblioteca Filialei Academiei R.P.R. din Cluj; istoria cărții.

Sesiunea a fost deschisă cu comunicarea acad. David Prodan: *Materiale documentare privind răscoala lui Horea, păstrate la Biblioteca Filialei Academiei R.P.R. din Cluj*. După o succintă prezentare a valorilor biblio-

teci clujene, căreia, în urmă cu mai bine de un an, i s-a atașat vasta arhivă istorică a Filialei din Cluj a Academiei R.P.R., comunicarea a reieșit bogăția și importanța materialului documentar privind răscoala lui Horea. Biblioteca conservă sub acest raport un material divers, începînd cu documentația oficială și continuînd cu corespondența particulară, texte cronicărești, broșuri, versuri, stampe etc. Cantitativ, el se ridică la câteva mii de file, în care sînt oglindite nu numai momentele mari ale răscoalei, ci și nenumărate detalii ale ei. Printre documente, se găsește, de pildă, o scrisoare a călăului care a executat pe conducătorii răscoalei la Alba Iulia (acesta se plînge că nu a fost plătit cum se cuvine pentru „munca sa”), iar în colecția de ordonanțe împrimate se află patenta de desființare a iobăgiei, din 22 august 1785, redactată în limbile latină, germană, maghiară și română. În ultimii ani, fondurile arhivistice clujene s-au îmbogățit cu microfilmele arhivei comisiei

Acad. David Prodan rostind cuvintul de inchelare a sesiunii

de cercetare a cauzelor și desfășurării răscoalei lui Horea, a comisiei Jankovits, primite de la Arhivele Statului din Budapesta prin intermediul schimbului de microfilme cu străinătatea. Astfel, Biblioteca Filialei din Cluj a Academiei R.P.R. a ajuns păstrătoarea unui bogat material despre răscoala țărănească din 1784, în mare parte inedit.

Pe aceeași linie a valorificării fondurilor clujene s-a înscris și comunicarea: *Jan Urban Jarnik în lumina corespondenței sale cu Ion Micu Moldovan* de Ileana Bozac, cercetător științific.

Comunicarea, întemeiată pe studierea celor 34 de scrisori adresate de Jan Urban Jarnik lui Ion Micu Moldovan și pe ciornele răspunsurilor acestuia, păstrate toate în Biblioteca Filialei din Cluj a Academiei R.P.R., pune în lumină legăturile strinse și colaborarea fructuoasă în probleme de interes cultural-științific dintre învățatul ceh și profesorul blăjean.

Desprinsă din domeniul încă prea puțin studiat la noi al istoriei cărții, comunicarea lui Pompiliu Teodor, cercetător științific: *În jurul unei lucrări istorice a lui Petru Maior. Contribuție la istoria cărții românești vechi* dezbate, în lumina noilor informații, cauzele care au dus la oprirea impri-

mării și la confiscarea cărții lui Petru Maior, *Istoria bisericii românilor*. Se relevă apoi că, după moartea autorului, în textul original au fost operate numeroase modificări, iar lucrarea a fost difuzată în această versiune, care poartă amprenta intervențiilor străine de intenție lui Petru Maior. Se cunoaște până acum un singur exemplar autentic al *Istoriei bisericii românilor* — cel păstrat în Biblioteca Filialei din Cluj a Academiei R.P.R. — și de la el va trebui să se plece la întocmirea viitoarei ediții a acestei lucrări cu numeroase pagini de critică socială.

Aspecte inedite ale activității lui Ion Micu Moldovan ca bibliograf și cercetător al manuscriselor și vechilor cărți românești au fost reliefate în comunicarea Ilenei Neiescu, bibliograf principal: *Preocupări de bibliografie veche românească la Ion Micu Moldovan*. Pe aceste teme, dascălul blăjean a purtat o bogată corespondență cu Ioan Bianu, Nicolae Iorga, Iuliu Marțian, Dr. C. Istrati, Gr. Crețu ș. a., aducând contribuții prețioase la studierea culturii și literaturii române vechi. Sint prezentate apoi, în comunicare, cărțile vechi românești despre care se știe precis că au aparținut lui Ion Micu Moldovan. Dintre ele, o valoare deosebită au dobândit: *Tilcul evangheliilor* și *Molîtvelnicul românesc*, tipărite de Coresi la Brașov în 1564, *Rînduiala diaconstvelor* (Belgrad, 1687) și *Bucovărnă* (Cluj, 1744). Date interesante aduce comunicarea și în legătură cu contribuția lui Moldovanul la elaborarea bibliografiei românești vechi.

Cîteva probleme referitoare la metodologia alcătuirii unei bibliografii analitice de mari proporții au fost discutate în comunicarea lui George Em. Marica, bibliograf șef de serviciu: *Bibliografia lui George Bariț*. Rînd pe rînd, au fost prezentate dificultățile pe care le implica lucrarea și soluțiile date: depistarea scrierilor lui Bariț, identificarea celor semnate cu pseudonime sau nesemnate, sistematizarea vastului material cuprins în bibliografie, caracterul și extensiunea adnotărilor etc. Din analiza acestor elemente, se detașează cîteva îndrumări metodice de natură să orienteze pe bibliografi în rezolvarea operativă a unor greutăți legate de elaborarea unor lucrări similare.

Comunicarea Doinei Curticeanu, bibliograf: *Contribuții la critica sămănătorismului: „Floarea darurilor” — studiu și indice bibliografic* extinde

exegeza asupra sămănătorismului în direcția cercetării și altor reviste ale curentului și pune în lumină unele aspecte noi privind atitudinea lui Nicolae Iorga față de literatură. Pornind de la analiza conținutului materialului cuprins în indicele bibliografic al revistei „Floarea darurilor”, comunicarea reliefează inițiativele lui Iorga de a repune în circulație „scrisul românesc mai vechi”, de a prezenta cititorului român valori ale literaturii universale și de a-i cultiva sentimentele cetățenești prin publicarea unor descrieri de călătorie legate de țara noastră, precum și a unui bogat material folcloric.

Cu un viu interes a fost primită comunicarea prof. univ. Jakó Sigismund: *Editarea cărților românești la Sibiu în secolul al XVI-lea*. Consacrată începuturilor tiparului în limba română și bazată pe o analiză minuțioasă a tipăriturilor românești din secolul al XVI-lea, precum și pe un bogat material documentar, comunicarea demonstrează că editarea de cărți românești la Sibiu în acest secol nu se mărginește la *Catechismul luteran* din 1544, ci tot aici a apărut *Tetraevangheliarul* din 1546, că și majoritatea cărților tipărite de către diaconul Lorinț, Brașovul și Coresi sînt continuatorii a ceea ce se începuse la Sibiu.

Comunicarea lui Ioan Domșa, bibliograf șef de serviciu: *Perspectivile dezvoltării clasificării zecimale universale* s-a oprit asupra citorva dintre principalele probleme ridicate în dezbaterile care au loc astăzi în legătură cu necesitatea restructurării C.Z.U. Autorul trece în revistă criticile mai importante aduse clasificării zecimale universale, reliefează realizările obținute în munca de revizuire a ei, mai ales în urma adunării generale a F.I.D. din 29 septembrie 1962 și expune pe scurt diferitele propuneri de completare și modificare a unor clase (R. Dubuc,

G. A. Lloyd ș. a.), care tind să realizeze o repartizare mai logică și mai proporțională a diverselor discipline în cadrul clase'or C.Z.U. Concluzia comunicării este că sistemul de indexare a C.Z.U. rămîne viabil și modern, dar o regrupare mai rațională a diferitelor clase este imperios cerută de marea dezvoltare pe care a înregistrat-o știința în ultimele decenii. Această regrupare — realizabilă numai prin colaborarea internațională — ar da clasificării zecimale universale posibilitatea de a se ține în pas cu progresul științific.

Mihail Triteanu, directorul Bibliotecii Filialei Academiei R.P.R. din Cluj a expus comunicarea: *Unele probleme ale organizării documentării științifice pe plan local*. Pornind de la rolul documentării științifice în condițiile actualului ritm de dezvoltare a științei și tehnicii, comunicarea relevă faptul că azi întreaga muncă de bibliotecă trebuie să-și găsească finalitatea în realizarea instrumentelor documentare și formulează propuneri privind organizarea acestei activități în orașul Cluj. Soluțiile preconizate — izvorite din analiza celor trei factori principali care trebuie să stea la baza organizării documentării (domeniile pentru care se asigură documentarea, situația coordonării documentării pe plan național și condițiile specifice locale) au în vedere crearea în comun a unor instrumente documentare, întemeiate atît pe materialele produse de către centrele naționale de documentare, cît și de publicațiile existente în bibliotecile clujene.

Apreciind nivelul științific al comunicărilor prezentate, contribuția lor la elucidarea unor probleme de specialitate acad. David Prodan remarcă, în cuvîntul de încheiere, că succesul sesiunii îndreptățește transformarea acestei inițiative în tradiție.

M. T.

Rezultate semnificative

În întreaga țară, au avut loc în ultimele luni analize ale activității desfășurate de bibliotecile regionale, raionale, comunale și satești în cursul anului 1964. Cu acest prilej, au fost scoase în evidență realizările obținute în direcția atragerii la lectură a unui număr sporit de cititori, a intensificării propagandei cărții, a ridicării, la un nivel superior, a întregii activități cu cartea. În cadrul dezbaterilor, bibliotecarii au discutat numeroase probleme cu privire la experiența acumulată pînă în prezent în munca de bibliotecă, au analizat cu simț de răspundere deficiențele care mai persistă, au prezentat, în linii mari, obiectivele pe care le vor urmări în activitatea de viitor.

La redacție au sosit în ultima vreme numeroase scrisori în care sînt prezentate aspecte din activitatea desfășurată de biblioteci în cadrul Concursului „Biblioteca în slujba construcției socialiste”. Iată cîteva dintre acestea, sub semnătura unora dintre cei mai activi corespondenți ai revistei noastre:

Cei mai buni

Analiza activității depuse în cadrul concursului bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, a fost așteptată cu legitimă nerăbdare și interes de către bibliotecarii din Regiunea Oltenia. Cei peste 300 de bibliotecarii participanți au luat cunoștință, din referatul expus de biblioteca regională, de principalele etape parcurse în anul 1964, în munca cu cartea de bibliotecile raionale, comunale și satești. Discuțiile la care au participat numeroși bibliotecari, au relevat diferite aspecte ale muncii cu cartea în mediul rural și în centrele muncitorești, fructificîndu-se astfel o valoroasă experiență a unor biblioteci fruntașe.

Printre bibliotecile fruntașe se numără Biblioteca raională Caracal, care a avut în centrul preocupărilor pregătirea cadrelor de bibliotecari și organizarea unor manifestări cu cartea. Izbutite au fost cele 3 concursuri pe teme agrozootehnice — dotate cu premii — care, în faza pe comune, au întrunit peste 500 participanți; de asemenea biblioteca a organizat și simpoioane pe teme ca *Prietenie, dragoste, căsătorie, Luptători pentru pace și socialism*, concursul de recenzii in-

titulat *Romanul meu preferat*, concursul „Cine știe, cîștigă” cu tema *20 de ani de mărețe realizări* (cu faza pe comune și raioane) etc.

Biblioteca raională Caracal a desfășurat o activitate metodică continuă și a organizat schimburi de experiență cu responsabilii cercurilor de citit. Colectivul bibliotecii raionale a avut în permanentă atenție îmbunătățirea condițiilor materiale de funcționare ale bibliotecilor și buna pregătire a seminariilor raionale cu bibliotecarii.

Dintre bibliotecile comunale s-au remarcat în cursul anului 1964 Biblioteca comunală Catane (Raionul Băilești), Biblioteca comunală Turceni (Raionul Filiași), unde s-a desfășurat o intensă activitate pentru difuzarea literaturii agrozootehnice, biblioteca din Dobrosloveni, care a acordat un sprijin consistent învățămîntului agro-tehnic de masă și — în colaborare cu căminul cultural — a organizat o serie de acțiuni menite să popularizeze mai intens cartea în rîndul tineretului și femeilor.

S-au remarcat de asemenea bibliotecile din: Grecești, Iancu Jianu, Ciurpereni.

Niculae Popa

Ajutor metodic eficient

Indrumarea metodică a bibliotecilor comunale și sătești a constituit, în cursul anului 1964, preocuparea permanentă a Bibliotecii raionale Piatra Neamț. Pornind de la cunoașterea obiectivelor Concursului „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, colectivul metodic a acordat un ajutor susținut unităților din raion.

Pentru ca activitatea bibliotecilor să se desfășoare pe coordonate corespunzătoare, colectivul de metodiști i-a ajutat pe bibliotecari în întocmirea planului de muncă. În stabilirea diferitelor obiective ale activității bibliotecilor s-a avut în vedere, în primul rând, ca planul de muncă să corespundă condițiilor concrete din fiecare sat ori comună.

Un alt aspect al activității metodice îl constituie organizarea de acțiuni de masă model, prezentate cu prilejul schimburilor de experiență sau al seminariilor cu bibliotecarii. Dintre aceste acțiuni, deosebit de apreciate au fost consfăturirile axate pe diferite teme. Câteva dintre acestea au fost: consfătuirea intitulată *Mecanizatorii întreabă, cartea tehnică răspunde*, care a avut loc la S.M.T. Ștefan cel Mare; consfătuirea cu îngrijitorii de animale organizată la Biblioteca comunală Girov; consfăturirile pe marginea cărților *Trandafirul roșu și Alei codrule*, *firtate* de Dumitru Almaș, la bibliotecile din Bodești, Negrești, Dobreni. De asemenea, la biblioteca raională au fost elaborate texte pentru concursuri „Cine știe, câștigă” pe temele: *Dezvoltarea Regiunii Bacău în cei 20 de ani* și *Sporirea și păstrarea avutului obștesc*.

În ajutorul bibliotecarilor, au fost întocmite și scrisori metodice: *Biblioteca în sprijinul învățămîntului agricol de masă*, *Munca bibliotecarului în campania agricolă de primăvară* etc. Pentru ridicarea nivelului profesional al bibliotecarilor, s-a inițiat un ciclu de teme pentru studiu individual, pe diferite probleme de specialitate ca: forme de propagandă a cărții, activitatea bibliotecii în sprijinul preocupărilor de producție ale cooperativei agricole, forme ale activității de masă cu cartea.

M. Humă

Un bilanț îmbucurător

Analiza activității desfășurate de bibliotecile din Raionul Cîmpulung în cadrul concursului bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, a scos în evidență faptul că în anul 1964 s-a acordat o grijă deosebită creșterii calității muncii cu cartea.

Rezultatele cifrice obținute demonstrează grija ce a fost acordată obținerii unor realizări ritmic sporite, pe linia permanentizării cititorilor și atragerii spre bibliotecă, în mai mare măsură a populației cuprinse în sfera productivă. Dacă în anul 1962 bibliotecile din raion înscriseseră 12 942 cititori, în anul 1964, au fost înscrși 15 923 cititori și au fost citite 185 877 cărți față de 147 172 în 1962. Indicele de lectură a crescut de asemenea, ajungînd la 11,6 pe întreg raionul.

Pentru activitatea frumoasă desfășurată în cadrul concursului bienal, au fost evidențiate bibliotecile fruntașe Pojorita și Vama, apoi bibliotecile comunale Paltinul și Fundul Moldovei și bibliotecile din comunele Izvoarele Sucevii, Moldova Sulița, Botus, Breaza și Sadova.

Valeria Vranău

Pornind de la rezultatele obținute

În cursul anului 1964, bibliotecile din Raionul Birlad au desfășurat o activitate bogată, obținînd rezultate valoroase. Astfel, la sfîrșitul anului 1964 bibliotecile comunale și sătești au înscris 47 400 cititori și au difuzat 341 450 cărți și broșuri. Cititorii proveniți din rîndul țăranilor cooperatori sînt în număr de 24 833. Au fost citite 80 de mii de cărți și broșuri cu conținut ideologic și agrozootehnic.

Aceste rezultate depășesc cu mult pe cele realizate în anii precedenți. A crescut și indicele de citire, care în anul trecut a ajuns la cifra de 9,25 la bibliotecile comunale și sătești și 14,5 la biblioteca raională. Bibliotecarii s-au preocupat să atragă noi cititori să le pună la dispoziție cărți în funcție de vîrstă și pregătire, să organizeze manifestări de masă cu cartea din diferite domenii, cit mai eficiente.

În cadrul ședinței de analiză a activității desfășurată de bibliotecă în anul 1964, s-au dezbătut probleme în legătură cu metodele de muncă folosite de bibliotecarii frunțași, în activitatea cu cititorii. Au fost discutate de asemenea cauzele care au determinat unele rezultate slabe obținute de câteva biblioteci, unde există totuși posibilități, cum ar fi cele din comunele Puiesti, Epureni și Tuțcani.

Având în vedere rezultatele obținute până în prezent, precum și deficiențele semnalate, conducerea bibliotecii raionale Birlad a întocmit, în urma unei analize judicioase, un plan de măsuri menit să popularizeze experiența înaintată și să îndrepte lipsurile, pe baza unor obiective și sarcini concrete. Astfel, se preconizează generalizarea întocmirii fișierului pe profesii, a extinderii raftului liber, a organizării de manifestări de masă cu cartea care să se bucure de o largă participare (cu precădere, concursurile gen „Cine știe, câștigă” și „Cine știe, răspunde”, serile literare și consfătuirile cu cititorii pe diferite teme). Au fost prevăzute de asemenea măsuri cu privire la modul de organizare și îndrumare a bibliotecilor afiliate, a cercurilor de citit și a îndrumării lecturii elevilor și altele.

Dumitru Căndrea

Activitate bogată cu cartea la sate

În cursul anului 1964, la bibliotecile comunale din Raionul Bistrița s-au înscris 22 294 cititori, dintre care 10 499 sînt țărani cooperatori. S-au realizat creșteri însemnate, față de anii precedenți, în ceea ce privește difuzarea cărții. Indicele de citire obținut

în anul 1964 la bibliotecile comunale, este de 9,4, față de 8,7 — cit s-a realizat în 1963. Aceste creșteri se datoresc sporirii interesului pentru carte al locuitorilor satelor, mării eficienței muncii culturale în ansamblu.

Cititorii bibliotecilor comunale au citit în anul 1964 — 206 339 de volume. Din totalul volumelor citite, un număr de 60 000 de cărți îl constituie lucrările din alte domenii decît literatura beletristică, ceea ce reprezintă 30% din totalul cărților citite.

Locul preponderent în lectura țăranilor colectivști îl ocupă cărțile de literatură beletristică (59% din totalul cărților citite). Totodată, țăranii cooperatori solicită și citesc cu mult interes cărțile social-politice precum și lucrări agrozootehnice.

Cartea științifică și de popularizare a științei se citește din ce în ce mai mult și cu interes crescînd în satele din Raionul Bistrița. Cărțile și broșurile de popularizarea științei cu circulație intensă în rîndul cititorilor au fost: *Apa distruge, apa clădește, Ra-cheta — vehiculul viitorului, Respirația fierbinte a Pămîntului, Mîine în Cosmos, Cum auzim ?, Cîți poli are Pămîntul ?, Pe urmele lui Marco Polo, Vorbește Cosmosul, Zborul în Cosmos, Bronșitele, Alimentația sugarului, ș. a.*

Pentru îndrumarea lecturii cititorilor, majoritatea bibliotecarilor comunali au folosit planurile de lectură individuale, fișierele pe brigăzi, listele bibliografice de recomandare. Asemenea metode s-au folosit la Lechința, Livezile, Chirales, Teaca etc.

Printre bibliotecile comunale cu rezultate bune în difuzarea cărților sînt cele din Lechința, Livezile, Singiorzul-Nou, Teaca, Chirales, Gațașii-Bistriței, Sîntereag.

Ernest Bako

Cartea agrozootehnică la

ȘIVIȚA

La Șivița, în Regiunea Galați, ca în toate satele de pe cuprinsul patriei, măsurile privitoare la redistribuirea cadrelor de specialiști în agricultură, organizarea învățămîntului agrozootehnic de masă, răspîndirea largă a cunoștințelor agricole prin diferite mijloace (presă, radio, conferințe), au creat posibilități multiple bibliotecii pentru intensificarea activității cu cartea din diferite domenii, deci și cu cartea agrozootehnică. Munca bibliotecii este, la Șivița, parte integrantă în ansamblul activității culturale din comună. Bibliotecara Maricica Brînză este prezentă la lecțiile agrozootehnice, la conferințele organizate în cadrul căminului cultural, cu prezentări de cărți care conțin întotdeauna acele lucrări strîns legate de tema predată, cu indicarea precisă a anumitor capitole, părți sau fragmente care prezintă mai mult interes.

De altfel, prezența bibliotecarei la cursur: nu este cîtuși de puțin protocolară. Ea asistă la unele lecții, însușindu-și astfel o sumă de cunoștințe necesare muncii de popularizare a publicațiilor agricole și în același timp are posibilitatea studierii „pe viu” a cunoștințelor fiecărui cursant, a puterii lui de asimilare și a gradului de dificultate pe care îl prezintă diferite teme expuse. Totodată, prezența ei constituie pentru cursanți și lectori un fel de probă de seriozitate, aceștia văzînd în bibliotecară un participant activ la acțiunea de răspîndire și însușire a științei agrotehnice.

De un deosebit sprijin este pentru bibliotecară, în activitatea de popularizare a literaturii agrozootehnice, colaborarea cu specialiștii din comună. Inginerul agronom Petre Tătaru și inginerul zootehnist Ion Petrescu, sînt adevărații sfătuitori ai bibliotecii, în toate problemele legate de specialitatea lor. Cu perseverență, bibliotecara îi antrenează la întocmirea diferitelor materiale bibliografice cit și la

organizarea unor manifestări de masă. Nici o acțiune a bibliotecii în domeniul propagandei cărții agricole nu este întreprinsă fără ca unul dintre cei doi specialiști să fie consultați, fapt care asigură buna pregătire a tuturor acestor acțiuni.

Dar, colaborarea bibliotecarei cu specialiștii nu trebuie să se limiteze la cadrul unilateral al pregătirii manifestărilor. Sprijinul pe care inginerul agronom și inginerul zootehnist îl pot acorda bibliotecarei se referă la o multitudine de probleme. Dintre acestea, de o deosebită importanță este completarea fondului de cărți agrozootehnice. Specialiștii o pot ajuta cu eficiență pe bibliotecară să profileze fondul de carte agrozootehnică al bibliotecii, în funcție de specificul agricol al comunei, de preocupările productive ale țăranilor cooperatori.

Pentru a studia activitatea desfășurată la biblioteca din Șivița în direcția propagandei lucrărilor agrozootehnice este necesară, în primul rînd, o cunoaștere documentată a fondului agrotehnic de care dispune biblioteca. Această cunoaștere este necesară pentru a putea aprecia ulterior în ce măsură fondul cu lucrări de specialitate corespunde intereselor manifestate de membrii cooperativei agricole de producție și specificului agricol al comunei (la Șivița, producția agricolă este reprezentată de trei sectoare principale: cultura de cîmp, legumicultura și sectorul zootehnic).

Cercetarea a fost întreprinsă pe baza a două sondaje realizate cu ajutorul *Catalogului tip pentru bibliotecile raionale și comunale (seria Agricultură)*.

În primul sondaj au fost selectate 100 de titluri dintre cele mai importante din punctul de vedere al utilității lor imediate în producție. Rezultatul a fost următorul: din cele 100 de titluri, 52 se află în colecțiile bibliotecii din Șivița.

Al doilea sondaj, a avut drept scop stabilirea numărului de titluri existente în colecțiile bibliotecii, dintre cele 468 titluri pe care le cuprinde catalogul-tip (au fost excluse titlurile notate cu asterisc și care ar urma să figureze în fondurile bibliotecilor raionale). De data aceasta, rezultatul a fost: 150 de titluri existente, ceea ce reprezintă un procent de 31,2. Procentul scăzut se datorește faptului că aproape 15% dintre titlurile inserate în catalog nu corespund cerințelor locale (silvicultură, apicultură etc.) și deci este normal ca acestea să nu figureze în colecțiile bibliotecii.

Aceasta nu înseamnă însă că poate fi justificată lipsa unor cărți de maximă importanță, legate direct de unele aspecte ale muncii în cooperativa agricolă de producție din Șivița. Printre acestea, sînt lucrări referitoare la valorificarea terenurilor erodate, cultura florii-soare ui, terasarea terenurilor în pantă pentru vii și livezi, irigarea culturilor de legume, creșterea tineretului taurin ș. a.

Aceste deficiențe în aprovizionarea cu cărți împiedică desigur activitatea bibliotecii care trebuie, în multe cazuri, să se rezume la lucrări mai vechi, nu totdeauna de certă utilitate. De altfel, bibliotecara — cu toate intențiile bune — nici n-ar avea cum să urmărească procesul de completare a colecțiilor de publicații agricole pentru că, la Șivița n-au ajuns nici catalogul-tip editat de B.C.S., nici cele două cataloage ale principalelor publicații agricole întocmite de Biblioteca regională Galați în anii 1962 și 1964.

Bineînțeles că fondul de cărți al unei biblioteci comunale este limitat. Bibliotecarul nu poate achiziționa toate lucrările ce apar ci, el trebuie să aleagă, din întreaga producție editorială, acele cărți care sînt de mai mare utilitate pentru cititorii dintr-o anumită localitate. Pentru satisfacerea unor cereri întimplătoare, de lucrări îndeobște nesolicitate de către cititorii bibliotecii respective, bibliotecarul poate recurge la împrumutul interbibliotecar. Nu trebuie însă să lipsească din fondul bibliotecii lucrările de bază, de largă circulație.

Dealtfel, în momentul de față, bibliotecarii comunali nu comandă, ci primesc cărți. În condițiile actualului sistem în care se realizează completarea fondurilor, bibliotecarii pot ține

seama, în procurarea cărților, doar în mică măsură de sfaturile specialiștilor, de cerințele cititorilor. Este necesar ca, în fiecare bibliotecă comunală, să existe cel puțin buletinul *Cărți noi*, pe baza căruia bibliotecarii să poată solicita diferite lucrări care-i interesează.

★

Atragerea cititorilor spre cartea agricolă constituie pentru bibliotecara Maricica Brinză o preocupare permanentă. Datele privind înscrierea cititorilor și numărul cărților citite, pe brigăzi, sînt consemnate într-un grafic. Pe baza acestuia, bibliotecara poate urmări cu ușurință volumul de lectură al cititorilor. Iată cîteva date statistice.

Procentul de atragere la lectură a membrilor brigăzilor de producție este următorul:

Tabel nr. 1

Brigada	Nr. membri	Nr. cititori	Procent de atragere
1	2	3	4
Cîmp I	85	83	97
Cîmp II	85	59	69
Cîmp III	86	86	100
Cîmp IV	85	85	100
Cîmp V	85	66	77
Pomicolă	215	124	57
Legumicolă	286	180	63
Zootehnică	149	89	53

Dacă la brigăzile de cîmp procentul de atragere este foarte bun, la brigăzile pomicolă, legumicolă și zootehnică, acesta este mai scăzut. Să se datoreze aceasta numărului destul de mare de membri și deci unor posibilități cumva mai scăzute de cuprindere a lor în sfera lecturii? În orice caz, aci vor trebui depuse eforturi în plus pentru a se ajunge la o oarecare apropiere între procentul de atragere de la o brigadă la alta.

Pe de altă parte, nu putem nesocoti faptul că cititorii înscriși (80% numai la sediu), sînt cititori consecvenți de carte agricolă. De altfel, aceasta rezultă din tabelul nr. 2, conținînd situația cititorilor care nu au citit în 1964 nici o carte agricolă, a celor care au citit numai cărți agricole și a celor care au citit cărți agricole împreună cu cărți din alte domenii.

BRIGADA	Cititori care n-au citit nici o carte agricolă	Cititori care au citit numai cărți agricole	Cititori care au citit cărți agricole și din alte domenii
1	2	3	4
Cîmp I	9	5	69
Cîmp II	12	7	40
Cîmp III	11	5	70
Cîmp IV	4	9	72
Cîmp V	5	4	57
Pomicolă	14	21	89
Legumicolă	31	21	128
Zootehnică	7	11	71

După cum se vede, numărul celor care au o lectură multilaterală, (deci și carte agricolă) este predominant. Totuși este necesar ca bibliotecara să aibă mai mult în atenția sa pe acei cititori care manifestă tendința de a-și limita lectura exclusiv la cartea agro-zootehnică. Cunoașterea meseriei nu exclude ci, din contră, impune cu necesitate formarea unei culturi multilaterale. În acest sens, acțiunea de popularizare a cărților agro-zootehnice trebuie, în mai mare măsură, conjugată cu aceea a popularizării lucrărilor din alte domenii. În ceea ce privește indicele de citire la cartea agro-zootehnică pe brigăzi, situația se prezintă astfel la biblioteca din Șivita (vezi tabelul nr. 3):

Indicele de citire al cărților agricole pe brigăzi

Tabel nr. 3

BRIGADA	INDICE
Cîmp I	2,9
Cîmp II	3,2
Cîmp III	3,8
Cîmp IV	2,9
Cîmp V	2,8
Pomicolă	2,4
Legumicolă	2,3
Zootehnică	4,1

Brigadierii și șefii de echipe din cadrul fiecărei brigăzi citesc, în general, mai mult decât ceilalți membrii cooperatori. Pregătirea de specialitate mai bună, răspunderea ce le revine în producție, contribuie la sporirea volu-

mului lecturii lor, la creșterea necesităților lor pentru documentare, pentru stăpînirea temeinică a științei agro-tehnice.

Cercetarea tuturor datelor statistice prezentate conduce la o serie de concluzii. Indicele de lectură realizat la cartea agricolă demonstrează interesul sporit al locuitorilor satului pentru acest gen de publicații care sînt socotite, pe drept cuvînt, ajutoare prețioase în ridicarea nivelului profesional al țărănilor cooperatori. În privința volumului lecturii, se detașează cititorii din brigada zootehnică a căror muncă mai complexă, creează implicit și cerințe mai mari de informare.

În acest sens, edificatoare este analiza fișelor unor cititori. Astfel, Cristea Popoiu, brigadier la sectorul oi, a citit printre alte cărți (2 de literatură, una de popularizarea științei), lucrările: *Sporirea și îmbunătățirea producției de lînă fină și semifină*, EASS, 1961; *Cum putem păzi și vindeca oile de rîie*, EASS, 1962; *Avantajele fătărilor timpurii la oi*, EASS, 1962; *Combaterea stongilozei oilor*, EASS, 1962. De la brigada pomivitică, se numără printre cititorii fruntași: brigadierul Vasile Munteanu (a împrumutat, printre altele: *Lucrările de îngrijire a viilor pe rod*, EASS, 1962; *Lucrarea solului și îngrijirea viilor*, EASS, 1961; *Tăierea pomilor*, EASS, 1962; *Strugurii de masă*, EASS, 1963; *Cultura viței de vie*, EASS, 1963). Au citit un număr mare de lucrări agro-zootehnice și membrii cooperatori Costică Hîncu, Grigore Oprea ș. a.

Numeroase titluri de cărți se întîlnesc și pe fișele unor cititori de la brigăzile de cîmp: Ene Ciupitu, Ilinca Pătrașcu, Săndica Deceanu, Vasile Z.a.

te, Ioniță Dogaru. Iar Nică Munteanu de la brigada a II-a de cîmp, a citit într-un an 32 de cărți, dintre care aproape jumătate sînt cărți agricole.

Un fapt atrage cu precădere atenția: dacă lectura brigadierilor și a șefilor de echipe este în general bună, nu același lucru se poate spune despre unii membri ai brigăzilor care fie că nu sînt cititori ai bibliotecii (la brigada a II-a de cîmp, la brigăzile pomiviticolă, legumicolă și zootehnică), fie că nu citesc de loc cărți agricole. Atragerea acestora spre lectură trebuie să stea, în mai mare măsură, în atenția bibliotecarei.

★

În activitatea bibliotecii din Șivița un loc important au avut și manifestările de masă care, prin caracterul lor, concret, au trezit participanților interesul pentru carte. Printre acțiunile organizate, se numără o consfătuire pe tema *Cultura roșiilor timpurii* și concursurile gen „Cine știe, ciștigă” pe temele *Creșterea păsărilor și Sector zootehnic dezvoltat, venituri mari*.

Trebuie evidențiat faptul că, părăsind o practică rutinieră, formalistă, bibliotecara a dus o muncă atentă de atragere a cititorilor spre lectură. Diferitele panouri și expoziții, prezentarea cărților cuprinse în bibliografia diferitelor manifestări de masă, organizarea unor interesante discuții ale specialiștilor cu cititorii pe marginea temelor propuse, au făcut ca manifestările care s-au ținut la Șivița să nu aibă acel aspect de improvizație pe care îl mai au prin unele locuri. Ele au întărit autoritatea bibliotecii, au dus la înscrierea de noi și consecvenți cititori.

★

Folosind experiența acumulată pînă acum, bibliotecara din Șivița se preocupă, în continuare, de găsirea celor mai eficiente forme de activitate, pentru răspîndirea cărții în rîndul locuitorilor comunei. Condiția de bază a reușitei acestei activități o constituie, bineînțeles, cunoașterea cerințelor de carte ale cititorilor, a specificului de producție al cooperativei agricole. Cu colaborarea specialiștilor și a celorlalți factori din comună, activitatea bibliotecii va deveni, în mai mare măsură, un element de bază în îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale țăranilor cooperatori și, totodată, în formarea culturii lor multilaterale.

Costache OLĂREANU

Ingineri și tehnicieni— propagandiști ai cărții

Muncitorul cugirean lucrează cu utilaje moderne, participă la procese de producție realizate prin mijloacele avansate ale tehnicii actuale. Ca atare, tot ce vine în contact cu el, toate mijloacele menite să-l influențeze trebuie să exceleze prin calitate. Observația are o semnificație adîncă, sintetizează o întreagă evoluție a muncitorului, cu urmări asupra profilării activității culturale, în cazul nostru a muncii bibliotecilor.

În orientarea propagandei cărții tehnice potrivit sarcinilor de producție, Biblioteca Clubului sindicatelor din Cugir ține seama de acest criteriu fundamental. Activitățile de masă cu cartea profesională sînt încredințate specialiștilor — ingineri și tehnicieni — de la uzinele mecanice din oraș. Pregătirea lor în materie, nivelul cultural ridicat, cunoașterea profilului muncitorului, a cerințelor sale de lectură, le permite să desfășoare — sub conducerea bibliotecii — o competență muncă de propagare a literaturii tehnice. Anul trecut, manifestările de masă cu cartea profesională care s-au bucurat de o frumoasă reușită au fost destul de numeroase și de variate: simpozioane, jurnale vorbite, concursuri „Cine știe, ciștigă” (pe meserii), referate, recenzii, expoziții tematice și vitrine cu noutăți. Ele au intrunit, în total, 14 600 de participanți. Simpozioanele *Noutăți în construcția de mașini*; *Freze pentru aliaje ușoare*; *Să ne perfecționăm meseria aleasă*, organizate la secțiile și sectoarele: mașini unelte, sculărie, mecanic șef etc. de la Uzina mecanică și la numeroase sectoare de la Uzina „30 Decembrie”, au stimulat interesul pentru lectura literaturii tehnice și, în general, pregătirea profesională a muncitorilor. Consfătuirile pe bază de referat asupra unor cărți (*Memorator de metalurgie*; *Matematica pentru muncitori*; *Frezarea rapidă*; *Turnarea de precizie*), pregătite de specialiști din colectivul obștesc al bibliotecii, au fost apreciate de participanți ca adevărate lecții de producție, urmate de

largi dezbateri. Astfel de acțiuni au determinat o creștere a circulației acestor cărți, iar pe de altă parte s-au reflectat — alături de întreaga propagandă a literaturii desfășurate de biblioteca sindicatului și de bibliotecile tehnice — în munca de zi cu zi a cititorilor, în creșterea inițiativelor lor în producție. Muncitorul Ilie Butaciu de la Uzina „30 Decembrie“, cititor fruntaș al cărții tehnice, a propus anul trecut patru inovații, care au fost acceptate și aplicate. O singură inovație a sa a adus economii antecalculate în valoare de 523 750 de lei.

Edificator este și exemplul muncitorului V. Stan, de la Uzina mecanică, cititor al bibliotecii noastre, cărui i-au fost acceptate și aplicate șase inovații. Numai prin modificările propuse la diferite repere, el a adus uzinei economii antecalculate în valoare de 124 470 de lei.

Tehnicienii Toma Grațian, Gaftone Oancea și Coriolan St. de la Uzina mecanică au studiat împreună multe cărți și reviste de specialitate de la biblioteca noastră. Ei au conceput în colectiv șapte inovații, dintre care șase au și fost aplicate. În aceste zile, ei studiază insistent cărțile: *Construcția și folosirea băilor galvanice și Formular matematic și tehnic*, se consultă cu ingineri și tehnicieni care le stau la dispoziție la bibliotecă. Evident, lucrează la o nouă inovație.

Experiența bibliotecii noastre arătată că difuzarea cărții de producție printre muncitori se poate bucura de reușită acolo unde există o coordonare a propagandei literaturii tehnice cu propaganda tehnică, pe baza unui plan stabilit cu ajutorul celor care dirijează procesul de producție și au legătură directă, permanentă cu cititorii. Și aceștia sint, firește, specialiști. Sugestiile lor privitoare la asigurarea operativității și continuității muncii cu cartea nu numai la biblioteca centrală, ci și la bibliotecile mobile de la sectoare, în funcție de cerințele cele mai arzătoare ale întreprinderii, ne-au fost de folos în antrenarea la lectura cărții tehnice a unor noi cititori. Afluența muncitorilor la cele 29 de biblioteci mobile — în prezent asigurate lunar și cu unele noutăți tehnice sosite la bibliotecile tehnice — este în creștere. Anul trecut, cititorii au studiat 25 864 de cărți și broșuri tehnice.

La dezvoltarea activității Bibliotecii Clubului, au contribuit și consfătuirile cu cititorii cărții tehnice, conduse de către ingineri și tehnicieni. Temele dezbătute au fost: *Cititorii despre formele propagandei cărții tehnice aplicate la Biblioteca Clubului și Propaganda tehnică. Rolul ei în orientarea lecturii cărții tehnice.*

Ionella ALEXANDRESCU

ȘTIRE

În zilele de 1—3 februarie 1965, a avut loc la Uzinele de tractoare din Brașov consfătuirea pe tema: *Documentarea tehnică în sprijinul îmbunătățirii calității produselor și al introducerii tehnicii noi.* Consfătuirea a fost organizată de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini (M.I.C.M.) și de Ministerul Industriei Metalurgice (M.I.M.), în colaborare cu Institutul de Documentare Tehnică. Au participat inginerii documentaliști, șefii cabinetelor tehnice, șefii serviciilor tehnice din întreprinderile și instituturile de cercetări și proiectări pendinte de M.I.C.M. și M.I.M.

Au fost prezentate 18 referate, întocmite de ingineri și documentaliști, în următoarele probleme: activitatea bibliotecilor tehnice din întreprinderile M.I.C.M. și M.I.M.; planificarea activității de documentare tehnică în uzină; metode folosite în activitatea de documentare tehnică; procurarea, prelucrarea și folosirea publicațiilor tehnice, a publicațiilor de uzină, a revistelor de referate, a prospectelor și a cataloageilor; aplicarea indexării coordonate; metode de informare curentă și operativă.

Un alt grup de referate a dezbătut aspecte privind: propaganda cărții tehnice; specializarea și cooperarea în activitatea de documentare tehnică; întocmirea cercetărilor documentare în uzină pe baza planului tematic de documentare; cercetări privind compararea caracteristicilor constructive și funcționale ale utilajelor etc.

A. M.

Îndrumarea bibliotecilor afiliate

În raza comunei Tășnad (Regiunea Maramureș), funcționează o bibliotecă comunală, șapte biblioteci sătești afiliate, două biblioteci școlare și nouă biblioteci ale sindicatelor din întreprinderi, din G.A.S. și S.M.T. Bibliotecile școlare și ale sindicatelor dețin în total 14 638 de volume. Anul trecut ele au înscris 1 400 de cititori și au difuzat 6 200 de cărți. Biblioteca comunală, împreună cu filialele, are un fond de peste 18 000 de volume, a înscris 2 300 de cititori și a difuzat 25 166 cărți.

Toate bibliotecile de pe teritoriul comunei sînt sprijinite pe plan metodic de către biblioteca comunală. În mod firesc, accentul cade pe îndrumarea filialelor. Pe lângă biblioteca comunală și bibliotecile sătești afiliate au fost formate colective obștești compuse din 5—7 persoane (cadre didactice, ingineri agronomi, medici veterinari și umani, membri ai cooperativei agricole de producție, muncitori din industrie), care răspund de cite o filială. Bibliotecile sătești sînt vizitate săptămînal (în ziua de joi) fie de către bibliotecarul comunal, fie de către un membru al colectivului obștesc. Aceștia ajută în mod practic la: întocmirea planurilor, îndrumarea și servirea cititorilor, organizarea și evidența fondului de cărți și a activității, organizarea muncii bibliotecilor mobile de la fermele zootehnice.

În bibliotecile afiliate, se pune accent pe propaganda cărții prin manifestările de masă, organizate la căminele culturale, în școli sau la sectoare și brigăzi de muncă. Săptămînal, se inițiază o manifestare de masă: informări din ziare centrale și regionale, prezentări de cărți, expoziții, mici consfătuiri cu cititorii asupra unor broșuri agrozootehnice, seri literare, montaje literar-muzicale. Tot cu ajutorul colectivei obștești sînt întocmite liste bibliografice de recomandare, panouri etc. Fiecare acțiune a

bibliotecilor afiliate răspunde unei cerințe anume a membrilor cooperativei agricole de producție.

Sprijinul acordat filialelor de către biblioteca comunală a contribuit la asigurarea continuității muncii cu cartea în fiecare sat aparținător, la creșterea calității ei. Un exemplu în această privință este biblioteca sătească din Cig, condusă de profesorul Valentin Șuta, care a organizat bine activitatea cu cititorii. În cadrul învățămîntului agrozootehnic de 3 ani, sînt prezentate cărți agrozootehnice, iar la cercurile de citit materiale pe diverse teme de educație, de igienă etc. Aici au fost organizate montajul literar *Eroii Griviței 1933*, călătoriile pe hartă *Obiectivele principale ale planului șesenal*, *Viata nouă în Maramureș*, consfătuiri cu cititorii pe teme: *Tinerii crescători de animale*, *Cultura plantelor tehnice*, expoziții de cărți la căminul cultural. Manifestări de masă reușite a organizat în lunile de iarnă și biblioteca afiliată din satul Sărăuad (condusă de profesorul Valentin Ju'a), atât la căminul cultural, cît și în cele opt cercuri de citit. Un succes deosebit a cunoscut consfătuirea cu cititorii pe tema *Ferma zootehnică — ramură rentabilă a cooperativei agricole de producție*. Biblioteca sătească din Blaja (bibliotecar învățătorul Vasile Lupușan) a prezentat în cadrul unei întâlniri a membrilor cooperativei agricole de producție din comuna Tășnad montajul literar *Nunta mare*. La casa așezătorului, au fost prezentate de trei ori pe săptămîină mici manifestări cu cartea: prezentări și expoziții de cărți, călătorii pe hartă, seri literare și altele.

Dezvoltarea muncii cu cartea în satele aparținătoare comunei Tășnad se datoresc și improspătării trimestriale a fondurilor de cărți ale bibliotecilor filiale cu noutăți editoriale care corespund profilului și cerințelor cititorilor.

NAGY Ioan

Biblioteca din comuna Pătule se numără printre „frunțile” Regiunii Oltenia. În cadrul celui de-al III-lea concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste” ea a ocupat locul II. Locuitorii comunei știu că în bună parte rezultatele obținute se datoresc muncii perseverente, dragostei față de profesiune a bibliotecarului Silviu Cernăianu. În cei nouă ani de când lucrează la această bibliotecă a trecut mii și mii de titluri în fișele cititorilor, a recomandat mii și mii de volume, iar oamenii din comună vin de fiecare dată cu aceeași plăcere să împrumute cartea preferată.

În jurul bibliotecii s-a format un colectiv obștesc care este de un real ajutor în bunul mers al muncii de răspindire a cărții în toate casele comunei.

Constantin Grecu

Mulți dintre locuitorii orașului Măcin sînt cititori ai bibliotecii raionale din localitate. Fondul variat de cărți și manifestările organizate atrag noi și noi cititori alături de cei care frecventează de multă vreme biblioteca. Printre aceștia se numără și învățătorul Traian Enache. Într-o corespondență trimisă redacției noastre ne-a relatat câteva fapte și cifre semnificative din activitatea bibliotecii. Printre acțiunile întreprinse menționăm organizarea a nouă rafturi tematice: *Să ne cunoaștem patria, Istoria patriei oglindită în literatură, În ajutorul cursanților de la învățămîntul de partid, U.T.M. și învățămîntul agrozootehnic de trei ani, Raftul gospodinei și alte teme.* De asemenea, Biblioteca raională în colaborare cu Casa raională de cultură a organizat un simpozion intitulat *Prietenia dintre mamă și fiică.*

În cinstea alegerilor biblioteca în colaborare cu Consiliul local al sindicatelor a prezentat seara literară *Întîmpinînd alegerile și montajul literar*

Ne vorbesc eroii vechilor alegeri prezentat în colaborare cu Comitetul U.T.M. de la I.E.R. „1 Mai” Măcin. Traian Enache remarcă activitatea meritorie a colectivului acestei biblioteci menționînd numele bibliotecarelor Cecilia Icleanu, Eugenia Brînzaru, Grația Zaharia.

Biblioteca sindicatului întreprinderii „Tehnometal” Timișoara se bucură de popularitate în rîndul salariaților. Preocupată să stabilească o legătură cit mai trainică între cititori și cărți, biblioteca Natalia Trasteu e prezentă mereu în mijlocul muncitorilor: înscrie noi cititori, schimbă cărți, notează într-un caiet anume pe cei care solicită titluri ce lipsesc pentru moment din bibliotecă, urmînd să le rețină cartea respectivă, prezintă, pe scurt, conținutul unor cărți aduse pentru împrumut. Ajutată de un colectiv format din cititori frunțași, cum ar fi Adrian Cioara, Elena Turi, Aurel Chitescu, Sașy Francisc, Petru Barbu, biblioteca îi informează la zi pe cititori asupra noutăților primite. (După o corespondență trimisă de Natalia Trasteu).

— Cite cărți a citit de la începutul anului? Aspect de la biblioteca sindicală a Fabricii de ciorapi din Timișoara.

De vorbă cu...

Dumitru Matală,
directorul Bibliotecii raionale Tecuci.

„În biblioteca noastră intră zeci și zeci de cărți noi, din diferite domenii. O parte sînt solicitate de către cei care ne vizitează biblioteca, altele rămîn în rafturi fără a fi solicitate. Cei care ar avea nevoie de ele nu știu de existența lor. Ne-am gîndit la o modalitate de a le face cunoscute. Și am găsit-o. Orașul nefiind prea mare, nu ne-a fost greu să întocmim o listă cu numele, adresa și ocupația unei bune părți din locuitorii lui (i-am avut în vedere în primul rînd pe muncitori, tehnicieni, ingineri, cadre didactice). Apoi le-am trimis invitații de a vizita biblioteca, încunoștințîndu-i de existența unor cărți de care bănuiam c-ar avea nevoie. Pentru început au fost invitați 10 strungari, 10 electricieni, 6 tehnicieni agronomi, 38 de profesori, 6 educatoare. N-am să enumăr titlurile lucrărilor recomandate. Mai grăitoare este întrebarea pe care toți ne-au pus-o cînd au venit la bibliotecă: De unde ați știut că am nevoie de aceste cărți? Unii nu știau de ce biblioteca se interesează de ei. Mici nedumeriri explicabile. Urmarea a fost că majoritatea au devenit cititori ai bibliotecii iar cărțile care stăteau în așteptare în rafturi și-au găsit, în sfîrșit, adevărata folosință”.

(Relatarea ne-a fost transmisă de tovarășul Virgil Guruianu, bibliograf la Biblioteca regională Galați și totodată corespondentul nostru voluntar).

Andrei Porolișteanu,
directorul Școlii medii nr. 1
„Mihai Eminescu” din Satu-Mare

„Viitorul cetățean se plămădește pe băncile școlii. Răspunderea pe care noi, educatorii, o avem în formarea unei culturi multilaterale și temeinice

a tinerei generații este deosebit de mare. Neglijarea unui compartiment din procesul complex al educației se va răsfrînge în mod negativ asupra formării viitorului cetățean. Aceeași atenție o acordăm însușirii volumului de cunoștințe prevăzut de programa școlară, educației patriotice a elevilor, pregătirii fizice, educației estetice. Literatura reprezintă unul din instrumentele principale ale formării intelectuale a elevilor, de aici și importanța pe care biblioteca o are în cadrul școlii. În anul școlar 1964—1965 din totalul de 1049 de elevi înscriși în clasele IX—XI, 1014 sînt și cititori. Nu putem trece cu vederea că o parte din copii citesc și la biblioteca raională din localitate.

Pentru a ajunge la o asemenea situație întregul colectiv de cadre didactice a acordat un ajutor constant bibliotecii atît în realizarea unor acțiuni cît și la îndrumarea judicioasă a lecturii elevilor, ținînd seama de cerințele programei școlare, particularitățile de vîrstă, înclinațiile fiecărui elev spre diverse domenii. Tematica serilor literare, medalioanelor, concursurilor, simpoziunilor, organizate de bibliotecă, are drept scop adîncirea și lărgirea totodată a bagajului de cunoștințe însușite de elevi în clasă. Pentru fiecare clasă temele sînt diferite. Cu clasele a IX-a s-a organizat o seară literară Grigore Alexandrescu, cu clasele a X-a simpoziunul Ion Creangă. Acestea sînt acțiuni ce au avut loc, de curînd.

Aș dori să mai menționez că dragostea pentru lectură a elevilor noștri, atenția cu care este cultivată și dezvoltată această pasiune de către întreg colectivul nostru, se reflectă și în numărul de purtători ai insignei „Prieten al cărții”; 90 la sută din totalul elevilor au trecut cu succes examenul de purtători ai acestei insigne.

B. Z.

BIBLIOTECILE din FRANȚA

Sistemul

Franța este una din țările de veche cultură în care bibliotecile au jucat în toate vremurile un rol însemnat. Avându-și începuturile în colecțiile primilor regi ai Franței, ele și-au trăit viața în mijlocul numeroaselor frământări istorice al căror virtej pe unele le-a distrus, pe altele le-a înjumătățit, pe altele le-a îmbogățit continuu, mutându-le, transformându-le, pînă cînd — după veacuri — s-au încheat definitiv cele mai însemnate temple de cultură ale țării. Timpul le-a consolidat faima și le-a determinat misiunea de a deveni, din locuri rezervate unor privilegiați, lăcașuri de cultură deschise pentru toți cei dornici să citească. Cea dintîi bibliotecă franceză deschisă publicului — ce-i drept, o singură dată pe săptămînă — a fost Biblioteca Mazarină (care își păstrează și azi importanța), iar a doua aceea a Abației Saint-Victor, ambele deschise pe la mijlocul secolului al XVII-lea. Cu toate acestea, accesul cititorilor a rămas dificil pînă la Revoluția din 1789, cînd bibliotecile au devenit un bun public cu regim regulamentat de stat. De atunci și pînă azi, numeroase legi și decrete au modificat și îmbunătățit neîncetat organizarea lor, ajungîndu-se treptat la sistemul existent astăzi.

Bibliotecile din Franța se împart în următoarele categorii principale: biblioteci naționale, biblioteci universitare, biblioteci ale unor institute științifice, biblioteci municipale „clasate”, biblioteci departamentale sau „centre de împrumut departamentale”. Aceste rețele de biblioteci depind de Direcția bibliotecilor din Franța, din cadrul Ministerului Educației Naționale, creată după război prin decretul din 18 august 1945. Nu depind de această Direcție bibliotecile diferitelor ministere, bibliotecile institutelor universitare, instituțiilor de învățămînt tehnic, bibliotecile tehnice sau administrative, ale muzeelor, școlilor, întreprinderilor

etc. și nici bibliotecile municipale „neclasate”.

Reuniunea bibliotecilor naționale, creată prin decretul din 28 decembrie 1926 cuprinde: Biblioteca Națională, Biblioteca Arsenalului, Biblioteca Operei și Biblioteca Conservatorului național de muzică.

Bibliotecii Naționale i s-a încredințat misiunea de a conserva fondul național încă din anul 1573 cînd s-a luat măsura să i se trimită cîte un exemplar din toate cărțile tipărite în Franța. Ea a început să funcționeze ca bibliotecă publică în anul 1735, dar abia peste șase decenii fu declarată bibliotecă națională. Bogată în colecții enciclopedice, avînd și funcția de muzeu al cărții, ea își păstrează în continuare, tradiționala orientare de a sluji studiilor de istorie și literatură. Fondurile ei, care își au originea în vechile și bogatele „*libraries*” regale, sînt prelucrate în opt mari secții: intrări, imprimate, periodice, hărți și planuri, stampe, manuscrise, numismatică și muzică.

Începînd din 1932, ansamblul de clădiri pe care îl ocupă a fost mult extins și modernizat. Biblioteca Națională dispune de un fond de peste 6 000 000 volume cărți și peste 500 000 de periodice. Ele nu se împrumută.

Biblioteca Arsenalului, remarcabilă prin fondurile ei istorice, cu caracter enciclopedic, excelează însă în colecții privitoare la teatru. Dintre acestea amintim pe aceea a lui Auguste Rodol compusă din 350 000 de lucrări privind istoria teatrului francez și străin. Fondul de imprimate depășește cu mult 1 000 000 de volume.

În virtutea unei tradiții și Biblioteca universitară din Strasbourg mai este considerată bibliotecă națională.

A doua categorie de biblioteci o formează în Franța ansamblul bibliotecilor universitare din Paris și din provincie. Cele din capitală se pot împărți, la rîndul lor, în două mari grupe: biblioteci universitare generale și biblioteci universitare speciale.

Prima grupă cuprinde Biblioteca Universității din Paris compusă din:

— Biblioteca Facultății de litere și a Facultății de științe (Sorbona), care își are originea în colegiul fondat de Robert de Sorbon în anul 1255;

— Biblioteca Facultății de drept creată în anul 1876;

— Biblioteca Facultății de medicină avându-și nucleul într-o colecție moștenită în anul 1733;

— Biblioteca Facultății de farmacie întemeiată încă în anul 1570;

— Biblioteca de artă și arheologie datînd din anul 1906;

— Biblioteca de documentare internațională contemporană constituită din anul 1914 în scopul culegerii tuturor lucrărilor franceze și străine privind primul război mondial. Profilul acestei biblioteci s-a extins ulterior treptat;

— Biblioteca Sainte-Geneviève, ale cărei colecții mai vechi datează din evul mediu, era deschisă pentru savanți în secolul al XVIII-lea și a rămas, pînă în zilele noastre, una din marile biblioteci ale Franței.

În cea de-a doua grupă a bibliotecilor universitare se află bibliotecile universitare speciale ale diverselor institute, catedre și laboratoare. Acestea depind de Universitate dar nu și de Direcția bibliotecilor din Franța, fapt care se resimte și în creditele mici de care dispun. Unele din ele colaborează cu bibliotecile universitare în scopul elaborării unui catalog colectiv.

Printre bibliotecile din această grupă se află și aceea a Institutului de studii române de la Facultatea de litere, înființată în anul 1911 de către Mario Roques cu fondurile moștenite de la Emile Picot, îmbogățite prin donații ale Academiei Române și prin cumpărături. Astăzi biblioteca posedă peste 3 000 de volume de cărți, în afară de lucrări de muzică și hărți.

În general, fondurile din bibliotecile diferitelor institute arareori depășesc 10 000 de volume. Numai institutele de studii slave, germanice și italiene sînt mai bogat inzestrate (10 000—30 000 volume) pe cînd cele de studii hispanice, islamice și semitice abia dacă atîng cîteva mii.

În sfîrșit, mai menționăm existența la Paris a Bibliotecii universitare centrale a studenților bolnavi care împrumută cărți numai prin corespondență.

Bibliotecile universitare din provincie se găsesc în orașele sedii ale diverselor academii printre care trebuie citate cele din Strasbourg, Lyon, Mar-

seille, Bordeaux, Toulouse și cele nou construite din Caen, Lille, Dijon. În total, după o statistică din februarie 1964, în Franța există 19 academii care au, în 35 de localități, biblioteci universitare cu 77 de secții instalate în localuri proprii.

Înainte de a trece la a treia categorie, trebuie să mai enumerăm cîteva biblioteci din Paris care pot fi considerate biblioteci ale instituțiilor savante:

— Biblioteca Institutului Franței în care au acces membrii Institutului și care, pe lângă colecțiile sale enciclopedice, conservă și arhiva și corespondența academicienilor;

— Biblioteca Muzeului național de istorie naturală și Biblioteca muzeului omului;

— Biblioteca școlii naționale de limbi orientale vii;

— Biblioteca Academiei de medicină.

Fiecare din ele vin să completeze — în specialitățile respective — colecțiile bibliotecilor universitare și ale institutelor.

Este cazul să arătăm aici că publicația *Bulletin des Bibliothèques de France*, editată de Direcția bibliotecilor din Franța, se adresează mai ales bibliotecarilor savanți din bibliotecile descrise mai sus.

Tot de direcția amintită depind bibliotecile municipale, al căror total depășește numărul de 700. Din acestea, 43 sînt biblioteci așa-numite „casate” în care bibliotecarul este funcționar de stat cu calificare profesională, fiind plătit de stat dar contribuind și municipalitatea cu 40%—60% din totalul salariului. Bibliotecile municipale „neclasate” depind de municipalitate în ceea ce privește alocațiile de fonduri, localuri, angajări de cadre, dar își duc activitatea fără să primească îndrumarea de specialitate, pe care i-ar putea-o da Direcția bibliotecilor.

În general bibliotecile municipale își datorează existența și — în bună parte — tezaurul de cărți, revoluției franceze. Împrejurarea istorică din care s-au născut și-a lăsat amprenta și pe colecțiile lor constituite din bunurile confiscate de la comunitățile religioase, din care unele au crescut în mică măsură de atunci încoace.

În medie, fondurile bibliotecilor municipale se ridică la 15 000—20 000 de volume, excepție făcînd cele situate în marile centre: Lyon, Tours, Marseille, Grenoble și altele.

Avînd ca menire asigurarea lecturii publice, bibliotecile municipale din

marile orașe sînt în aceiași timp și biblioteci de studiu, cercetate de numeroși profesori și studenți care și completează aci lectura de specialitate. Ele pot fi vizitate de persoane de la 16 ani în sus, în baza unei legitimații. Cei care n-au atins încă vîrsta reglementară au la dispoziția lor secții pentru copii, nu prea numeroase totuși. Din cele 22 de biblioteci municipale din Paris numai 7 au astfel de secții, iar în întreaga țară numărul lor este de 60. Împrumuturile se fac, în parte, gratuit, în parte pe bază de abonament care nu depășește 6 franci anuali.

Activitatea bibliotecilor municipale tinde spre atragerea și satisfacerea unui număr cît mai mare de cititori în care scop ele și-au creat anexe în cartierele mai îndepărtate sau secții de împrumut independente. Bibliotecile municipale centrale din Paris pun cărțile la dispoziția cititorilor, dar numai în incinta lor. Pentru împrumuturi ei trebuie să se adreseze bibliotecilor anexe din cartiere. Totuși problema lecturii publice este încă nerezo.vată deși se încearcă soluții diverse, atît în capitală cît și în provincie. Printre acestea, un loc însemnat îl ocupă bibliobuzele, create după modelul celor departamentale. Amenajate, în general, din camionete sau autobuze, ele au un aspect exterior atrăgător și plăcut. În interiorul lor sînt instalate rafturi pentru cărți, un mic birou pentru bibliotecar și — în unele cazuri — lazi cu rezerve de cărți, totul în așa fel conceput încît să poată transporta cît mai mult material. Capacitatea bibliobuzelor este în medie de 2000—2500 de volume. Personalul lor este compus, de obicei, dintr-un bibliotecar și un șofer care prestează și muncile auxiliare. Bibliobuzul din Clermont-Ferrand este condus de bibliotecar însuși. Primul bibliobuz urban a fost inaugurat la Grenoble, în ianuarie 1956. Au urmat Tours, Saint-Brieuc, Boulognesur-Mer, Toulouse, Clermont-Ferrand și Marseille. Bibliotecile municipale continuă să-și amenajeze astfel de anexe itinerante, deși rezultatele lor sînt discutabile.

Bibliotecile departamentale au ca scop să asigure lectura publică rurală. Ele au fost înființate treptat, după anul 1945. Dar campania începută în 1945 nu s-a încheiat încă. Există numai 22 de biblioteci departamentale în cele 90 de departamente. Populația rurală

se adresează în unele cazuri și bibliotecilor școlare, dar acestea nu au în fondurile lor decît puține cărți pentru adulți.

Bibliotecile centrale de împrumut din departamente sînt considerate servicii de stat, ajutate în munca lor de un consiliu consultativ compus din reprezentanți ai diferitelor organizații sindicale, culturale și ai familiilor. Rolul lor este să asigure înzestrarea cu cărți a comunelor și împrumutarea fondurilor vechi, operațiune care se efectuează cu ajutorul bibliobuzelor care transportă și lasă cărțile la depozitele din comune. Acestea, de obicei, sînt instalate în școli sau la primării, funcția de depozitar fiind îndeplinită de cele mai multe ori de institutori sau secretarii comunali, în unele cazuri de persoane particulare, pensionari etc. De o calificare tehnică nu poate fi vorba. Activitatea acestor depozitari (bibliotecari) depinde de bunăvoința pe care o au și de un instructaj elementar primit de la bibliotecarul central. În orice caz, deocamdată, micile biblioteci comunale din Franța își datorează viabilitatea numai organizării la nivel departamental a achizițiilor și existenței bibliobuzelor, care — deși rar și în cantitate mică — le aduc totuși cărți noi (de 4—5 ori pe an, circa 50—200 de cărți noi).

Lectura publică

Problema organizării lecturii publice în Franța nu este nouă. Încă din anul 1866 Jean Macé a fondat o asociație în scopul de a organiza învățămîntul pentru masele populare și a le ajuta să-și continue activitățile culturale și după absolvirea școlii. Ea se cheamă pe atunci *Liga franceză a învățămîntului*. Ajungînd, în urma experienței, la concluzia că lectura publică nu poate fi activată decît oferind cititorilor posibilitatea să aibă cartea la îndemînă, în apropiere, Liga a încercat în mediul rural soluția bibliotecilor circulante care să servească cititorii cu cărțile dorite — cum s-ar spune — acasă la ei. În acest scop s-au înființat în anul 1907 biblioteci școlare intercomunale, înzestrate de Liga învățămîntului. În anul 1925 această Ligă devine Confederația generală a operelor laice (*Confédération générale des oeuvres laïques*) reorganizată în federații departamentale alcătuite din

asociațiile a căror preocupare era educația populară. Organizația cu tendințe progresiste, Confederația a dus în continuare o bogată activitate a cărei rezultate s-au făcut simțite în masa populației franceze. Între 1931—1940 s-a încercat soluționarea problemei lecturii cu ajutorul bibliobuzelor. Rezultatele obținute atunci au stat, probabil, la baza organizării oficiale a lecturii rurale de mai târziu.

După cel de-al doilea război mondial, bibliotecile franceze au început să manifeste preocupări largi pentru lectura publică inspirându-se mai ales din rezultatele obținute de țările nordice și cele anglo-saxone.

În ultima vreme ritmul construcției în orașele Franței este din ce în ce mai intens, atrăgând după sine și aglomerarea de populație în marile centre. Ca o consecință, în cartierele mărginașe se nasc aceleași probleme ale lecturii publice ca în departamentele țării: cum să fie atrași cititorii, cum să li se însuflească dragostea de carte, cum să le fie organizată lectura? Bibliotecarii municipali, în dorința de a găsi soluții, au apelat la sistemul experimentat în departamente, constând în crearea unui centru de distribuție sau de împrumut deservit de bibliobuze care transportă cărțile în cartiere îndepărtate, jucând rolul unor anexe mobile ale bibliotecilor municipale.

Care au fost rezultatele concrete ale creării bibliotecilor pe roți se poate constata din câteva exemple prin care vom arăta foarte succint cum funcționează ele și vom prezenta unele date statistice mai interesante.

Bibliobuzul din Grenoble, înființat în anul 1956, cu o capacitate de 2 000—2 200 de volume, vizitează opt cartiere făcând câte o cursă pe săptămână în fiecare din ele. În cele cu populație mai densă timpul lui de staționare este de 5 ore, iar în suburbii între 1,30—3 ore, mai ales seara la ieșirea din uzine, el reprezentând un eveniment așteptat de muncitorii, care constituie aproximativ 17% din cititorii lui. În anul 1961 bibliobuzul a avut 1 200 de cititori care au împrumutat 53 150 de cărți.

Caracteristicile bibliocarului din Tours este că el transportă cărți pentru școlari, fiind o anexă a secției pentru tineret a bibliotecii municipale.

Are o capacitate de 3 400 de volume și o dată la trei săptămâni trece pe la școlile pe care le deservește, anunțând dinainte pe institutori. În anul 1961 bibliocarul avea 9 000 de cititori elevi și 325 de institutori. Primii au împrumutat 78 314 de volume, iar cealaltă 17 041 de volume.

Bibliobuzul din Saint Brieuc, datînd din anul 1959, a servit în anul 1961 un număr de 8 635 de volume de cărți pentru 312 cititori din care 235 copii și 77 adulți. Preponderența copiilor își poate avea explicația și în diferența cotizației anuale care este de 5 fr n pe an pentru adulți și de 1 fr n pentru copiii sub 14 ani. Bibliobuzul împrumută cite trei cărți pe termen de o lună, pentru întîrzieri plătîndu-se, de fiecare carte, o amendă de 0,20 fr n pe zi.

La Toulouse bibliobuzul a luat ființă în anul 1961. El are o capacitate de 2 800 de volume pe rafturi și 500 în lăzi de rezervă. El deservește 16 cartiere trecînd prin fiecare la două săptămîni o dată. Totalul orelor de staționare este de 23,30 pe săptămînă. Abonamentele se fac contra unei cotizații de 2,50 fr n pe an pentru adulți și gratuit pentru copiii sub 17 ani. În anul 1961/1962 a împrumutat 69 472 volume. (Populația orașului Toulouse se ridică la 330 000 de locuitori).

La prima vedere s-ar părea că bibliobuzele sînt o soluție ideală pentru problema lecturii publice. Chiar unii bibliotecari din Franța sînt de această părere, dovadă că s-a prevăzut inaugurarea și a altor bibliobuze. Nu se poate generaliza însă această opinie. Pierre Vaillant, bibliotecar municipal la Grenoble căutînd un corectiv actualiei forme de organizare a lecturii, propune „o descentralizare foarte largă a anexelor de împrumut, o permanentă înnoire a stocurilor de cărți de actualitate și o bună încadrare a bibliotecilor cu personal calificat care să sfătuiască și să ajute cititorul, la nevoie, aducînd lucrări din alte biblioteci“. O încercare de acest gen făcută la o anexă din Grenoble, spune el, a dat „rezultate mult mai încurajatoare decît acele obținute de bibliobuz și alte biblioteci din oraș“.

O bogată activitate consacrată dezvoltării gustului pentru citit duce și Confederația generală a operelor laice. Asociațiile componente ale Confederației, pe lîngă activitatea lor de orga-

nizare a coloniilor de vacanță, a taberelor de adolescenți, a turismului, a educației artistice și a teletelor, contribuie și la îndrumarea tinerei generații spre o lectură organizată. Astfel, printr-unle acțiuni, a organizat, prin Federația Senei, o expoziție de cărți adresată tineretului școlar începând cu cel din cursul primar pînă la cel din licee. Expoziția avea ca temă „Omul cucerește universul” și cuprindea materiale documentare, romane, povestiri, care tratau despre pămînt, apă, energie, cer și Cosmos.

Mai sînt și o seamă de case de cultură, de societăți particulare, de cluburi de tineret, în cadrul cărora se desfășoară o muncă mai mult sau mai puțin folositoare educației culturale a membrilor lor. Dacă însă bibliotecile de stat ar face publicitate pe lîngă aceste formațiuni, rezultatele ar fi, fără îndoială, pozitive, așa cum s-a dovedit și în cazul clubului Leo Lagrange frecventat de muncitori industriali care au fost atrași la Bibliothèque de Vienne. Un bun început au făcut și bibliotecile municipale din orașele Troyes, Villeurbane și Grenoble, care au organizat servicii de împrumut pentru uzinele din localitate.

Cadrelor

În Franța, există o problemă a cadrelor cu o calificare potrivită pentru fiecare din categoriile de bibliotecari. Grupăți în *Asociația bibliotecarilor francezi*, fondată în anul 1906, bibliotecarii provin din sectorul public sau cel particular. Cei din prima categorie sînt de Direcția bibliotecilor din Franța și formează un corp științific din care pot face parte arhiviștii paleografi sau cei cu diplomă superioară de bibliotecar. Subbibliotecarii sînt organizați și ei în *Corpul personalului tehnic*.

Din nevoia de a se asigura cadre științifice de stat pentru bibliotecile universitare, marile biblioteci generale și bibliotecile municipale, s-a recurs la soluția „cadrelor unice” înființându-se, în anul 1950, *Diploma superioară de bibliotecar* care atestă o calificare superioară față de vechea diplomă tehnică de bibliotecar. Aceasta oferea posesorilor ei și posibilități de avansare, corespunzătoare serviciilor calificate pe care le prestau. Avînd însă la bază tradiția vechei *École de chartes* care a pregătit ani la rînd bibliotecari cu profil savant, cu preocupări istorice, care manifestau mai puțin interes pen-

tru lectura publică, formația profesională a acestora plasa Franța, în privința serviciilor de informare, cu mult în urma străinătății.

În majoritatea bibliotecilor municipale de importanță mijlocie, situația era aceeași. Mulți bibliotecari nu puteau face față cerințelor profesionale. Pentru a remedia și situația acestor biblioteci, prin pregătirea de personal destinat lor, a fost înființat de Direcția bibliotecilor din Franța *Certificatul de aptitudini pentru funcția de bibliotecar*.

În general, ocuparea noilor posturi de bibliotecari sau trecerea de la un grad la altul se face pe bază de concursuri, care asigură o selecționare a cadrelor.

Totuși criza recrutării bibliotecarilor continuă atît pentru bibliotecile științifice, cit — mai ales — pentru bibliotecile municipale. Posesorii diplomelor superioare de bibliotecar și a certificatelor de aptitudini pentru funcția de bibliotecar, cum și membrii corpului subbibliotecarilor care au depășit vechimea de 5 ani, se pot prezenta la concursurile anuale pentru recrutarea diverselor categorii de bibliotecari. Dar, într-o dare de seamă a concursului anual ținut în decembrie 1963, se sublinia nivelul mediocru al concurenților, deși probele scrise și orale nu comportau subiecte specializate ci probleme generale de organizare, administrare și funcționare a bibliotecilor și o temă privind coordonarea activității bibliotecilor universitare și municipale din același oraș. Dacă se mai observă că la concurs s-au prezentat numai 17 din cei 35 de elevi care au obținut diploma superioară de bibliotecar în anul 1963, iar din aceștia au reușit numai 13, se poate înțelege prea bine de ce s-a pus în Franța atît de acut, problema reformei învățămîntului biblioteconomic.

Nivelul de pregătire tehnică a concurenților așa cum îl arată datele de mai sus, nu era suficient pentru a acoperi cerințele ivite prin sporirea bibliotecilor de învățămînt superior, cu sectoare din ce în ce mai specializate, și mai ales prin ritmul rapid de dezvoltare al informării științifice. Necesitatea selecționării a atras și nevoia elaborării unor proiecte de reformă a învățămîntului profesional care prevedeau crearea unei școli naționale de bibliotecari cu durata de școlarizare de doi ani după care elevii

urmează să servească statul timp de încă opt ani.

S-a prevăzut să se primească în școală, pe bază de concursuri anuale, posesorii unor licențe sau a unor titluri echivalente. Învățământul cuprinde, în primul an, pregătirea elevilor pînă la nivelul sarcinii de giranți ai bibliotecilor enciclopedice care nu depind de Direcția bibliotecilor din Franța, iar în al doilea an, specializarea lor, atestată prin *dip'oma superioară de bibliotecar-bibliograf*.

Cursurile de specializare pe care elevii le urmează la alegere, după absolvirea primului an și după un stagiu profesional de șase luni, se împart în două secții :

A. istoria cărții, muzeografie, paleografie, bibliografie specială.

B. 1. științe exacte ; 2. științe medicale ; 3. științe sociale (una din aceste trei ramuri la alegere).

Stagiul profesional de șase luni efectuat într-o bibliotecă mare, le dă posibilitatea elevilor să-și aleagă una din aceste specialități la absolvirea căreia vor dispune de o bună pregătire tehnică, putîndu-li-se astfel încredința fondurile specializate din bibliotecile științifice.

Crearea Școlii naționale superioare de bibliotecari a fost hotărîtă prin decretul din 12 iulie 1963, urmînd să-și deschidă cursurile în octombrie al aceluiași an. În felul acesta s-a găsit o soluție pentru problema recrutării cadrelor viitoare care să corespundă exigențelor dezvoltării actuale a bibliotecilor din Franța.

Livia BACÎRU

Termeni folosiți în documentare în limbile română, rusă, engleză, germană, franceză. București, 1964. 108 p. (Institutul de documentare tehnică).

Lucrarea, multiplicată la rotaprint, cuprinde, în lista principală alfabetică, aproape 300 de termeni împreună cu traducerea lor în cele patru limbi străine indicate, în special din domeniul mecanizării și automatizării documentării, în care terminologia română consacrată este încă redusă. Lista principală este urmată de liste auxiliare în care se redau, de asemenea în ordine alfabetică, termenii în cele patru limbi străine, cu trimiteri la numărul de ordine din lista principală. Utilă pentru documentaliști, bibliografi și bibliotecari, lucrarea va putea fi completată, în urma sugestiilor ce se vor face, astfel ca să devină un dicționar mai cuprinzător.

★

Probleme actuale în munca de documentare. Vol. III. București, 1964. 55 p. + 9 f. pl. (Institutul de documentare tehnică).

În vol. al III-lea din această serie, recent apărut (vol. I și II s-au tipărit tot în 1964), întîlnim articole care interesează deopotrivă atât pe documentaliști cît și pe bibliotecari. Astfel : în *Tezaurul, element de bază în indexarea coordonată*, de Georgeta Lăzărescu și Renato Verona, autorii subliniază necesitatea asigurării unui

limbaj unitar la aplicarea sistemului de indexare coordonată, prin folosirea unui lexic (g'osar) de cuvinte normalizate, denumit „tezaur” ; în *Folosirea revistelor de referate în munca de documentare*, de aceeași autori se dau indicații asupra felului cum trebuie făcută informarea cu ajutorul revistelor de referate și se face o scurtă prezentare a revistelor de referate din R.P.R. și a celor apărute în U.R.S.S., R. P. Chineză, R. D. Germană, Franța și U.S.A. Articolul e urmat de tabele în care sînt prezentate principalele reviste de referate în limbi de largă circulație internațională, grupate pe domenii de specialitate. Articolul *Clasificarea zecimală universală în industria textilă* de Anuță Koscinschi, pune problema creării unor indici de clasificare noi, spre a se putea exprima progresele tehnicii în acest important sector al industriei, iar articolul *Păstrarea microfilmelor*, rezumat după un articol din „Bulletin de l'UNESCO a l'Intention des Bibliothèques” (ian-febr. 1963), face o seamă de recomandări de care trebuie să se țină seama la conservarea și manipularea microfilmelor, pentru a se asigura folosirea lor pe o durată îndelungată. Cu diverse note și informații din munca de documentare de la noi și din străinătate, se încheie acest de-al treilea volum din seria *Probleme actuale în munca de documentare*.

G. B.

Panait Istrati

(1884 — 1935)

Anul acesta, la 16 aprilie, se împlinesc 30 de ani de la moartea lui Panait Istrati. Scriitor de valoare europeană, cu o operă tradusă în aproape 30 de limbi, el este unul din cele mai interesante și mai disputate „cazuri” din literatura noastră.

Născut la Brăila, la 10 august 1884, Panait Istrati era feciorul „nelegitim”, al țărăncii Joița Stoica Istrati, din Baldoinești. A debutat în literatură, la vârsta de 40 de ani, cu povestirea *Chira Chiralina*, fiind descoperit de Romain Rolland. Drumul străbătut de scriitorul român, până la această dată (anul 1924), este deosebit de agitat, presărat cu mari și singeroase privațiuni.

La 12 ani, abandonează școala și intră la stăpîn, ca să învețe o meserie și să-și câștige existența. Piine amară, agonisită cu prețul unei munci istovitoare, în nesfârșite peregrinări prin Europa, Egipt și Siria. Se instruieste, citind cu pasiune tot ce-i cădea în mină — literatură română și universală — for-

mîndu-și spiritul la școala marilor maeștri Jean Jacques Rousseau, Balzac, Zola, Dostoievski, Tolstoi și Victor Hugo. „De la primele cărți — spunea el — arta s-a mărturisit ochilor mei sub un aspect potrivit cu temperamentul meu și nădejiile unei lumi asuprite: era epică și slujea cauza dreptății”.

În perioada anilor 1907—1916, Panait Istrati participă la diverse acțiuni ale mișcării sindicale și colaborează cu regularitate la presa muncitorească. (Articole despre: lupta hamalilor brăileni împotriva vătăfilor, marea grevă a muncitorilor din Brăila — 1910). A fost secretarul sindicatului muncitorilor din portul Brăila.

În primăvara anului 1916, Panait Istrati pleacă iarăși din țară, ajungînd de astădată în Elveția. Fără lucru, acceptă orice i se oferă ca să poată trăi: hamal la instalatul stîlpilor de telegraf, muncitor într-o fabrică de obuze sau tractorist. Bolnav de tuberculoză, este internat într-un sanatoriu. Aici, prin intermediul unui prieten, citește pentru prima oară citeva din cărțile lui Romain Rolland, din ale căror pagini va sorbi „forța de rezistență împotriva amărăciunilor pe care le aduce viața, oricare ar fi omul... Opera lui Romain Rolland a fost pentru mine o revenire la viață, cînd eram mai desnădăjduit”. Necazurile și mizeria nu-i dau răgaz. Și-atunci, dezgustat de viața care nu mai avea nici un scop, fără prieteni, fără nici o afecțiune (în 1919, primise vestea morții mamei sale), își taie beregata cu un brici într-un parc din Nisa (1921). Scăpat de doctori de la o moarte sigură, Istrati se însănătoșește și revine la viața veche. Își câștigă existența ca fotograf ambulant. Îi scrie lui Romain Rolland, vorbindu-i despre aspirațiile și înfrîngerile sale. O corespondență valoroasă se încheagă și care are drept urmare că pînă la urmă — sub imboldul marelui scriitor — Panait Istrati începe să scrie direct în franțuzește. (Învățase această limbă singur, la sora sa în Elveția, cu dicționarul). Prima sa lucrare apare în anul 1924: este povestirea *Chira Chiralina* care-l face

cunoscut în toată lumea. „Cariera“ de scriitor a lui Panait Istrati a durat doar 10 ani. În această perioadă apar și celelalte scrieri ale sale, desfășoară o vie activitate publicistică în presa timpului. Se alătură luptei scriitorilor francezi împotriva fascismului. Prin condițiile sale biografice, prin firea sa, Panait Istrati era determinat să urască orinduirea burgheză. Însă la baza atitudinilor sale n-a stat concepția științifică despre lume a proletariatului. Evoluția lui politică și morală ulterioară e semănată de contradicții enorme, a căror analiză ar depăși cadrul unei scurte evocări despre opera lui literară. În anul 1930, se reîntoarce în țară. Grav bolnav de tuberculoză, stă un timp la Brăila, apoi la Mănăstirea Neamțului și la București, unde moare în primăvara lui 1935.

Panait Istrati și-a scris operele în limba franceză. Ele au apărut la Editura Rieder, în colecția „Prosateurs français contemporains“ și la alți 2—3 editori parizieni. În românește, și-a tradus singur: *Chira Chiralina*, *Moș Anghel*, *Codîn*, *Țața Minca*, *Biroul de plasare* și *Casa Thüringher*. A publicat de asemenea în „Adevărul literar și artistic“, unele din povestirile sale pe care le-a reunit în volumul *Trecut și viitor*.

Opera lui Panait Istrati se împarte în două cicluri: 1. *Povestirile lui Adrian Zografi* (*Chira Chiralina*, *Moș Anghel*, *Haiducii* și *Domnița din Snagov*); 2. *Viața lui Adrian Zografi* (*Codîn*, *Mihail*, *Neranțula*, *La stăpin*, *Biroul de plasare*, *Casa Thüringher* și *În lumea Mediteranei*).

Acestora se adaugă *Țața Minca*, *Pescuitorul de bureți*, *Ciulinii Bărăganului* (dedicat răscoalei țărănești din 1907) și *Familia Perlmutter*. Intenționa să continue *În lumea Mediteranei* cu încă alte 2 volume, romanul *Mama* a cărei figură centrală ar fi fost Joia Istrati, precum și noul ciclu *Operele postume ale lui Adrian Zografi*, alcătuit din 5—6 volume. Moartea prematură a curmat firul prodigioasei sale activități scriitoricești.

În majoritatea cărților sale, întâlnim același personaj principal, Adrian Zografi, — un alterego al scriitorului. „Arta lui Adrian al meu — spune

Istrati — va fi firea mea, setea mea după dreptate“.

Eroii lui Panait Istrati sînt oameni simpli, răzvrățiți, pătimiși, generoși și cinstiți care luptă din răspuseri cu prejudecățile și nedreptatea socială. Forța scrierilor sale rezidă în talentul său înăscut de povestitor, în bogata sa experiență de viață trăită cu generozitate. Romain Rolland îl socotea „un nou Gorki al Balcanilor“, iar Jean Richard Bloch declara că personajele istratiene „numai un Kipling și numai un Gorki le pot crea în vremea noastră“.

Deși este scrisă într-o limbă străină, opera lui Panait Istrati aparține literaturii noastre. În paginile ei, trăiesc și suferă oameni necăjiți din popor, care-și cîntă aleaul în balade sau doine, haiduci, împărțitori de dreptate. Panait Istrati a fost un îndrăgostit de frumusețea peisajului patriei: Dunărea cu salba ei de bălți, năvalnicul Siret, Bărăganul toamna cu sarabanda ciulinilor etc.

„Îl voi revendica pe Panait Istrati ca pe un frate al meu și fiu al acestui pămînt“ — spunea Mihail Sadoveanu. Camil Petrescu, G. Ibrăileanu, Pompiliu Constantinescu au socotit operele istratiene, ca făcînd parte din patrimoniul literaturii noastre. Personajele ei se înrudesc cu cele ale lui Sadoveanu. Prin talentul său de povestitor, Istrati se situează alături de Ion Creangă. În întregul ei, această operă este protestatară, demască „lumea veche“ și transmite mesajul încrederii în viitorul desrobirii omului din ghiarele exploataării.

În anii regimului nostru democrat-popular, s-a început valorificarea moștenirii literare lăsate de Panait Istrati. În anul 1957, au apărut volumele *Chira Chiralina și alte povestiri* (la Editura pentru literatură) și *Ciulinii Bărăganului* (la Editura tineretului). În 1962, Editura pentru literatură a tipărit un nou volum, cuprinzînd povestirile *Chira Chiralina*, *Moș Anghel* și *Ciulinii Bărăganului*.

Recent, a apărut monografia critică *Panait Istrati* de Al. Oprea, care este prima lucrare de sinteză și analiză a vieții și opereii scriitorului brăilean, de pe poziții științifice.

Alexandru TALEX

Emile Zola

(1840—1902)

Emile Zola s-a născut la Paris, la 2 aprilie 1840. Rămas orfan de tată la vârsta de 7 ani, a avut o copilărie și o tinerețe grea. Pentru a-și putea câștiga existența, s-a angajat ca slujbaş la Librăria Hachette. Aici și-a început cariera de scriitor, aici a făcut cunoștință cu artiștii, cu scriitorii și criticii literari ai vremii, printre care Sainte-Beuve și Taine.

În lumea literară a Parisului acelor vremi, Zola a venit cu idei originale, îndrăznețe. El dorea să ferească literatura de deformările romantismului și subiectivismului, urmărind să dea operei literare obiectivitatea și precizia științei, fapt care i-ar fi conferit mai mult prestigiu. În consecință, Zola s-a declarat scriitor naturalist, construindu-și o concepție filozofico-estetică, potrivit căreia romancierul trebuie să copieze fidel realitatea în opera sa.

Potrivit acestei concepții, Zola a proiectat un ciclu de 20 de romane, intitulat *Rougon-Macquart* și avînd subtitlul: „istorie naturală și socială a unei familii sub imperiul al doilea”.

Scriitorul n-a rămas indiferent față de realitățile sociale și, de multe ori, acestea se impun net concepțiilor sale naturaliste, contraziindu-le. Creația sa are un profund caracter social și este, într-o bună măsură, o critică virulentă la adresa societății burgheze.

Aspectele sociale surprinse de romancier în opera sa sînt multiple. În romanul intitulat *Pintecel Parisului* de pildă, este zugrăvită negustorimea mic-burgheză, egoistă și șovăielnică; în *Cucerirea orașului Plassans* este dezvăluită adevărata față a clerului iezuit, iar apoi, în volumul *Excelența sa Eugène Rougon*, sînt prezentate intrigile din cercurile politice, corupția acestor cercuri, pentru ca, în *Banii*, să fie aspru condamnată specula de bursă. Interesîndu-se tot mai mult de realitatea socială, Zola a cunoscut aspecte din viața și lupta claselor asuprite, pe care le-a reflectat în romanele sale. Scriitorul a surprins tablouri pline de autenticitate din viața și lupta minerilor (*Germinal*), a prezentat în imagini veridice setea de pămînt a țăranilor (*Pămîntul*), a denunțat pustiriile aduse de război (*Prăpădul*).

Deși n-a izbutit să aibă o viziune justă, științifică, asupra fenomenelor sociale, Emile Zola a fost toată viața un democrat. Atitudinea pe care a avut-o în „afacerea Dreyfus”, de sincer apărător al unui nedreptățit, este o dovadă a acestui fapt. Cea mai grăitoare dovadă o constituie însă, opera sa, care este, în cea mai mare parte a ei, o îndrăzneală luare de poziție față de tarele regimului burghez.

Scriitorul s-a stins din viață în plină activitate creatoare, la 29 septembrie 1902.

Aristofan

(450—385 î.e.n.)

Apărută spre sfârșitul „veacului de aur” al literaturii grecești vechi, opera lui Aristofan reprezintă momentul cel mai însemnat în dezvoltarea comediei antice. Gen literar cu rădăcini adânci în istoria poporului grec, comedia a ajuns prin Aristofan la forma cea mai desăvârșită a sa, cucerindu-și în teatrul antic, locul binemeritat alături de tragedie. Această dezvoltare a comediei a fost favorizată de faptul că epoca în care a trăit și a scris Aristofan (sfârșitul veacului al cincilea î.e.n. și începutul celui de-al patrulea), a fost pentru statul atenian, o perioadă de înflorire. Prosperitatea economică, realizată în cea mai mare parte pe seama muncii sclavilor, a fost generatoarea unui deosebit avânt al artei și culturii.

Aristofan s-a născut în jurul anului 450 înaintea erei noastre. Poetul a dobândit de timpuriu o cultură literară temeinică și a învățat să aprecieze creația populară.

A început să scrie foarte devreme și a lăsat patruzeci de comedii, dintre care nu s-au păstrat în întregime decât unsprezece. Acestea au fost reprezen-

tate între anii 425—388: *Aharnienii* (—425), *Cavalerii* (—424), *Norii* (—423), *Viespile* (—422), *Pacea* (421), *Păsările* (—414), *Lysistrata* (—411), *Femeile la sărbătoarea Demetrei* (—411), *Broaștele* (—405), *Adunarea femeilor* (—392) și *Plutos* (—388).

Opera lui Aristofan oglindește aspectele caracteristice ale societății ateniene din acel timp: moravurile obștești, activitatea politică, arta, literatura, sistemul de educație. Comediile lui sînt critici ascuțite la adresa neajunsurilor existente în societate, cuprind un protest hotărît împotriva abuzurilor și nedreptății.

Cea mai frumoasă dintre creațiile lui Aristofan este comedia *Păsările* în care, sub forma alegoriei, autorul realizează o critică aspră la adresa societății din timpul său. Totodată, piesa conține pagini remarcabile în care poetul cîntă dragostea, frumusețile naturii. O piesă plină de optimism, menită să trezească oamenii încrederea în viață, năzuința spre mai bine, este *Pacea*. Această comedie este, de fapt, o caldă pledoarie pentru pace, pentru înțelegerea între oameni.

Cu privire la sistemul de educație al timpului, Aristofan își exprimă părerile spirituale în *Norii*. Poetul satirizează în această comedie excesele și formalismul învățaturii predate de sofisti și atrage atenția asupra urmărilor negative ale unei educații de acest fel. Idei interesante sînt expuse și în comedia *Broaștele*, în care autorul face aprecieri îndrăznețe în legătură cu fenomenul literar al vremii.

Valoarea excepțională a creației lui Aristofan este generată de democratismul concepțiilor sale, de profînda cunoaștere, de către poet, a realităților vremii sale și de bogata sa cultură. Acestea au determinat varietatea tematică a pieselor sale, tratarea plină de curaj a unor probleme de actualitate, îndrăzneala limbajului.

Aristofan a murit, probabil, în anul 385 î.e.n. După trecerea a două milenii și mai bine de cînd a fost scrisă, opera sa își păstrează, nealterată, tinerețea.

Alphonse Daudet

(1840 — 1897)

Rareori portretul unui scriitor a concentrat mai fidel în detaliile lui fizionomice trăsături ce se răsfrâng deplin și asupra operei. Dar e deajuns să privești fotografiile lui Daudet, care ni-l înfățișează ca pe o figură visătoare și blindă, cu linii ușor oboșite de încordare, pentru a sesiza în vâpaia ochilor și în răzvrătirea firavei bărbuțe de magician dualitatea ce îi caracterizează literatura: speranță și deziluzie, încredere și scepticism, dușoșie și vehemență.

S-a născut la Nîmes, în 13 mai 1840 într-o familie înstărită dar repede minată de transformările pe care le suferă sub presiunea dezvoltării capitaliste, vechea industrie manufacturieră. De timpuriu lipsurile materiale îi întunecă tihna copilăriei. Mai târziu, evocând acești ani, Daudet va zugrăvi amestecul de încântare dar și de neliniște resimțit ori de câte ori peste bucuriile senine ale vârstei se vor abate necruțător grijile existenței. După romanul *Piciul* (1868) consacrat acestei teme, Daudet va aborda problematica realistă, lăsînd în urmă scurta etapă romantică ilustrată de *Scrisorile din moara mea* (1866).

Dar ca și în povestirile publicate sub titlul de mai sus în romanele sale de maturitate, Daudet n-are în caracterizări violența realismului balzacian și nici profunzimea severă a analizei flaubertiene. El este un observator plin de fantezie și tandrețe care fie

că își povestește viața amestecînd detaliul fabulos cu cel biografic (*Jack*, 1876), fie un judecător ironic (dar cu indulgență în exercitarea sarcasmului demascator) în *Nemuritorul*, *Nababul* și *Evanghelistul*, cele trei romane de căpetenie ale literaturii sale. Nesiguranța materială în care și-a consumat tinerețea, zbuciumul sufletesc ce l-a împovărat nu o dată — datorită evenimentelor epocii (războiul franco-german din 1871, Comuna etc.) au șubrezit o sănătate și așa destul de fragilă.

Totuși Daudet nu dezarmează. Risul lui printre lacrimi răzbate din paginile închinatelor isprăvilor năstrușnice ale pitorescului *Tartarin* și înseninează cu accentul lui tonic pagini răzlețe din *Sapho* (1884) și *Numa Ronnostân* inspirate de studii moravurilor și năravurilor burheze.

Harnic, preocupat de viața celor umili pe care a descris-o cu un viu adevăr în atîtea din cărțile sale, Daudet nu s-a ferit să dezvăluie scăderile lumii în care trăia și mai ales decăderea morală a celor care trăiau pe spinarea poporului. Optimismul său izvorăște din prețuirea virtuților acestuia. Scepticismul dă impresia că poporul nu va fi în stare să se scuture de servituți. Din această alternanță de stări de spirit scrisul lui Daudet a dobîndit o culoare aparte, amestec de suavitate și iritare, de întristare și jovialitate. Aspectul acesta al creației l-a apropiat de Dickens, cu care a fost comparat nu o dată. În realitate, Daudet e un scriitor tipic meridional ca temperament și unul francez, în linia tradiției marilor naratori. Grijă sa fundamentală, cum a și mărturisit-o, este autenticitatea, adevărul despre realitate. Această grijă s-a însoțit de o dispoziție spre îngroșare, prin verva sa succulentă, a trăsăturilor eroilor cu scopul obținerii unui relief cît mai expresiv al conduitei și reacțiilor acestora. De aici și explicația interesului cu care parcurgem lucrările sale, pline de suflu poetic și captivante prin sinceritatea emoției.

Alphonse Daudet a murit în 1897 după ce prin activitatea sa susținută ca prozator și dramaturg (drama sa *Arleziانا* i-a oferit lui Bizet un admirabil libret), a îmbogățit patrimoniul literar francez ca și cel al artei realismului critic cu contribuții valoroase.

H. ZALIS

POPESCU, PAUL D. *Istoria Regiunii Ploiești*. Bibliografie de recomandare (1944—1964). Ploiești, 1964. 64 p. (Biblioteca centrală regională Ploiești).

Bibliografia întocmită de P. D. Popescu editată de Biblioteca regională Ploiești cuprinde 257 titluri de lucrări (volume de documente, cărți, studii și articole) referitoare la istoricul Regiunii Ploiești, din cele mai vechi timpuri pînă la insurecția armată de la 23 August 1944.

Așa cum se arată în cuvîntul introductiv, lucrarea bibliografică prezentată aici este destinată bibliotecarilor, conferențiarilor care se ocupă în expunerile lor de Regiunea Ploiești, cercetătorilor istoriei regiunii și profesorilor de istorie din regiune.

Autorul a împărțit materialul bibliografic în 5 capitole: cap. I: Comuna primitivă; cap. II: Orînduirea sclavagistă; cap. III: Orînduirea feudală; cap. IV: Orînduirea capitalistă; cap. V: Alte lucrări. La sfîrșit ni se dă și un indice cu numele autorilor lucrărilor prezentate în bibliografie. Semnalăm împărțirea în subdiviziuni — tot după criteriul cronologic — a capitolelor III și IV.

Bibliografia alcătuită de P. D. Popescu este o bibliografie adnotată. Fiecare titlu prezentat, în afară de elementele bibliografice, cuprinde informațiile și datele mai importante referitoare la istoricul regiunii, fapt care dovedește că autorul a depus o activitate laborioasă pentru întocmirea acestei lucrări.

La baza elaborării bibliografiei a stat, așa cum o indică autorul în introducerea, fondul de publicații al Bibliotecii regionale din Ploiești. Se mai arată că au fost consultate toate lucrările de istorie și arheologie apărute sub egida Editurii Academiei R.P.R., a Editurii științifice, a Editurii Militare, precum și materialele publicate de reviste de specialitate, ca: *Studii*, *Analele Institutului de Istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.M.R.*, *Revista arhivelor*, *Romano-slavica*, *Studii și cercetări de istorie veche*, *Studii și cercetări de istorie medie*.

În introducerea nu se mai spune că bibliografia „înregistrează majoritatea materialelor apărute de la 23 August 1944 și pînă la 23 August 1964, referitoare la istoricul Regiunii Ploiești...”. Consultînd însă datele de apariție a lucrărilor publicate în 1948, toate celelalte au ca dată de apariție ani de după 1950. Credem deci că era mai potrivit ca delimitarea cronologică a bibliografiei să fi fost făcută între 1948 și 1964.

Remarcăm apoi că din bibliografie lipsește vasta lucrare a profesorului Virgil Vătășianu, *Istoria artei feudale în țările române*, vol. I (Arta în perioada de dezvoltare a feudalismului). Lucrarea a fost editată în 1959 de Academia R.P.R. și cuprinde analize amănunțite ale monumentelor de artă din Regiunea Ploiești. De asemenea lipsește și studiul lui Dan Berindei, *Frământările grînicerilor și dorobanților în jurul taberei de la Florești (1859)*, *Studii*, 10, nr. 3 (mart.), 1957, p. 113—133, în care sînt referințe despre tabăra organizată la Florești (Prahova) pentru armatele celor două principate.

În privința lucrărilor care tratează mai multe perioade, cum ar fi de exemplu volumele tratatului de Istoria României, credem că ar fi fost mai bine ca descrierile bibliografice ale acestor lucrări să fi format un capitol aparte de generalități, inserat la începutul bibliografiei.

Studiul lui N. N. Constantinescu, *Din istoricul formării și dezvoltării clasei muncitoare în România*, apărut în două numere succesive ale revistei *Analele institutului de istorie a partidului de pe lîngă C.C. al P.M.R.*, putea fi consemnat într-o singură descriere, dat fiind că este vorba de una și aceeași lucrare.

Cu aceste scurte observații, considerăm că bibliografia istorică a Regiunii Ploiești alcătuită de P. D. Popescu va fi de un real folos pentru toți cei care vor să studieze în mod mai aprofundat istoria regiunii, pe baza lucrărilor de istoriografie marxistă apărute în anii 1948—1964.

S. COLUMBEANU

Ein Wegbereiter sozialistischer bibliotheksarbeit. Erich Schröter zum 70. Geburtstag. Berlin, 1964. 179 p. + 1 f. portr. (Zentralinstitut für Bibliothekswesen).

În dezvoltarea biblioteconomiei germane socialiste, Erich Schröter a avut un rol deosebit. Despre activitatea lui ca om, cetățean și bibliotecar, a comunicat date interesante în interviul acordat lui Gotthard Rückl. Născut dintr-o familie de muncitori stabilită din anul 1908 la Berlin, Erich Schröter a cunoscut încă din anii copilăriei viața grea a poporului. Aceasta i-a grăbit maturizarea și l-a determinat ca, pe lângă studiile tehnice, să se ocupe în mod activ și de cunoașterea fenomenelor sociale. Atras din ce în ce mai mult de problemele educației, a urmat între anii 1926—1929 un curs de bibliotecari la Leipzig. Și-a îmbogățit apoi cunoștințele de specialitate și experiența în Biblioteca orașenească Berlin-Neuköln, unde a lucrat între anii 1929—1933. Aici a desfășurat o activitate deosebit de rodnică printre cititorii proveniți din pătura muncitorească a orașului. Închis de naziști în 1936 din cauza activității sale sociale și politice, Erich Schröter și-a reluat activitatea după 1945.

Împreună cu o parte din vechii prieteni și cu ajutorul unor tineri entuziaști pe care i-a inițiat în munca de bibliotecă, a contribuit, în condiții neînchipuit de grele, la reorganizarea bibliotecilor și la formarea noilor cadre de bibliotecari, după război. Din acest modest început s-a dezvoltat *Berliner Büchereischule* și mai târziu cursurile de bibliotecari pe întreaga țară, organizate de *Zentralinstitut für Bibliothekswesen*.

În 1946, Erich Schröter a colaborat la editarea și redactarea revistei *Der Volksbibliothekar*, care era în acea perioadă organul cel mai important de îndrumare a muncii bibliotecilor reorganizate pe baze democratice, chemate să contribuie la reeducarea poporului și la înflorirea culturii noi, socialiste. Din anul 1951 până în 1963, anul pensionării sale, Erich Schröter și-a continuat activitatea la *Zentralinstitut für Bibliothekswesen*; sprijinindu-se pe vasta sa experiență, el a desfășurat aici o activitate multilaterală, contribuind la dezvoltarea institutului și la soluționarea numeroaselor probleme-cheie din acești ani.

Colaboratorii volumului omagial, printre care întâlnim personalități de frunte din viața bibliotecologică a Republicii Democratice Germane, ca prof. Horst Kunze, Gotthard Rückl, Wolfgang Schumann, J. Waligora-Rittinghaus, Fritz Kunz, Hans Boden, Werner Dux, Peter Günnel și alții, accentuează în articolele lor meritele și activitatea neobosită a lui Erich Schröter, ajutorul primit din partea acestuia și realizările obținute în munca lor prin punerea în practică a sfaturilor și direcțiilor sale. Din articolele lor reiese abnegația, pricepera și competența de care a dat dovadă Erich Schröter în cei peste 40 de ani de rodnică activitate în coordonarea și organizarea bibliotecilor germane, prin sistematizarea și coordonarea lucrărilor, prin educarea cadrelor de înaltă calificare, prin integrarea activă a bibliotecarilor în munca de educare și de formare a omului în societatea socialistă.

În afară de scrierile consacrate aducerilor aminte semnate de Gotthard Rückl (*De vorbă cu Erich Schröter*), Horst Kunze (*Prima întâlnire cu Erich Schröter*) sau Bodo Reblin (*Concepția antifascistă, democrată, în revista „Der Volksbibliothekar“*) volumul de față cuprinde și un mănunchi de articole, care prezintă activitatea multilaterală și realizările obținute în sectorul muncii cu cartea în anii puterii populare în R. D. Germană. Scrierile acestea dezvăluie cititorului dornic de a-și îmbogăți cunoștințele, aspecte din experiența câștigată într-o țară prietenă, însuși istoricul creșterii și dezvoltării bibliotecilor din R.D.G.

În acești ani de muncă rodnică, s-a intensificat raționalizarea muncii de bibliotecă, s-au consolidat și s-au aplicat în practică metode noi, științifice, de lucru. Astfel, a fost adoptată fișa de catalog tipărită în mod centralizat, în scopul creării unui sistem de cataloage unitare în bibliotecile publice (v. Lisgreth Schwarz: *Zur Bedeutung den zentralen Herausgabe annotierter Zetteldrucke für allegemeinbildende Bibliotheken*). A fost rezolvată problema reglementării împrumuturilor prin simplificarea formelor de înregistrare (v. Günter Kretschmar: *Erfahrungen bei den Entwicklung der buchungslosen Ausleihkontrolle*; Erhard Selbmann: *Zum Entwurf der neuen Leihverkehrsordnung*). Încă din anul 1950, s-au pus bazele dezvoltării planificate a acti-

vității bibliotecilor, chemate să-și exercite în mod desfășurat funcția socială în noua societate.

Este interesant de urmărit felul în care s-a simplificat în decursul anilor în Republica Democrată Germană, statistica de bibliotecă, aceasta oglindind o serie de factori social-economici și culturali caracteristici fazelor de dezvoltare prin care a trecut țara (v. Johanna Waligora-Rittinghaus: *Gesichtspunkte für die Gliederung der Leserschaft*). O problemă interesantă din activitatea bibliotecarilor germani este și aceea a organizării unui tip experimental de bibliotecă în cadrul căreia se pune în practică în mod provizoriu orice nouă metodă de lucru, pentru a se vedea eficiența și calitatea rezultatelor obținute înainte de a fi adoptată în sistemul general de lucru (v. Fritz Kunz: *Modell und Experiment in der Bibliotheksarbeit*; Irmgard Lange: *Zwei Jahre neue Stadtbibliothek Dessau*). În volum sînt prezentate și metodele organizatorice și practice folosite în administrarea fondului de cărți la raftul liber (v. Hans Boden: *Über die Verwaltung des Buchbestandes in Freihandbibliotheken*; Ilse Schumann: *Zur Unterbringung und Ausstattung von Freihandbibliotheken*).

În ceea ce privește reconstrucția și lărgirea rețelei de biblioteci în orașe, sate și uzine, în R.D.G. s-a realizat o colaborare susținută între bibliotecari, arhitecți și proiectanți pentru construcția, dotarea și mobilarea bibliotecilor pe baze moderne (v. Peter Günzel: *Bibliothekar und Architekt*; Katharina Bamberger: *Die Bibliothek im schönen sozialistischen Dorf*). După numeroase cercetări, în R.D.G. s-a introdus sistemul planificat în construcția de biblioteci, astfel încît proiectarea și mobilarea noilor biblioteci se face azi în mod centralizat.

Volumul omagial dedicat neobositului îndrumător și organizator al bibliotecilor, Erich Schröter, la împlinirea a 70 de ani de viață, constituie un prilej de a cunoaște activitatea acestui bibliotecar de frunte și totodată de a afla date interesante în legătură cu experiența acumulată în toate sectoarele biblioteconomiei de către bibliotecarii din Republica Democrată Germană.

Dorothea SASU-ȚIMERMAN

Ediția anastatică* în plină dezvoltare la Torino.

Proprietar al „Dughenei lui Erasmus“ (Bottaga d'Erasmus) la început un deosebit de bogat anticariat, dr. Angelo Berrera și-a dobîndit de citva timp un merit față de cultură în general și de cea piemonteză în special, republicînd, în ediții anastatice, cărți vechi adesea de negăsit nici în biblioteci publice, sau chiar mai recente, dar care nu se mai găsesc în comerț. Ne aflăm în momentul de față în prezența unui substanțial catalog cu 100 de titluri.

Printre operele repuse astfel în mîinile cercetătorilor, merită amintite, printre cele mai importante, *Bibliotheca Hispana vetus* și *Bibliotheca Hispana nova* în ediția de la Madrid din 1788, foarte cunoscut catalog explicativ, al tuturor operelor scrise despre Spania și a aceluia scrise în Spania începînd cu epoca lui Augustus și pînă în 1684, sursă inepuizabilă și de neînlocuit a datelor bibliografice, pentru acel care dorește să cunoască ce s-a scris despre Spania și în Spania în epoca amintită. Dar mai trebuie adăugate, — și citez oarecum la întîmplare — *Dramaturgia* lui Leon Allacius, elenist și bibliotecar al Vaticanului în secolul XVI, *Tractatus de fluminibus* a lui Bartolo din Sasoferrato (1314—1357), *Universalis Philosophia* de Campanella, *Carmina medii aevi* în cele două culegeri ale lui Berna și Novati, *In codicem com-*

* **Reproducere anastatică** este un nou procedeu al tehnicii poligrafice. El constă în reproducerea originalului (o ediție mai veche) pe cale chimică, prin aplicarea paginii pe platră (litografie) sau pe placă bimetalică (cositor + aramă). Reproducerea anastatică este mai potrivită pentru reeditarea cărților cu gravuri și mai puțin pentru reeditarea celor cu text (în care domină zățul), pentru că se pierde mult din valorile plastice ale literelor. Reproducerea anastatică are dezavantajul că exemplarul original căruia i s-a aplicat acțiunea chimică este deteriorat 30—40%. De aceea se folosește la reeditarea cărților din care se mai găsesc exemplare, nu și a manuscriselor care rămîn unice. Reproducerea anastatică este ieftină; de pildă, exemplarul original al cărții *Théâtre des états de son altesse royale le duc de Savoie*, 3 vol. Haga, 1700 costă azi 2.000.000 lire, în timp ce reproducerea anastatică a cărții costă numai 115.000 lire (Théâtre, în evul mediu înseamnă și privilegiate, vedere generală). Reeditările anastatice sînt practice, pentru că pînă în mina cititorilor cărți care nu se găsesc în comerț și asigură conservarea exemplarelor originale din bibliotecă. (D.S.)

mentaria, aparținând prietenului lui Dante Alighieri și inițiatorului „Dulcelui Stil Nou“, Cino da Pistoia, *Scriptores Ordinis Praedicatorum* de Que-
tif-Echard, *Opera omnia* a lui Marsilio Ficino, Lorenzo Valla și Poggio Bracciolini, aceasta ultimă — în trei volume. De asemenea, *Epistolarul* lui Gian Battista Guarino veronezul (1538—1612), celebrul *Dialogus de potestate papal et imperatoria* a lui William de Occam, culegerea de *Papirusuri greco-egiptene* întocmită de Vitelli și Comparetti, *Arbor vitae crucifixae Jesu Christi* aparținând celebrului călugăr franciscan Ubertino da Casale, *Wulphilae codices ambroicani rescripta*. Enumerarea ar putea fi continuată cu reeditările anastatice ale periodicelor de filologie, de lingvistică generală și paleografie care pot fi găsite acum numai în bibliotecile publice.

Dar, după cum am amintit mai sus, Angelo Barrera, îndrăgostit de Piemontul său, a reeditat opere vechi sau mai recente — dar și acestea de negăsit, — care-i atestă dragostea nemărginită pentru ținutul său: de la *Marele dicționar piemontez-italian* a lui Vittorio di Sant'Albino, la *Plimbări prin Canavese* de Antonio Bertolotti, la drama sacră a secolului XVI *Il Gelindo*, studiată cu afecțiune de către cunoscutul filolog al Universității din Torino Adolfo Renier în primii ani ai acestui secol, la *Istoria orașului Torino* a lui Luigi Cibraris, la *Dicționarul tipografilor... în Statele Sarde* a lui Giovanni Vernazza, în parte încă inedit, la monumentalul *Théâtre des Etats de Son Altesse Royale le Duc de Savoye* reproducere a ediției din Haga de la 1700, totul stă dovadă, împreună cu dragostea pentru ținutul natal, intuiția și bunul gust al eruditului (generator) de opere, că acestea toate mai au și astăzi o valoare umană în istoria civilizației.

MARIO RUFFINI

Profesor de limbă și literatură română la Universitatea din Torino

Fișier

Limbă și literatură. Vol. VIII. Buc., Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R., 1964. 548 p.

Recent a apărut volumul 8 al culegerii *Limbă și literatură* editată de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. cu un sumar bogat și care, în bună măsură, interesează și pe lucrătorii din bibliotecă. La rubricile „Teoria critică și istorie literară“, „Limbă“, „Folclor“ etc. sumarul cuprinde materiale interesante, multe datorate unor specialiști de înalt nivel, academicieni și cadre didactice din învățământul superior; *Filologie și estetică* de regretatul acad. Tudor Vianu, *Cugetare în poezie* de acad. M. Beniuc, *Rectificări și contrarectificări la edițiile poeziilor lui Eminescu* de acad. P. Panaiteșcu Perpessicium, *Filologie și lingvistică* de acad. Al. Graur, *Din tipologia lui Caragiale: Rică Venturiano* de Șerban Cioculescu, membru corespondent al Academiei R.P.R. etc.

Cîteva din materialele publicate, cum aminteam, au o contingență directă cu preocupările de bibliotecă. Astfel, conf. univ. Emil Boldan semnează un articol intitulat *Costache Negri — epistolierul* (p. 213—245), material amplu și documentat care valorifică și pune în lumină o serie de date necunoscute privitoare la activitatea acestui scriitor modest, însă cu o mare influență asupra prietenilor săi pașoptiști. Articolul este scris, în cea mai mare parte a sa, pe baza scrisorilor inedite ale lui Costache Negri care se află la Biblioteca Centrală de Stat. De asemenea, pe baza documentelor de arhivă inedite sînt scrise articolele *Noi mărturii despre Anton Pann la Rimnicul-Vilcea* de Tr. Cantemir și Sergiu Curechianu (p. 247—258), *Eminescu și Botoșanii* de N. V. Bălan (p. 101—140), *Un capitol eminescian de istorie literară: Veronica Micle* de G. G. Ursu (p. 69—100) etc.

O altă inițiativă care merită să fie menționată este publicarea de bibliografii pe autor; în culegere se publică o astfel de bibliografie a lui Budai-Deleanu, scrisă de Grațian Jucan (p. 501—510). Deși, așa cum o arată greșelile de concepție, — lucrarea nu este scrisă de un bibliograf, — ea își justifică publicarea printr-o documentare foarte bogată, fiind totuși un instru-

ment de lucru de mare utilitate. Pot fi criticate în această bibliografie atât includerea pasajelor respective din manuale didactice (manualele lui Ne-dioglu, Loghin, Boroianu etc.) lucru îndeobște evitat de bibliografiile științifice, cât și sistemul de organizare propriu-zis al bibliografiei, care e cel cronologic urmărit pînă la... zi; adică titlurile citate sînt aranjate nu numai pe ani, dar și pe luni și chiar zile! Pe de o parte acest lucru îngreuiază folosirea bibliografiei (la o astfel de bibliografie redusă, cu doar 158 de titluri, cel mai indicat criteriu credem că era cel alfabetic), iar pe de alta dă loc la inversiuni neadmise și nejustificate: pe ce criterii este inserat un volum înaintea altuia apărut în același an, cînd nici ordinea alfabetică nu este respectată? (vezi nr. 86 și 87).

Culegerea publică sub rubrica „Texte și documente“ și un poem inedit al lui Camil Petrescu, *Papuciada*, însoțit de comentariile cam simpliste și prea voluminoase ale lui Al. Bojin. În ansamblul său însă, acest volum al culegerii *Limbă și literatură* prezintă o contribuție la studiile de literatură și limbă română.

Mircea Anghelescu

Proza umoristică română. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 2 vol. Vol. I. 568 p.; Vol. II 539 p.

Antologie a prozei umoristice românești, lucrarea prezintă cele mai expresive pagini ale acestui gen, începînd cu proza satirică populară — rod al genului român — și încheind cu cea contemporană, creație a scriitorilor de după eliberare.

Silvian Iosifescu a selectat un vast material umoristic, reținînd doar o parte din acest gen, cu o circulație atât de largă. El a avut grijă să ofere paginile cele mai semnificative în care sînt creionate cu vervă personaje reprezentative ale epocii.

După o scurtă întîlnire cu *Boierul și Păcală*, care deschide ciclul de lecturi din antologia populară, volumul I, cuprinde selecțiuni umoristice din 35 de autori printre care: Ion Neculce, Dimitrie Cantemir, H. Rădulescu, Gr. Alexandrescu, Costache Negruzzi, Alecu Russo, Vasile Alecsandri, Al. Odobescu, Mihai Eminescu, Ion Creangă, Ion Luca Caragiale, Anton Bacalbașa, Al. Brătescu-Voinești, Al. Cazanban etc.

Amploarea satirei și vitalitatea tipurilor desemnează locul excepțional al lui I. L. Caragiale. Prezent în acest volum cu *Justiție, Telegramme, Proces verbal, Triumful talentului, Căldură mare, O cronică 62 crăciun* ș. a. marele nostru scriitor creionează cu o măiestrie inegalabilă tipuri peștrițe de politicieni, de impostori ai gazetăriei și școlii, birocrati și ignoranți, falsul patriotism. Ion Creangă, cu *Moș Nichifor Coțcariul, Popa Duhu, Amintiri* (fragmente), ține să facă încă o dată dovada talentului său de povestitor, capacitatea de a păstra esența folclorului, replăsmuite de un mare artist.

Umorul investighează cele mai diverse domenii de activitate: Academia română cu exagerările sale latiniste (Al. Odobescu *Prandiulu Academicu*), armata burgheză cu incultura și brutalitatea ofițerilor și umilința soldaților (Anton Bacalbașa — *Moș Teacă*), prea cuvioșii călugări cu obiceiurile muritorilor de rînd (C. Hogaș — *Păzintele Ghermănuță*).

Volumul al II-lea conține lecturi umoristice din 31 de autori dintre care enumerăm pe Mihail Sadoveanu, Tudor Argezei, N. D. Cocca, Gheorghe Brătescu, G. Călinescu, Geo Bogza, Eugen Barbu, Nicuță Tănase, ș.a.

Remarcînd pamfletul arghezian, cititorul descoperă cu plăcere selectarea în volumul al II-lea a unor lecturi umoristice create de tineri prozatori formați în anii puterii populare, care surprind aspecte cotidiene ale zilelor noastre.

Prin varietatea tematică a lecturilor selectate, prin bogăția de idei și puternica satiră socială, prin umorul reconfortant schițele sau povestirile, momentele sau diversele fragmente umoristice, dovedesc cu prisosință marele succes de care s-a bucurat acest gen de-a lungul anilor.

Înțelegerea lecturilor prezentate este înlesnită de inspirata idee a lui Silvian Iosifescu care, pe lângă studiul introductiv, prezintă separat pe fiecare autor, înaintea operei sale.

G. Rus

ANGHEL, PAUL. *Arpegii la Siret — Itinerar moldav*. Buc., Editura tineretului, 1965. 203 p. („Patria noastră”).

O carte despre Moldova este de la sine o invitație la lectură, cu atât mai mult cînd subtitlul ei atrage atenția că este vorba de însemnări de

călătorie. Imaginea acestei bucăți de pământ românesc este dragă fiecăruia prin parfumul valorii trecutului pe care o degajă, parfum asociat avântului contemporan al Moldovei.

Cartea lui Paul Anghel nu este însă o obișnuită însemnare de călătorie. Autorul — moldovean el însuși — simte într-un mod propriu lucrurile descrise. Departe de didacticismul obișnuitelor însemnări de călătorie cu vădite tendințe instructive, *Arpegii la Siret* este o imagine trepidantă și colorată a unei „Moldove in mers”, a unei Moldove care îmbrățișând tradițiile ei glorioase înscrie azi pe harta patriei strălucitoare izbinzi ale omului contemporan.

Cititorul se află în fața unui volum uriaș de date, fapte, peisaje, eforturi de muncă, făgășe de istorie, rînduite alături fără o cronologie severă și alăturate prin semnificații, prin simboluri.

Prin dinamica desfășurării capitolelor narațiunea se impune vie și captivantă de-a lungul paginilor presărate ici colo cu planșe de fotografii și încheiate cu câteva frumoase planșe în culori, toate inteligent comentate de autor.

Pornind din nord, de sub obține și cîmpulunguri, din tihnitul peisaj în care munții se înfrățesc treptat cu pădurea, colinele, cîmpiile în îmbrățișarea săltată a apelor, firul povestirii se deapănă de aici din miezul de glorie trecute ale Moldovei: Cetatea Sucevei. Reinviată astăzi din patriarhalismul uitat al regimurilor burgheze, cetatea de scaun a lui Ștefan Vodă renaște către o glorie nouă.

Firul se deapănă peste podgoriile secular celebre ale Moldovei, peste Cotnarul unde coastele dealurilor strîng în boabe de strugure lumina soarelui, dulceața pămîntului, șoapta codrilor și șipotul apelor limpezi. Urmează apoi bijuteriile arhitecturii medievale, Vornonețul, Arbora, Dragomina, Putna, Trei-Ierarhi, toate mărturiile ale geniului popular și cu atât mai prețioase.

Vin la rînd Iași cu peisajul lor nou, sediul atîtor minți luminoase din trecutul nostru literar, înălțînd lîngă izul aducerilor aminte zidurile noului mare centru industrial și cultural.

Romanul înscrie și el o epopee nouă ca și Bistrița cea tumultuoasă cu salba ei de lumină înșirată de la Bicaz pînă la Bacău în 12 hidrocentrale.

Portretul cetăților chimiei moldovene, Borzești, Săvinești, Onești, Pia-

tra Neamț este proiectat pe fundalul peisajului geografic și istoric al locurilor. Bacăul răsare într-o lumină rotundă de înfățișare contemporană. Galații cu marile lui obiective industriale de prestigiu, încoronează parcă mersul înainte al Moldovei.

Un popas de reculegere la Mărășești, lîngă mausoleul eroilor, aduce iarăși în minte făgășe frămîntate de istorie.

De-a lungul acestui fir, de fapt o fină țesătură de borangic ramificată și împletită, autorul înalță motive de epopee; într-un ton modern, apropiat, ca o confesiune a propriilor gînduri, care însă seamănă toate a închinare. Și peste tot omul acestor locuri — perpetuat din istorie pînă în contemporaneitate — este prezent în desfășurarea paginilor ca o mărturie vie, ca o dovadă a mersului înainte; căci mersul, oamenilor se datorește, și vremurile vorbesc despre ei.

Dorin Iancu

SEMPRUN, JORGE. *Marea călătorie*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1964. 220 p.

Universul de groază și coșmar al lagărelor de concentrare naziste numără tulburătoare mărturi. Jorge Semprun nu și-a propus să adauge un document care să întregască peisajul halucinant al ororilor fasciste. El a parcurs, de-a lungul „marii sale călătorii” itinerarul dramatic al suferinței și cruzimii, a respirat fumul înecăcios al crematoriilor, a asistat la tragedia sfișietoare a celor care — asemeni însoțitorului său, flăcăul din Semur en Auxois — erau pecetluiți cu însemnul morții, înainte ca fluxul vieții să-i fi părăsit.

Scriitorul pe care în 1963 premiul internațional „Formentor” l-a consacrat — ne-a oferit o confesiune de o copleșitoare sinceritate, trăsînd trăirilor sale relevatoare contururi și proporții care se detașează din ghemul amintirilor. Faptele, impresiile s-au decantat după legea propriei, chemîndu-se și înălțîndu-se într-un mod care sfi-dează cronologia strictă. Filtrul lucidității autorului le-a subordonat ideii, subliniindu-le fără ostentație esența. Sensibilitatea sa a transmis fabulației o nuanțare discretă, plină de căldură, și în același timp, vehemența unui rechizitoriu străin de retorismul sterp.

Temperament și conștiință de luptător, Semprun a recepționat totul cu

acuitatea finăruului silit să schimbe, cu o uluitoare rapiditate, cărțile de școală cu mitraliera maquisardului. Amărăciunile, decepțiile unei vârste cărcă i-au fost răpite drepturile s-au sublimat, refuzând lamentația și depresivitatea. Evoluția evenimentelor care l-au obligat să părăsească baricadele Spaniei republicane pentru a apăra libertatea pe pământurile Franței l-au maturizat, reliefindu-i sensul responsabilității. Lecturile i-au îmbogățit viziunea asupra lumii. În cursul revărsărilor de foc și oțel, în aspra confruntare a vieții a selectat retrospectiv din cele citite autenticul de ficțiunea gratuită. Iar drumul de cincisprezece zile și cincisprezece nopți între Auxerre și lagărul de lângă Weimar, drumul acela parcurs în vagonul rece cu trupul strivit de trupurile altor 120 de ființe sortite morții lente sau brutale, i-a încrustat în conștiință dimensiunea demnității umane, a generat „Marea călătorie” cu tot ce are ea profund emoționant. O carte a reflexiunii, a extragerii semnificațiilor, a afirmării valorilor ce nu pot fi nimicite de arbitrarul și violența, nu putea fișni cu spontaneitate. Călătoria cea mare a lui Semprun a așteptat, în procesul de gestație scriitoricească 16 ani. Din perspectiva timpului, faptele au dobândit o mai mare adâncime, iar narațiunea accentele unei meditații grave, impregnate când de lirism când de indignare.

Alăturarea contrastelor, care se însoțesc în viața ca și în fizionomia psihologică a personajelor, potențează povestirea, definind totodată poziția autorului... În întunecimea de iad a vagonului plumbuit, în zgomotul sinistru al osiilor, Gerard evocă imaginea luminoasă a Văii Moselei — pe care ochii n-o văd, dar întreaga sa ființă o presimte în imediața apropiere — ca un imn închinat vieții, firii blinde, triumfătoare... Reîntinirea, după mulți ani, cu necunoscuta din Vaugirard, supraviețuitoare a infernului de la Oswiecin este mai mult decît o ciudată coincidență sau decît apropierea a două destine aruncate pe calea aceleiași calvar. Este confruntarea concluziilor la care ajung doi oameni în urma aceleiași experiențe, antinomia dintre cel ce-și păstrează încrederea în semenii săi și cea care-și ucide sufletul, ferecîndu-l într-o lipsită de speranță însingurare.

Semprun despoaie aparentele, înlătură convențiile, nimiceste ipocrizia, căutînd cu inima fierbinte și judecata

neapărătoare să stabilească răspunde-rile. Vizitînd, după eliberare, casa tîh-nită de la Ettersberg, casa de țară cu vedere directă spre lagăr și cremato-riul de oameni, casa căreia proprie-tara îi asocia adjectivul „gemütlich” (plăcut) autorul subliniază în subtext vinovăția martorilor pasivi, a celor ce și-au cloroformizat conștiința, devenind complici ai călăilor. O conversa-ție cu o sentinelă germană dezvăluie — prin puterea analizei — faptul că cel încarcerat este de fapt omul liber, care a optat de bună voie pentru riscul ce decurge din exercitarea liber-tății, iar păzitorul său, neavînd forța interioară de a face o alegere, nesim-țînd nevoia unei desprinderi de forțele întunericului și urii nu este, nu poate fi un om liber.

Pe alocuri Semprun își disimulează vehemența demascatoare sub haina unei ironii amare. Așa se întîmplă cînd — în lagărul de repatriere de la Longuyon, entuziasmul fostului de-ținut se izbește de rigiditatea unor rînduiri administrative și de vechi prejudecăți de clasă, în virtutea căreia maquisardul Gerard este taxat drept „străin” așa cum altădată era nedrep-tățit, fiind socotit „spaniol roșu”.

Despre *Marea călătorie* se poate spu-ne fără ezitări că este o carte mare iar despre Jorge Semprun că a de-venit, prin profunzimea meditației, in-tensitatea poetică a viziunii și sensul etic al operei sale, una dintre perso-nalitățile literaturii mondiale.

D. Răducanu

CAMUS, ALBERT. *Ciuma*. Buc., Edi-tura pentru literatură universală, 1965. 272 p.

Pentru a nu lăsa nici o umbră de îndoială asupra intențiilor sale, pentru ca cititorul să-și aducă aminte, de fie-care dată cînd va reciti *Ciuma*, că ea este o metaforă, Albert Camus a gra-vat în fruntea romanului său o frază a lui Daniel Defoe: „Poți tot atît de bine să înfățișezi un fel de întemni-țare prin altul, cum poți să înfățișezi orice lucru care există cu adevărat, prin ceva care nu există”.

Născut în anul 1913 în Algeria, în familia unui muncitor agricol care avea să moară tînăr în focul primu-lui război mondial, Camus a făcut studii strălucite la Alger, unde și-a ti-părit, de altfel, primele scrieri, ră-mase neobservate. Analiza lor și a

celor care au urmat, un timp, pînă prin anul 1942, arată că autorul trăia sub semnul unui adînc sentiment de însingurare, existența umană pînă la urmă fiind comparabilă doar cu cea a mitologicului Sisif, condamnat să ridice veșnic, pe virful unei stînci, un bolovan care se prăvălea neconținut. Adîncind însă ideea în esul său filozofic intitulat *Mitul lui Sisif*, Camus îi deslușește sensuri noi. Sisif nu-i mai apare un înfrînt, un condamnat ci un demn luptător împotriva destinului. Și iată că viața îi oferă chiar lui Camus posibilitatea de a înfrunta destinul: Franța este cotoplită de naziști, omnirea întreagă se află în primejdie. În anul 1942, puțin după ce-și termină studiul *Mitul lui Sisif*, Camus intră în rîndurile Rezistenței, redactînd ziarul clandestin *Combat*. În anii aceia, ani în care flagelul nazismului a bîntuit cu furie, s-a conturat și s-a realizat opera capitală a lui Albert Camus, *Ciuma*. Pentru că ciuma este nazismul.

Ca loc al acțiunii, Camus alege Oranul, orașul algerian scaldat de lumina soarelui generos al Africii, lumină pe care scriitorul a iubit-o cu pasiune. Acțiunea propriu-zisă, pasarea în ecuație a necunoscutelor și soluționarea sint minuite de scriitor cu eleganța unui matematician operînd cu elementele artei. Ciuma se însinuează, se strecoară aproape neobservată, purtătorii ei, șobolanii, apar ici-colo, îngrijorează pe unii, stîrnesc zîmbetele altora, pentru că în cele din urmă flagelul să pună stăpînire pe orașul declarat acum contaminat și izolat de restul lumii. „Ce trebuie să facem” — iată întrebarea pe care și-o pun oamenii și în funcție de răspunsul dat fiecare se va defini. Unii, precum doctorul Bernard Rieux, consideră revoltătoare pînă și întrebarea, acțiunea de combatere a flagelului fiind în ochii lor singura soluție pe care o poate accepta conștiința omului. Formațiile sanitare, simbolizînd rețeaua de rezistență, se încheagă și oameni care, în alte împrejurări, poate nu s-ar fi aflat niciodată alături, se descoperă unul pe altul, se descoperă pe ei înșiși. Gazetarul Rambert venise la Oran să scrie un reportaj și momentul în care s-au tăiat legăturile orașului cu lumea l-au surprins acolo. Se zbate, știe că „dincolo” există o femeie tînără care-l așteaptă și pe care el arde să o revadă, vrea să fugă, plătete oameni care să-l scoată dar sfîrșește prin a se încadra în rîndurile formațiilor sanitare, dindu-și seama că „este rușinos să fii

singur”. Unii vor muri loviți de ciumă, alții vor vedea mijind zorile victoriei, dar vor cădea înainte de ivirea lor, sau alții vor supraviețui. Desigur, aceștia se vor bucura laolaltă cu toți supraviețuitorii. Vor fi însă printre ei oameni, asemenea doctorului Rieux, eroul ales pentru a da glas ideilor autorului, care vor medita nu numai asupra luptei și a biruinței, ci și asupra viitorului, un viitor încă cețos, deoarece ciuma, care „nu moare”, „și-ar putea trezi șobolanii ei”. Viitorul cere, deci, nu numai încredere în oameni și speranță, dar reclamă și memorie...

Ciuma, a văzut lumina tiparului în anul 1947, apariția ei marcînd un memorabil eveniment literar. După anul acesta însă, Camus nu va reuși să păstreze pozițiile cucerite, scrierile sale vîndînd o retragere pe vechile poziții ale deznădejdiei. Cum ar fi evoluat scriitorul, dacă ar fi reușit sau nu să se smulgă, încă o dată, din frîntîrile în care se zbătea, nu va ști nimeni, niciodată. Un accident absurd l-a ucis fulgător pe Camus în ziua de 4 ianuarie 1960. Chiar dacă n-ar fi scris decît *Ciuma* el și-ar fi meritat pe deplin locul pe care-l ocupă în istoria literaturii.

C. Constantin

ALDINGTON, RICHARD. *Moartea unui erou*, roman. Editura pentru literatură universală, 1964. 344 p.

Deși nu este autorul unei singure cărți, Richard Aldington (1892—1962), poet, prozator, critic și traducător, rămîne în istoria literaturii cu o singură carte: *Moartea unui erou*. Inspirat dintr-o tragică experiență de viață, romanul cuprinde pagini de mare viață și intensitate, la înălțimea cărora nu se află însă nici una din celelalte scrieri ale sale.

Aldington s-a născut într-o familie de intelectuali, a copilărit pe incintătoarele meleaguri din sudul insulei Britanice, a studiat la Londra și a debutat în literatură ca poet. În anul 1916 el pleacă voluntar pe frontul din Franța, de unde se va întoarce cu o profundă leziune sufletească pe care nu va izbuti niciodată s-o vindece. Publică mai multe volume care, în felurite chipuri, cuprind inflăcărute proteste împotriva ororilor războiului. Toate nu sînt însă decît frînturi de melodii care se vor închea organic și vor răsuna vîguros numai în marea

simfonie pe care o va da la iveală abia la zece ani după război, *Moartea unui erou*.

Un roman în care cititorul ia cunoștință încă din primele pagini cu finalul, poate să pară ciudat. Aldington este însă un romancier care pleacă la drum în tovărășia cititorului, căruia pare să-i spună: iată, George Winterbourne, eroul meu, a murit, hai să vedem de ce și cine l-a ucis. În acest sens, evoluția eroului este interesantă numai pentru a ilustra elementele care o determină. Și primul dintre aceste elemente este complexul care alcătuiește mitul aurit al Angliei victoriene. Autorul pătrunde rînd pe rînd în viața de familie, în viața socială, în artă, în dragoste. Simțind în jurul său falsul, minciuna, ipocrizia, George caută în permanență un refugiu, se repliază continuu, pierde una după alta pozițiile și se regăsește singur, izolat într-o lume pe care nu o poate accepta.

Cu o excesivă grijă pentru amănuntul plin de semnificație descrie Aldington momentele premergătoare plecării lui George în război și, apoi, viața de coșmar a frontului. Zile și nopți scaldate în singe, sufocate de gaze asfixiante, zile și nopți în care omul nu știe dacă va mai exista pentru el o altă zi sau o altă noapte. George Winterbourne este la capătul puterilor, se întoarce la Londra într-o scurtă permisie, constată înspăimîntat că viața nu-i mai poate oferi nimic, că nici dragostea și nici arta nu-l vor putea ajuta să se mențină pe linia de plutire și, înapoiat pe front, se expune cu bună știință tirului unei mitraliere și este ucis. Scriitorul nu-și trădează însă eroul, nu-l abandonează, ci exclamă, adînc îndurerat: „N-aș fi vrut să se ridice în fața mitralierii, cu o săptămînă înainte de sfîrșitul chinurilor. Cîți ani rezistase porcor... Prostul! Cum de n-a înțeles că singura noastră datorie e să rezistăm și să-i înfrîngem pe porci?”

Această luare de poziție a lui Aldington este, de fapt, o reformulare a ideii pe care o găsim exprimată de el în scrisoarea care slujește drept prefață cărții: „Fiind frămîntat de numeroase îndoieli și ezitări, trecînd prin numeroase schimbări, am păstrat totuși un anume idealism. Cred în oameni, cred într-o anumită integritate și camaraderie fundamentală fără de care societatea n-ar putea viețui”.

S. C.

Calendar

1. MAI — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.

★

2 MAI — Ziua tineretului din Republica Populară Română.

★

4 MAI — Se împlinesc 10 ani de la moartea (1955) lui GEORGE ENESCU, cea mai de seamă personalitate a muzicii românești (n. 1881).

George Enescu. Editura muzicală, 1964, 64 p.; George Enescu. Indice bibliografic de recomandare. Editat de Biblioteca Centrală de Stat, 1961. 68 p.; BALAN, GEORGE. *George Enescu*. Editura tineretului, 1963. 240 p.; George Enescu, *Mesajul — Estetica*. Editura muzicală, 1962. 320 p.; CÎMPEANU, PAVEL. *Jurjac. Enescu copil*. Editura tineretului, 1961, 351 p.; George Enescu. (Volum apărut sub îngrijirea acad. George Oprescu și a acad. Mihail Jora). Editura muzicală, 1964. 436 p.; HRISTEA IONEL. *Povestiri despre George Enescu*. Editura tineretului, 1963. 136 p.; NICOLESCU, VASILE. *Enescu. Suită lirică*. E.S.P.L.A., 1958. 114 p.; TĂUTU, NICOLAE. *Itinerar liric: George Enescu*. Editura pentru literatură, 1961. 112 p.; TUDOR, ANDREI. *George Enescu*. Viața în imagini. Editura tineretului, 1964. 108 p.

★

5 MAI — Se împlinesc 147 de ani de a nașterea lui KARL MARX (1818).

★

6 MAI — În urmă cu 70 de ani, în 1895, s-a născut poetul român LUCIAN BLAGA (m. 1961).

BLAGA, LUCIAN. *Poezii*. Editura pentru literatură, 1962. 216 p.; *Din lirica universală*. Tălmăcirii de Lucian Blaga. E.S.P.L.A., 1957. 199 p.; CROHMĂLNICEANU, OVID. *S. Lucian Blaga*. Editura pentru literatură, 1963. 180 p.

★

7 MAI — Acum 125 de ani, în 1840, s-a născut compozitorul clasic rus PIOTR ILICI CEAIKOVSKI. (m. 1893).

ALŠVANG, A. P. I. *Ceaikovski*. Editura muzicală, 1961. 648 p.; IARUSOVSKI, B. *Simfoniile a IV-a, a V-a*

și a VI-a de P. I. Ceaikovski. Cartea Rusă, 1957. 36 p.; PETZOLDT, RICHARD ȘI CRASS, EDUARD. *Piotr Ilici Ceaikovski. Viața în imagini*. Editura muzicală, 1963. 84 p.

— *Se împlinesc 45 de ani de la moartea (1920) lui CONSTANTIN DOBROGEANU-GHEREA*, critic literar, care a adus o contribuție însemnată la dezvoltarea literaturii și culturii românești (n. 1855).

DOBROGEANU-GHEREA, CONSTANTIN. *Studii critice*. Editura tineretului, 1963. 264 p.; *Studii critice*. Editura tineretului, 1957. 328 p.

★

8 MAI 1921 — *A luat ființă Partidul Comunist din România*.

★

9 MAI — *Ziua victoriei (1945)*.

— 1877 — *S-a proclamat independența de stat a României*.

1945 — *20 de ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul hitlerist*. Sărbătoarea națională a poporului cehoslovac.

— *În anul 1805, acum 160 de ani, a murit marele poet german FRIEDRICH SCHILLER (n. 1759)*.

SCHILLER, FRIEDRICH VON. *Don Carlos*. E.S.P.L.A., 1955. 315 p.; *Intrigă și iubire*. E.S.P.L.A., 1953. 184 p.; *Poezii*. Editura tineretului, 1958. 120 p.; *Teatru*. E.S.P.L.A., 1959. 2 vol.; *Wilhelm Tell*. Editura tineretului, 1961. 224 p.; *Vianu, Tudor Schiller*. Editura tineretului, 1961. 220 p.

★

12 MAI — *Se împlinesc 700 de ani de la nașterea (1265) lui DANTE ALIGHIERI, mare poet italian (m. 1321)*.

★

13 MAI — *În 1840, acum 125 de ani, s-a născut scriitorul francez ALPHONSE DAUDET (m. 1897)*.

DAUDET, ALPHONSE. *Minunatele isprăvi ale lui Tartarin din Tarascon*. Editura tineretului, 1964. 343 p.; *Piciul*. Editura tineretului, 1961. 263 p.; *Scriori din moara mea*. Editura pentru literatură, 1964. 386 p.

21 MAI — *Se împlinesc 110 ani de la nașterea (1855) lui ÉMILE VERHAEREN, poet și dramaturg belgian (m. 1916)*.

VERHAEREN, ÉMILE. *Poeme*. E.S.P.L.A., 1960. 284 p.

★

22 MAI — *În urmă cu 100 de ani, în 1865, s-a născut caricaturistul român CONSTANTIN JIQUIDI (m. 1899)*.

— *Se împlinesc 80 de ani de la moartea (1885) marelui scriitor francez VICTOR HUGO (n. 1802)*.

HUGO, VICTOR. *Cosette*. Editura tineretului, 1957. 60 p.; *Despre literatură*. E.S.P.L.A., 1957. 168 p.; *Gavroche*. Editura tineretului, 1957. 52 p.; *Marius*. *Delorme-Hernani*. E.S.P.L.A., 1958. 415 p.; *Mizerabilii*. Editura pentru literatură, 1962. 5 vol.; *Oamenii mării*. Editura tineretului. 1955. 421 p.; *Omul care ride*. Editura tineretului, 1961. 484 p.; *Regele petrece*. — *Ruy Blas*. E.S.P.L.A., 1959. 376 p.; *Versuri*. Editura tineretului, 1963. 224 p.

★

25 MAI — *Ziua eliberării Africii*.

★

27 MAI — *Se împlinesc 125 de ani de la moartea (1840) lui NICOLLO PAGANINI, renumit violonist italian (n. 1782)*.

IANEGIC, ION. *Paganini*. Editura muzicală, 1964. 284 p.; *VINOGRADOV, ANATOLI KORNELIEVICI. Defăimarea lui Paganini*. Editura pentru literatură universală, 1961. 388 p.

★

29 MAI — *Se împlinesc 20 de ani de la moartea (1945) scriitorului român MIHAIL SEBASTIAN (n. 1907)*.

SEBASTIAN, MIHAIL. *Opere alese*. Editura pentru literatură, 1962. 2 vol.; *Accidentul*. Editura pentru literatură, 1962. 256 p.; *Ultima oră*. E.S.P.L.A., 1956. 116 p.; *ELVIN, B. Teatrul lui Mihail Sebastian*. E.S.P.L.A., 1955. 108 p.

В Н О М Е Р Е

К. МОКАНУ: <i>Произведения Ленина в Румынии</i>	193
Ион СТОЙКА: <i>Достижения и требования в библиографической деятельности</i>	204
Конст. КОМОРОВСКИЙ: <i>Механизация операций по выдаче книг на дом</i>	214
<i>Свободный доступ к полкам. Мнения и замечания</i>	218
М. Т.: <i>Сессия по вопросам библиологии и документации в Клуজে</i>	220
Ливия БАКЫРУ: <i>Библиотеки во Франции</i>	234
Работы по специальности	245

EXTRAIT DU SOMMAIRE

C. MOCANU: <i>L'oeuvre de Lénine en Roumanie</i>	193
Ion STOICA: <i>Réalisations et exigences dans l'activité bibliographique</i>	204
Const. COMOROVSKI: <i>La mécanisation des opérations de prêt</i>	214
<i>L'accès libre aux rayons. Opinions et observations</i>	218
M. T.: <i>Une session de bibliologie et de documentation à Cluj</i>	220
Livia BACIRU: <i>Les bibliothèques de France</i>	234
Ouvrages de spécialité	245

SUMMARY

C. MOCANU: <i>Lenin's Works in Rumania</i>	193
Ion STOICA: <i>Achievements and requests of the bibliographical activity</i>	204
Const. COMOROVSKI: <i>The mechanization of lending operations</i>	214
<i>The open shelf. Opinions and notes</i>	218
M. T.: <i>The Session of Bibliology and Documentation in Cluj</i>	220
Livia BACIRU: <i>The Libraries of France</i>	234
Scientific Works	245

BIBLIOTECARI

Popularizând secțiile „Cartea prin poștă” asigurați o documentare multilaterală a cititorilor dv.

Cititorii pot obține cărțile dorite adresându-se printr-o scrisoare sau carte poștală secției „Cartea prin poștă” din orașul reședință de regiune, la următoarele adrese :

REG. ARGEȘ — ÎNTREPRINDEREA
COMERCIALA INTERRAIONALĂ
(I.C.I.) Pitești, str. Tîrgul din Vale
nr. 23	REG. HUNEDOARA — I.C.R. Deva, str.
George Enescu nr. 40
REG. BACĂU — I.C.R. Bacău, str. Ti-
neretului nr. 44	REG. IAȘI — I.C.R. Iași, str. Manta
Roșie nr. 74
REG. BANAT — I.C.R. Timișoara, str.
Ungureanu nr. 17	REG. MARAMUREȘ — I.C.I. Baia Ma-
re, str. 6 Martie nr. 216 — Car-
tier Depozite — Recea
REG. BRAȘOV — I.C.R. Brașov, str.
Tancsics Mihai nr. 4	REG. MUREȘ - AUTONOMA MAGHIA-
RA — I.C.I. Tg. Mureș, str. Pavlov
nr. 3
REG. CLUJ — I.C.I. Cluj, str. Fabrica
de chibrituri nr. 1	REG. OLTENIA — I.C.I. Craiova, str.
Rampei nr. 35
REG. CRIȘANA — I.C.I. Oradea, str.
Martirilor Deportați nr. 32—34	REG. PLOIEȘTI — I.C.R. Ploiești, B-dul
Grivița Roșie nr. 23
REG. DOBROGEA — I.C.I. Constanța,
str. Ștefan cel Mare nr. 84	REG. SUCEAVA — I.C.I. Suceava, str.
Rozelor nr. 1 — cartier Burdujeni
REG. GALAȚI — I.C.R. Galați, str. 11
Iunie nr. 25	LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTA”
DIN BUCUREȘTI, str. Biserica
Enei nr. 16.

Cărțile solicitate vor fi trimise prin poștă la adresa indicată de cititori, plata făcîndu-se la primirea coletului.

La aceleași adrese se pot cere și se vor trimite gratuit, cataloage de cărți din orice domenii de activitate, cataloage ale cărților literare, recomandări, recenzii, note bibliografice etc.

BIBLIOTECARI !

Și dv. puteți folosi fondurile bănești disponibile, recurgînd la serviciile secțiilor „Cartea prin poștă” și ale librăriei „Cartea prin poștă” din București pentru a achiziționa unele lucrări necesare bibliotecii dv.

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ste-
fan (redactor șef), GRÜNBERG Aron (redactor adjunct), IOVANOV
Eugen, JIANU Marcel, LUPU Atanase, POPESCU-BRĂDICENI Angela,
RAUȘ Nicolae, TOMESCU Mircea.

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R. P. R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4
Raionul T. Vladimirescu

editează și pune la dispoziția bibliotecilor și centrelor de documentare :

FIȘE - TIPĂRITE

pentru cataloagele alfabeticе și sistematice.

Prețul unui abonament anual (1 aprilie 1964 - 1 aprilie 1965) este de:

- 400 lei (pentru abonamentul care cuprinde majoritatea cărților ce apar în R.P.R.)
- 250 lei (pentru abonamentul care cuprinde fișe numai pentru cărțile ce apar în tiraje de masă).

Fișele se difuzează direct instituțiilor abonate.

Bibliotecile, serviciile de documentare din întreprinderi și instituții, catedrele de învățămînt superior și alte instituții interesate pot primi fișe tipărite pe baza comenzilor ferme trimise la B. C. S.

Comenzile se vor adresa direct sau prin instituțiile și organizațiile tutelare pe adresa :

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A R.P.R.

București, Str. Ion Ghica nr. 4
Cont virament 136.201.31 D.O.B.

IUBITORI DE MUZICĂ DE LA SATE!

Doriți să primiți la domiciliu discul preferat ? Adresați-vă librăriei „Cartea prin poștă” din București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, Raionul Lenin, care vă expediază, la cerere, prin poștă, ultimele noutăți de muzică populară, ușoară sau simfonică precum și piese de teatru, sau basme, înregistrate pe discuri.

Plata se face la primirea coletului.

Rețineți :

La cerere, librăria „Cartea prin poștă” din București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, Raionul Lenin, vă trimite gratuit cataloage cu lista discurilor imprimate de Electrecord precum și prospectul cuprinzînd condițiile de expediere a discurilor.